

Magyar helységnevek eredete. III.

Frink (-falva) k. Szoln.-Dob. vm. < Frink ~ Frank szn. *Szoln.-Dob.* vm. IV, 480.

Füge k. Szoln.-Dob. vm. < Füge (R Fyge) szn. *Szoln.-Dob.* vm. I, 548.

Füged k. Heves stb. vm. < Füged (R Fygudy ~ Figuth) szn. *Szilády:* Nyr. II, 107.

Füle k. Fejér stb. vm. < Füle ~ File szn. < Fil (a lat. ered. Filipus 'Philippus' szn. bec. csonkítása) szn. + -e bec. kics. képző. *Pais:* MNy. XXI, 112. — *Karácsonyi:* MNy. I, 275. — *Karácsonyi:* A szék. ered. 40.

Fülecs k. Somogy vm. R Filecs (írva Fylech ~ Phylech) < Fil (< lat. ered. Filipus szn. bec. csonkítása) szn. + -cs kics képző. *Pais:* MNy. XXI, 112.

Fülek k. Nógrád vm. R Filek < Filek szn. < Fil (l. Füle a.) szn. + -k kics. képző. *Pais:* MNy. XXI, 113.

Fülpös k. Szatmár vm. R Philpes < Filep szn. szárm. *Eorovszky:* Szatmár vm. 73.

Füred (Balaton-, Kapos-, Tisza-) k. Zala stb. vm. < für (a fürj régi alakja) + -d képző. *Tolnai:* MNy. X, 35. — *Borovszky:* Honf. tört. 96.

Fürged p. Tolna vm. < Fürged (R Fergadi, Ferqued) szn. *Szilády:* Nyr. II, 107.

Füss k. Komárom vm. vszleg füves rövidülése. *Bátky:* FE. III, 25.

Füzegy k. Bihar vm. < füz + -gy (~ -d) vvel bővelkedő jel. hn.-képző; tehát = 'fűzében bővelkedő hely'. *Horger:* FE. IX, 42.

Füzes k. Szoln.-Dob. vm. < ném. Fidisch. *Kúnos:* Nyr. XIII, 537.

Füzeselke k. Szoln.-Dob. vm. < Füzes szn. + telke. *Szoln.-Dob.* vm. III, 499.

G

Gaborján k. Bihar vm. a Gabriel szn. magyarosítása. *Pesty:* MO. hn.-i 219.

Galambod k. Maros-Torda vm. < galamb + -d hn.-képző. *Szarvas:* Nyr. II, 344.

Galgó k. Szoln.-Dob. vm. < ószl. glog 'galagonya, tövises bokros hely'. *Szoln.-Dob.* III, 501.

Galgóc k. Nyitra vm. < szl. Glogovac. *Horger:* Nyr. XXXIX, 340. — *Borovszky:* Borsod vm. 9 szer. < ószl. glogu 'galagonya' szárm.

Galsa k. Abaúj-Torna vm. < Galsa szn. (a -sa vszleg képző). *Melich:* Jegyz. 3.

Galvács p. Borsod vm. < ószl. glava 'fej' szárm. *Borovszky:* Borsod vm. 9.

Gáncs k. Szoln.-Dob. vm. < szl. ganž 'kötőfűz' v. 'akadály, gát'. *Szoln.-Dob.*: III, 513.

Garáb k. Nógrád vm. < kfn. Grab 'Graf'. *Deutsche Ortsn.* 39. — *Borovszky*: Honf. tört. 90. szer. < R Grab < ófn. grab 'sír'.

Garadna k. Abaúj-Torna vm. R Gradna < garadna, gradna 'kertes, olyan hely, mely körül van kerítve'. *Melich*: Jegyz.

Gáta k. Moson vm. R Káta bes. elnevezés (a gyepűrendszer korából). *Tagányi*: MNy. IX, 263. — Más, de vszleg téves magy.: *Kúnos*: Nyr. XIII, 491.

Gecse k. Veszprém vm. < Gecse a mai Géza szn. régi kiejtése. *Karácsonyi*: Tur. VII, 39. — *Lehoczky*: Száz. VII, 66.

Gede (Szarvas-) k. Nógrád vm. < Gede szn. < gede (~ gida ~ geda stb.) 'kecskefi, olló'. *Bátky*: FE. VII, 120.

Gelence k. Háromszék vm. < Gělénica < Glenica. *Horger*: Nyr. XXXIX, 292.

Geregye k. Vas vm. < geregye kn. 'halfogó kerítés'. Ilyen tárgykörből való: Gerge is. *Bátky*: FE. VI, 235. — *Karácsonyi*: Magy. nemzetiségek a XIV. sz. köz. II, 8 szer. < Geregye nemz.-név.

Gerencsér p. Veszprém vm. < gerencsér < göröncsér < szl. grnčarú 'fazekas'. *Melich*: MNy. XIX, 108. — *Melich*: Honf. tört. 187.

Gerend k. Hunyad vm. < gerend szl. ered. szó 'hosszan elnyúló, hátszerű emelkedés'. *Hefty*: Nyr. XL, 168.

Gerenda k. Zemplén vm. < gerenda szl. ered. szó (vö. Gerend a. gerend.jelentésével). *Hefty*: Nyr. XL, 168.

Gerge k. Nógrád vm. l. Geregye a.

Gerla k. Békés vm. < szl. grló 'folyamtorok, -ág'). *Karácsonyi*: Békés vm. 123.

Gernyész k. Máramaros vm. < gernye 'száraz, szikár, aszott'. *Parászka*: Nyr. XLIV, 448.

Gernyeszeg k. Maros-Torda vm. < gernye 'száraz, szikár, aszott' + szeg. *Parászka*: Nyr. XLIV, 448.

Gertenyes k. Krassó-Ször. vm. a régi Gyertyános eltorzítása. *Pesty*: Krassó vm. II, 186.

Geszt k. Bihar stb. vm. < geszt a gesztenye kn. elvonása. Hasonló elvonása és továbbképzése e szónak: Geszti, Geszte, Gesztely, Gesztes (vszleg Keszthely is). *Bátky*: FE. II, 62.

Geszte l. Geszt a.

Gesztely l. Keszthely a. és Geszt a. is.

Geszteréd k. Szabolcs vm. < vszleg Geszteléd < Gesztenéd < gesztene 'gesztenye' szárm. *Bátky*: FE. II, 62.

Gesztes k. l. Geszt a.

Gesztete k. Gömör vm. < geszt a gesztenye szó elvonása + vszleg -ete, -te kics. képző. *Bátky*: FE. II, 63.

Geszti l. Geszt a.

Gesztőd k. l. Keszthely a.

Gibárt k. Abaúj-Torna vm. < Gibárt (< ném. Gebhardt) szn. *Deutsche Ortsn.* 38.

Gilád k. Temes vm. < szl. Glad szn. — *Moór*: Ung. Jhb. IX, 64.

Girált (-falva) k. Sáros vm. < ném. ered. Girált szn. *Deutsche Ortsn.* 35. — (L. még Gerált a.)

Gocnód (ma Dajta) k. Pozsony vm. < ném. Gottsgnad ~ Gottesgnad. *Kúnos:* Nyr. XIII, 490. — *Wertnes:* Nyr. XLVI, 284. — *Borovszky:* Pozsony vm. 68 szer. < a Disznód németes elnevezése.

Gógánfa k. Zala vm. < Gógán vszleg szn. (< gógán 'vesszőből font és sárral betapasztott kémény v. szikrafogó; v. vesszőből font és sárral vastagon betapasztott igen nagyterjedelmű szobai tüzelő kemence') + fa (< falva). *Pais:* MNy. IX, 177 — Gógán-t szn.-nek magyarázzák. — *Wertner:* Nyr. XLIV, 397. — *Nagy I.:* Tur. XI, 68, Száz. VI, 343.

Gógánfa (Kis-) k. Sopron vm. R Abolgán (basztja) < Abolgán szn. (Az a-t névelőnek vették s azért maradt el, a Bolgán-ból lett Bogán s ebből népetimológiával Gógán). *Pais:* MNy. IX, 178.

Gógányvár k. Kis-Küküllő vm. < gógány valószínűleg = gógán 'kemence' + vár. *Pais:* MNy. IX, 178.

Gombos k. Bács-Bodrog vm. < Gombos szn. *Trencsény:* Nyr. XXVI, 452.

Gor I. Guar a.

Gorbó (Csáki-) k. Szoln.-Dob. stb. vm. < ószl. és rom. gorb, grb 'hegyhát'. *Szoln.-Dob.* vm. II, 347. — *Alsófehér* vm. 746.

Góré p. Veszprém vm. < góré 'örház' (a gyepürendszer korából). *Tagányi:* MNy. IX, 203.

Gorond k. Bereg vm. < gorond kn. Szabolcsban a jelentése 'árteres vidéken kiemelkedő magános domb v. összefüggő dombláncolat, amely árvízkor szigeteket alkot'. *Pais:* MNy. VIII, 394. — Has. magy.: *Lehoczky:* Száz. VII, 67.

Gorzsa p. Csongrád vm. < vszleg Gorzsa szn. < gorzsa 'nád-vágó kacor, tolócsáklya'. *Bátky:* FE. VII, 196.

Göböl (-falva) k. Szepes vm. R Gebely, Gebel, Gobel < Göbel szn. *Pesty:* MO. hn.-i 119.

Göcz k. Szoln.-Dob. vm. < Göcz szn. — *Szoln.-Dob.* vm. III, 545. — Más magy.: *Szoln.-Dob.* vm. I, 54.

Gödöllő k. Pest vm. R Gedellő ~ Gedele ~ Gudulleu ~ Gudullew < gede 'kecskefi' + ellő (az ellik 'felmegy, felhág' ige szárm.); tehát 'olyan hely, hol gidák járnak'; — de valószínűbb < gödöllő 'olyan hely, ahol a tizedelők a bárány, disznók, gida stb. tizedelést végezték'. *Bátky:* FE. VII, 121. — Has. magy.: *Pesty:* MO. hn.-i 120.

Gölle k. Somogy vm. < gelle ~ gerle kn. *Bátky:* FE. IV, 122.

Gömör (Sajó-) k. Gömör vm. R Gümür < *Gimír ~ *Gimür < vszleg tör. ered. *Gimür szn. (a -mür tör. képző). *Bátky:* FE. VII, 125. — Más, de vszleg téves magy.: *Borovszky:* Honf. tört. 90.

Gönc(z) k. Abaúj-Torna vm. R Gunch ~ Gench ~ Kunch < Kuncz (~ Guncz) ném. ered. szn. (Vö. Konrád). *Iványi:* Gönc tört. 2.

Görbed k. Krassó-Ször. stb. vm. < rom. Gurbegy. *Kúnos:* Nyr. XIII, 537.

Görényvár k. Komárom vm. < Görény csal.-név + vár. *Bátky:* FE. II, 165.

Görgő k. Abaúj-Torna vm. a Gergely szn. -ő amplicativ képzővel alkotott alakja. *Melich*: Jegyz.

Gösfá k. Vas vm. < Gösefalva < Göse (~ Köse ~ Küse < a hasonló alakú 'sarok, szöglet' kn.-ből) + falva. *Bátky*: FE. IX, 45.

Gredistye k. Hunyad vm. < szl. gradu 'kerített hely' szárm. *Borovszky*: Honf. tört. 81.

Guar (ma Gőr) k. Vas vm. < Guar szn. *Historikus*: Nyr. XXXVIII, 277.

Gúg k. Komárom vm. < Gúg nemz.-név. *Karácsonyi*: Magy. nemzetiségek a XIV. sz. köz. II, 18. *Bátky*: FE. I, 140.

Guga k. Szoln.-Dob. vm. < gluga, guga 'süveghez hasonló hegy'. *Szoln.-Dob.* vm. III, 555.

Gurab k. Pozsony vm. < szl. grab, hrab 'gyertyánfa' (esetleg ném. < Graben, Grube). *Wagner*: Pozsony vm. hn. magy. 7.

Guszona k. Gömör vm. < szl. gus 'lud' szárm.; tehát 'Ludas'. *Melich*: Jegyz.

Gy

Gyalán k. Somogy vm. < Gyalán vszleg tör. ered. szn. (< tör. jylan 'kígyó'). *Bátky*: FE. II, 237. — *Gombocz*: MNy. X, 301.

Gyalár k. Hunyad vm. < ófn. galári 'lakás'. *Borovszky*: Honf. tört. 90.

Gyalóka l. Gyalu a.

Gyalu k. Kolozs vm. < szl. Jelow (< jela 'Tanne'). Has ered. Gyalóka (< szl. ielovika). *Moór*: Ung. Jhb. IX, 64.

Gyán (Köte-, Mező-, Vizes-) k. Bihar stb. vm. < vallon-ol. ered. Gyán szn. 'Jean, János' (Kötegyán = Köte csal. Gyán faluja; Mezőgyán = a Mezőségeen levő Gyán falu). *Karácsonyi*: MNy. XIX, 28.

Gyapjú k. Bihar vm. vszleg gyeptű volt az eredeti alakja. *Györffy*: FK. XLI. 469.

Gyármán k. Békés vm. < Germán szn. *Karácsonyi*: Békés vm. 127.

Gyarmat k. Győr stb. vm. < Gyarmat nemzets.-név. *Nagy G.*: T. XXVIII, 30.

Gyergyó- (összetételek előtagja) Csík vm. < *Gyërgyjó < Gyërgy (< Gyorgy < Gyorgyus < Gyeorgyius < lat. Georgius szn.) 'György' + jó 'folyó'. E szn. bec. szárm. Gyerk, Gyerő-. *Horger*: MNy. XX, 172.

Gyerk l. Gyergyó a.

Gyerő- l. Gyergyó a.

Gyód k. Baranya vm. < Diód < dió + -d képző. *Szarvas*: Nyr. XI, 235.

Gyógy k. Alsófehér stb. vm. < Gyód < Diód < dió + -d képző. *Szarvas*: Nyr. XI, 235. *Tolnai*: MNy. X, 35.

Gyoma k. Békés vm. R Goma ~ Gywoma < ófn. guomo ~ gōmo, giuomo 'torok, torkolat'. *Borovszky*: Honf. tört. 90. *Karácsonyi*: Békés vm. szer. < Gyoma szn.

Gyorok k. Arad vm. < *Gyorgy szn. szárm. (< *Gyorgyus < *Gyeorgyius < lat. Georgius 'György' szn.) *Horger*: MNy. XX, 172.

- Győ (Al-) k. I. Décse a.
 Gyömörő (ma Gyömöre) k. Győr vm. < Gyömörő ('zuzó, rontó') szn. *Török*: Nyr. XL, 131. — L. még Gyömrő a.
- Győr v. Győr vm. az avarok gyűrűsáncaitól veszi eredetét. *Szombathy*: Tur. VI, 88. *Borovszky*: Győr vm. 68. *Pais*: Magy. Anon. 117. — L. más magy. Décse a.
- Győre l. Györgye a.
 Györke k. Békés vm. < Györke szn. *Karácsonyi*: Békés vm. 136.
- Gyömöre l. Gyömrő a.
 Gyömrő k. Pest vm. < tör. ered. Gömör szn. (< talán tör. kömür 'szén') szárm. Has. ered.: Gyömörő, Gyömöre is. *Bátky*: FE. VII, 125.
- Györgye (Tápió-) k. Pest vm. < György (< György l. ott) szn. bec. továbbképzése. Ilyenek még: Györgyén, Györgyő, Györgyös, Györe, Györk, Györök, Györke, Györköny is. *Horger*: MNy. XX, 172.
- Györgyén l. Györgye a.
 Györgyő l. Györgye a.
 Györgyös l. Györgye a.
- Györk k. Pest vm. < R Györk szn. < R Gyürk (< Gyürkű) < Gyür a György szn. kics. bec. al. + -k (< -kü ~ -ku < *-ki) kics. képző. *Melich*: MNy. X, 150. — L. még Györgye a.
- Györke k. Abaúj-Torna vm. < györke 'kisebb talajkiemelkedés'. *Hefty*: Nyr. XL, 207. — Talán elfogadhatóbb magy. Györgye a.
- Györköny k. Tolna vm. < Györkön < Gyürküm < Győr ~ Gyür (a György szn. szárm.) + küm (~ kün > kön > köny) kics. képzőbokr. *Gombocz*: MNy. XXII, 10. — L. még Györgye a.
- Györök k. Somogy vm. < Győr a György szn. kics. bec. al. + -k (< -kü, ~ -ku < *-ki) kics. képző. *Melich*: MNy. X, 150. — L. még Györgye a.
- Gyulafehérvár v. Alsófehér vm. < gyula 'helyettes fővezér' + fehérvár (a vár faragott fehér kövekből rakott falairól kapta az elnevezést.) *Karácsonyi*: MNy. XIII, 205. — *Huntalvy*: Ethnogr. 218.
- Gyüre k. Szabolcs vm. < gyüre 'kisebb talajkiemelkedés'. *Hefty*: Nyr. XL, 207.
- Gyűrűs k. Zala vm. < tör. ered. gyűrű 'növénynév'. *Gombocz*: NyK. XXXI, 244.

H

- Hahót k. Zala vm. < Hahót nemzets.-név. *Karácsonyi*: Magy. nemzet. a XIV, sz. köz. II, 116.
- Hajdubagos l. Bagos a.
 Hajduböszörmény l. Böszörmény a.
 Hajduszoboszló l. Szoboszló a.
 Hajnik k. Zólyom vm. < tót hajnik 'csősz, erdőóvó' (< tót háj 'erdő'). *Melich*: Jegyz.
- Hájó k. Bihar vm. < Héjó < Hévíjó < hév + jó 'folyó'. *Pesty*: MO. hn.-i 130. *Melich*: MNy. XX, 33.

Halmágy k. Nagy-Küküllő vm. < halma 'halom' + -gy kics. képző. *Edelspacher*: Nyr. VI, 242.

Halmaj k. Abaúj-Torna vm. < Halmai < halmó (< halm ~ holm 'halom' + -ó kics. képző + -i (> -j) mn. képző. *Pais*: MNy. X, 133.

Hámri k. Árva vm. < hámor kn. tót többes nom. *Melich*: Jegyz. Hámor k. Borsod vm. < ném. Hammer. *Kúnos*: Nyr. XIII, 537.

Hanta k. Veszprém vm. < Hanta szn. < vszleg Anta < Ont (< On szn. < tör. on 'tíz') szn. szárm. *Bátky*: FE. IX, 197.

Haracsány k. Sopron vm. a szl. ered. kirics 'felhagyott szántó-föld' rejlik benne. *Bátky*: FE. II, 70.

Harapkó k. Sáros vm. < harap 'száraz avar, égett cserjés hely' szárm. *Bátky*: FE. II, 70.

Harc k. Tolna vm. < Harc nemzets.-név. *Kardcsonyi*: Magyar-nemzet. a XIV. sz. köz. II, 144.

Harka k. Sopron vm. < vszleg Horka szn. (< karhan v. harc-kan méltóság jelölő szó). Has. ered. Harkány is vszleg. *Pais*: Magyar. Anon. 119. — L. még Harkány a.

Harkács l. Harkány a.

Harkány k. Baranya vm. < vszleg Harkány szn. (< harkány 'a harkály' madár tájnyelvi vált.) Has. ered.: Harka, Harkács. *Bátky*: FE. III, 24. — Más magy. l. Harka a.

Harossziget kr. Pest vm. < haris 'madárszó' + sziget. *Bátky*: FE. VI, 125.

Hárságy p. Veszprém vm. < hárs 'fa' + -gy (< -d) hn. képző. *Pais*: MNy. VII, 168.

Hársány k. Bihar stb. vm. < hárs 'fanév' + -n ~ -ny kics. képző. *G-M.*: MNy. XXIII, 54. *Bátky*: FE. III, 25.

Hasfalva k. Sopron vm. < ném. Hatschendorf. *Kúnos*: Nyr. XIII, 537.

Háshágy k. Zala vm. < hás ~ háss ~ hárs 'tilia' + -gy (< -d) hn. képző. *Pais*: MNy. VII, 168.

Hásság k. Nagy-Küküllő vm. < ném. Haschagen. *Kúnos*: Nyr. XIII, 491.

Hásságy k. Baranya vm. < háss, hás, hárs 'tilia' + -gy (< -d) hn. képző. *Pais*: MNy. VII, 168.

Hátszeg v. Hunyad vm. < hát (~ laposhát). + szeg 'szögelés, szeg, egyesülés, találkozás'. *Parászka*: Nyr. XLVI, 60. *Borovszky*: Honf. tört. 90. szer. < R Haczag ~ Hateszeg ~ Hatszok < ófn. chazzá 'macska' + ekka 'szeglet, zúg'.

Hatvan v. Heves vm. < Hatvan szn. (< hatvan kn.) *Pais*: MNy. XVIII, 97.

Havad k. Maros-Torda vm. < hav + -d hn. képző. *Szarvas*: Nyr. 345.

Házsongárd (-villatelep) Kolozs vm. < ném. Hasengarten. *Kúnos*: Nyr. XIV, 49.

Hédérfája k. Kis-Küküllő vm. < Hedruh (< ném. Heindrich ~ Hedrich < Heinrich) szn. + fája. A Hedruh szn. szárm. Hedri, Hedre-hely, Hédervár. *Melich*: NyK. XLIV, 336. *Melich*: Jegyz.

- Hédervár l. Héderfája a.
 Hedrehely l. Héderfája a.
 Hedri k. l. Héderfája a.
 Hegykő k. Sopron vm. R Ekkü ~ Egkü ~ Ikkü ~ Igkü < Ek
 ~ Eg ~ Ik ~ Ig 'szent' (> egy vö. egyház) + kő (R kü). *Fábián:*
 NyK. VII, 121. *Kúnos:* Nyr. XIV, 99.
 Héjasfalva k. Nagy-Küküllő vm. előtagjában szn. rejlik és nem
 a héja madár. *Pesty:* MO. hn.-i V.
 Héjő k. Borsod vm. utótagjában a jó 'folyó' rejlik. *Melich:* MNy.
 XX, 33.
 Henckő k. Gömör vm. < ném. Henc (a Heinrich szn. bec. al.)
 szn. + szl. képző. *Melich:* Jegyz.
 Hencse l. Encs a.
 Henye k. Tolna vm. < henye (~ hene ~ ene ~ ine) 'szolga'.
Bátky: FE. II, 239.
 Herepe k. Hunyad vm. < herep 'irtott v. égetett vágásokban
 termő gomba' szárm. *Bátky:* FE. II, 70.
 Hermány k. Szeben vm. < ermány 'forrásos hely'. *Orbán:* A
 'szék. föld leírása I, 217.
 Hermánszeg k. Szatmár vm. < vallon- ol. ered. Hermán
 (< Herimán) szn. + szeg 'szeglet'. *Karácsonyi:* Kleb. eml. 218.
 Hernád p. Pest vm. < ném. ered. Herrand szn. *Wertner:* Nyr.
 XLIV, 389.
 Hertelend k. Baranya vm. < hertelen + -d hn. képző.
Szarvas: Nyr. II, 345.
 Hét k. Gömör stb vm. < Hét szn. (< hét kn.) *Pais:* MNy. XVIII. 97.
 Hete k. Bereg vm. < Hete szn. *Lehoczky:* Száz. VII, 66.
 Hetény k. Komárom vm. < Hetén szn. (< het ~ hét kn. + -é
 + -n képzők.) *Pais:* UJb. III, 249. — *Pais:* MNy. XVIII, 97. *Pais:* Magyar
 Anon. 118. *Borovszky:* Komárom vm. 70.
 Hetes k. Somogy vm. < Hetes szn (< hét). *Wertner:* Nyr.
 XLIV, 388. — *Pais* UJb. III, 249.
 Hetvehely k. Baranya vm. < Hétfőhely. *Wertner:* MNy. II, 122.
 Hévaszó l. Aszó a.
 Heves k. Heves vm. < ófn. hewi 'széna, fű' + wisa 'rét, legelő'.
Borovszky: Honf. tört. 90.
 Hidegaszó l. Aszó a.
 Hidegség k. Sopron vm. R Hidegséd < hideg + séd 'folyó,
 -siető'. *Bátky:* FE. V, 121. *Kúnos:* Nyr. XIV, 99. *Fábián:* NyK. VII, 120.
 Hilyó k. Abaúj-Torna vm. < Hilyó 'Illés' szn. bec. al. (vö. lat.
 Helia, Helias, Elias). *Melich:* Jegyz.
 Himód k. Sopron vm. R Himod < Himod szn. < R Hem
 ~ Him szn. + -d kics. képző. *Melich:* NyK. XLIV, 338. *Melich:* Szl. jöv.-
 szav. I. k. 2. r. 144.
 Hirics k. Baranya vm. < szl. ered. hirics 'felhagyott szántóföld'.
 Ez a szó van meg Haracsány hn.-ben is vszleg. *Bátky:* FE. II, 70.
 Hirip k. Szatmár vm. < hirip 'irtott v. égetett vágásokban termő
 gomba'. *Bátky:* FE. II, 70.

Hobaj l. Hoba a.

Hodász k. Szatmár vm. < hodász 'hódvadász, v. hódvadászok lakóhelye'. MNy. XXIV, 142.

Hódság k. Bács-Bodrog vm. R Hodzsák < tör. hodzsák 'ké-mény, torony, telep'. *Trencsény*: Nyr, XXVI, 452.

Homonna k. Zemplén vm. < szl. homen, homun 'sík föld, sík'. *Dudás*: Akk. XIII, 65.

Homorod k. Szatmár vm. < homoró ~ homorú (< *humur ~ *homor ige -ó (< ou) képzős igeneve + -d kics. v. hn. képző. *Pais*: MNy. XIV, 69. *Szarvas*: Nyr. II, 343.

Homorog k. Bihar vm. R Homorok ~ Humuruk < homor ~ hu-mur + (-uk) -ok névszóképző. *Pais*: MNy. XIV, 68.

Hont k. Hont vm. < ném. ered. Hont szn. *Melich*: Száz. VII, 96. *Melegdi*: MNy. VII, 182. *Nagy I.*: Száz. III, 581.

Horhát k. Zólyom vm. < tót chrochot 'fagyos rét, -göröngy-, hant'. *Melich*: Jegyz.

Horsó p. Borsod vm. R Hurussó < szl. hruša 'körte'. *Borovszky*: Borsod vm. 9.

Horhi k. Hont vm. < horh (~ horoh) 'angustiae locorum'. *Hefty*: Nyr. XL, 212.

Hosdát k. Hunyad vm. < ófn. hôhstat 'magashely'. *Borovszky*: Honf. tört. 90.

Hosszaszó k. Csfk vm. < hosszú + aszó 'völgy'. *Pais*: MNy. VIII, 395.

Hosszúaszó k. Bihar vm. < hosszú + aszó 'völgy'. *Pais*: MNy. VIII, 394. *Hefty*: Nyr. XL, 160. — L. még Aszó a.

Hosszúszó k. Gömör stb vm. < hosszú + aszó 'völgy'. *Pais*: MNy. VIII, 394. *Tolnai*: FE. II, 71.

Hottó k. Zala vm. < Hótó < Hóltó < Holtó < Haltó < hal 'piscina' + tó. *Pais*: MNy. VII, 168.

Höflány k. Sopron vm. < ném. Höflein. *Kúnos*: Nyr. XIII, 490.

Hölgész k. Tolna vm. < Hölgyész < hölgyész kn. 'hermelin-vadász v. hermelin vadászok lakóhelye' (a hölgy R 'hermelin'.) MNy. XXIV, 142.

Hugyag k. Nógrád vm. < vszleg hugy 'csillag'. Has. ered. *Hugyai. Bátky*: FE. VI, 235.

Hugyai l. Hugyag a.

Hunfalu k. Szepes vm. < Hund ~ Hunt szn. ('kutya, praeda') + falu. *Melich*: Jegyz.

I

Ibafa k. Baranya vm. < ófn. íva 'tiszafa' v. ószl. iva 'íúzia' + fa (<falva). *Pais*: MNy. VIII, 401.

Ibaszó k. Ternes vm. < Iba (< ófn. íva 'tiszafa' v. ószl. iva 'fúzza') *Pais*: MNy. VIII, 401.

Igal k. Somogy vm. < vszleg Ikal < ik 'tölgy' + al. *Bátky*: FE. II, 240.

Igar k. Fejér vm. < vszleg Ikar < ik 'tölgy' szárm. *Bátky*: FE. II, 240.

Igmánd k. Komárom vm. R Wýgman, Wigman, Vigman, Huigman < Vigmann (~ Wigmann) ném. ered. szn. *Wertner*: Tur. XXX, 132. *Németh*: Kleb. eml. 140. *Jakubovich*: MNy. XIV, 31. *Karácsonyi*: Magy. nemzet. a XIV. köz. II, 239.

Igrici k. Szoln.-Dob. vm. < igríc 'regős, énekes' szárm. *Szoln.-Dob.* IV, 60. *Borovszky*: Borsod vm. 9.

Ikafalva k. Háromszék vm. < Ika vszleg szn. (< ika 'tölgy') + falva. *Bátky*: FE. II, 240.

Iklód k. Temes vm. < vszleg' az ik 'tölgy' szárm. *Bátky*: FE. II, 240. — *Szoln.-Dob.* IV, 69. szer. < szl. klad, kladu, ukladu 'lerakó, vámos hely'.

Ikrény p. Győr vm. < R Ikren ~ Ikrin < vszleg iker + in 'szolga'. *Bátky*: FE. II, 238.

Iktár k. Temes vm. < Ik vszleg szn. (< ik 'tölgy') + tar (?). *Bátky*: FE. II, 240.

Ilanda k. Szoln.-Dob. vm. < szl. ileanda, lendve 'hegyhát'. *Szoln.-Dob.* IV, 102.

Ilosva k. Bereg vm. < szl. jelša ~ olše 'égerfa' + -va '-s' képző. *Simonyi*: Nyr. XLIV, 241. — *Szoln.-Dob.* vm. IV, 116. — L. Jolsva a.

Imreg k. Zemplén vm. R Imbreg < Imbreh 'Imre' szn. (< ném. Ambrich). *Melich*: Akk. XII, 16. *Pais*: MNy. IX, 360. — *Zemplén* vm. 54.

Inak (-telke, -főldé) k. Sopron vm. < tör. ered. Inak szn. (< tör. ynak 'herzlich, schön, Freund, Bekannte'). *Gombocz*: MNy. XI, 435.

Inám kr. Pest stb. vm. I. Inke a.

Ináncs k. Abaúj-Torna vm. < tör. (ill. kun) ered. szn. Ináncs (< kun *Ynanc < ynan- 'glauben, vertrauen' + -č refl. igékhez járuló tör. képző.) *Gombocz*: MNy. XI, 152. *Melich*: MNy. XIX, 140.

Inárcs I. Inke a.

Inaszó k. Nógrád vm. < Inőaszó ~ Ineaszó < inő ~ ine (mai ünő) 'tehén, junge Kuh' + aszó 'völgy'. *Pais*: MNy. VIII, 398.

Incsel I. Inke a.

Indal I. Inke a.

Inke k. Somogy vm. < in (~ en) 'szolga' szárm. Hasonlóan: Inárcs, Inám, Indal (?), Incsel. *Bátky*: FE. II, 239.

Inota k. Fejér vm. < tót hinutya 'elvezés'. *Szombathy*: Tur. VI, 82.

Ireg I. Ürög a.

Iriny k. Szatmár vm. < Iriny szn. (< tör. ür, er, ir 'férfi, hős' kics. szárm.) *Bátky*: FE. IX, 99.

Irsa k. Pest vm. R *Ilsva ~ Ilsa < szl. jelša (~ olše) 'égerfa'. *Simonyi*: Nyr. XLIV, 242.

Isaszeg k. Pest vm. R Irsazeg (~ Irsvaszeg ~ Irswaszegh) < Ilsvaszeg < szl. jelša, olše 'égerfa' + szeg. *Simonyi*: Nyr. XLIV, 242.

Isztebne k. Árva vm. < szl. steb 'hombár, méhkas'. *Melich*: Jegyz.

Ivád k. Heves vm. < iva 'tiszafa' + -d képző. *Pais*: MNy. X, 69.

Izbég kr. Pest vm. < ószl. Zbieg 'menekült'. *Karácsonyi*: A m. nemz. őstört. 92.

Izsó (-pallaga) k. Bihar vm. < Izsó (< Isó < Isoŋ < *Esaŋ < lat. Ęsau) szn. *Melich*: MNy. XII, 195.

J

Jablunca k. Abaúj-Torna vm. < tót jablonca 'almás'. *Borovszky*: Abaúj-Torna vm. 308.

Ják k. Vas vm. < Ják szn. ez pedig a Jakab szn. bec. elvonása. *Melich*: MNy. X, 106.

Jákó k. Somogy stb. vm. < Jákó szn. < Ják szn. (a Jakab szn. bec. elvonása) + -ó kics. képző. *Melich*: MNy. X, 106. *Karácsonyi*: Magy. nemz. a XIV. köz. II, 265.

Jálna k. Bars vm. < tót jela, jedla 'fenyő'. *Melich*: Jegyz.

Jalóc k. Liptó vm. < szl. jalovŭ 'meddő, terméketlen (föld)' szárm. *Melich*: Jegyz.

Jám k. Krassó-Ször. vm. < szl. jam, jama 'árok, gödör'. *Pesty*: Krassó vm. II, 234.

Jamnik k. Liptó vm. < szl. jama 'gödör, árok' szárm. *Melich*: Jegyz.

Jánd k. Somogy vm. < Jánd szn. (a -d kics. képző). *Melich*: MNy. X, 151.

Jánosd k. Bihar vm. R Jánosda < Jánoshida. *Kúnos*: Nyr. XIII, 492.

Jarabó k. Zólyom vm. < szl. jarembŭ 'íromba' szárm. *Melich*: Jegyz.

Jaszenova k. Árva vm. a szl. jasen 'kőrisfa' szárm. Hasonlóan: Jeszenő, Eszeny. *Borovszky*: Honf. tört. 74.

Jászfényszaru k. Jász-Nagykun-Szolnok vm. R Fővényszaru. *Bátky*: FE. III, 25.

Jászberény l. Berény a.

Jászó k. Abaúj-Torna vm. < Jáhászó < Jajaszó < jay (> 'jó') 'folyó' + aszó 'völgy'. *Horger*: MNy. IX, 115. *Pais*: MNy. VIII, 336. *Tágányi*: MNy. IX, 256. szer. < jay 'csatorna, gát' (a gyepűrendszer korából).

Jelsőc l. Jolsva a.

Jenő k. Arad stb. vm. R Jenach (~ Gyénach, Const. Porph. evay) törzsnév. *Nagy G.*: Tur. XXVIII, 31. *Melich*: NyK. XLIV, 360.

Jeszenőc k. Zemplén vm. < szl. jasen 'kőrisfa' szárm. *Melich*: Jegyz.

Jeszenő l. Jaszenova a.

Jód k. Máramaros vm. < jód kn. (< jó 'folyó' + -d kics. k.) esetleg < R Joŋd < Joud szn. (< jó 'bonus, gut' + -d kics. képző). *Melich*: MNy. XX, 33.

Jolsva k. Gömör stb. < szl. jelša, olše, olša, joša 'égerfa' + -va ('-s') képző. *Simonyi*: Nyr. XLIV, 242. *Borovszky*: Honf. tört. szer. has. származású: Jelsőc, Alsok, Ilosva (< Ilsva) is.

Jósvafő k. Abaúj-Torna vm. < Jolsva (l. ott) + fő. *Simonyi*: Nyr. XLIV, 242.

Jut k. Somogy vm. < Jut tör. ered. szn. (< tör. jut + mak

'falni, nyelni' ige szárm.) Has. ered. Juta (< Jut + -a), Jutom (Jut + -m), Jutas (Jut + -s). *Bátky*: FE. IX, 190.

Juta l. Jut a.

Jutas kr. Veszprém vm. < Jutas szn. *Karácsonyi*: Árp. és az Árp.-ok 143. — L. még Jut a.

Jutom l. Jut a.

K

Kaba k. Hajdu vm. < vszleg Kaba szn. ami a Kabold szn. röv. al. *Bátky*: FE. II, 71.

Kabala (-patak) k. Szoln.-Dob. vm. < kabala 'ló'. *Szoln.-Dob.* vm. IV, 153.

Kaca k. Nagy-Küküllő vm. < ném. Katzendorf. (< Macskaifalva ford.) *Etelváry*: FK. XXVIII, 246.

Kackó k. Szoln.-Dob. vm. < kuckó 'szöglet, szeg'. *Szoln.-Dob.* vm. IV, 160.

Kacola k. Borsod vm. < ószl. kotilu 'üst' v. szl. kozel 'szarvasbika' szárm. *Borovszky*: Borsod vm. 9.

Kacorlak k. Zala vm. < Kacor szn. + lak. *Holub*: Tur. XXXIV, 105.

Kacvin k. Szepes vm. < ném. Katzwinkel. *Kúnos*: Nyr. XIII, 491.

Kács k. Borsod vm. < or. kaci 'bölcső'. *Borovszky*: Borsod cm. 9.

Kaján k. Szoln.-Dob. vm. < szl. kalu, kalen 'sár, sáros'. *Szoln.-Dob.* IV, 173. — L. még Kajmád a.

Kajántó k. Kolozs vm. R Keantó < Kean szn. + tó. *Karácsonyi*: Száz. XXXIV, 1055.

Kajászó (-szentpéter) k. Fejér vm. < Kajaszó < Keaszó, Keasza, Kúasza < Keveaszó (-asza) < Keve 'kő' jel. -ű szn. + aszó 'völgy'. *Melich*: Honf. MO. 210. *Pais*: MNy. VIII, 395. *Csanády*: Nyr. XLVIII, 41. *Tolnai*: FE. II, 71. *Borovszky*: Honf. tört. 97. *Pais*: UJb. III, 243.

Kajd k. Vas vm. < tör. ered. Kajd szn. (< tör. kajdi < tör. kaj 'zürnen' ige jel. mód mult idejű egyes 3. sz.) *Pais*: MNy. XXV, 124.

Kajdacs k. Tolna vm. < bes. ered. Kajdacs szn. (< talán a tör. kájtmac 'visszatérni' ige szárm.) *Bátky*: FE. IX, 99. *Bátky*: FE. IX, 189. szer. < Kajdacs szn. (< tör. kalmak 'maradni' ige szárm.)

Kajmád kr. Fejér vm. < tör. ered. Kajmád szn. (< tör. kajmak 'elrontani, megölni' ige szárm.) Has. ered. Kaján, Kojár, Katymár. *Bátky*: FE. IX, 99.

Kakas d k. Maros-Torda vm. < kakas + -d hn. képző. *Szarvas*: Nyr. II, 344.

Kál k. Heves vm. < Kál szn. *Karácsonyi*: A szék. ered. 41. *Pais*: MNy. XXV, 123. szer. < Kál szn. < Kál < Kálu (< tör. kal- 'maradni' ige egyes 2. sz. felszólító).

Kalacsna k. Bars vm. < szl. kolač 'Kreis, kerék'. *Melich*: Jegyz.

Kalász (Buda-) k. Pest vm. R Kalócz ószl. ered. szó s jel. 'bagoly'. *Karácsonyi*: A m. nemz. őstört. 92.

Kálbor k. Nagy-Küküllő vm. < ném. Kaltbrunnen. *Kúnos*: Nyr. XIII, 491.

Káld k. Vas vm. < Kál szn. + vszleg kics. -d képző. *Melich:* Jegyz. — *Pais:* MNy. XXV, 124. szer. < tör. ered. Káld szn. < tör. kaldy (< tör. kal 'maradni' igének jel. mód mult idejű egyes 3. szem.)

Kallós k. Zólyom vm. < szl. kalü 'sár, lutum' szárm. *Melich:* Jegyz.

Kálmánca k. Somogy vm. < Kálmáncse < Kálmáncseh < R Kálmáncsehi < Kálmán szn. + csehi (< cseh népnév + -i sz. birt. rag). *EtSz.* I, 808. *Pais:* MNy. XII, 17.

Kálna k. Szoln.-Dob. vm. < szl. kalu, kalina 'sáros hely'. *Szoln.-Dob.* vm. IV, 185. *Melich:* Jegyz. szer. < szl. kalü 'sár'-nak kalónü melléknévi alakjából.

Kálnó k. Nógrád vm. < szl. kal 'sár, vízállás, mocsár' szárm. Has. ered. Kálnok. *Melich:* Jegyz.

Kálnok k. Zólyom vm. < szl. kalina 'pataki bodzafa' szárm. *Melich:* Jegyz. — L. még Kálnó a.

Kalócia p. Zala vm. < R Kálócfalva < Kálóz (< kalóz, kalauz) szn. + falva. *Pais:* MNy. VII, 169. — *Nagy G.:* Tur. XXVIII, 60. szer. < Kaloz (~ kaluz ~ kaliz) nemzets.-név (a kabar törzs egyik ága) + falva.

Kalocsa v. Pest vm. < szl. kalu, kaluza 'sár, pocsolya'. *Szoln.-Dob.* vm. IV, 190. — *Borovszky:* Pest vm. 522.

Kalota k. Bihar vm. < szl. kalü 'fekete' szárm. *Melich:* Jegyz.

Káloz k. Fejér vm. < kaliz ~ kaluz nemzets.-név (a kabar törzs egyik ága). *Nagy G.:* Tur. XXVIII, 59.

Kalsa k. Abaúj-Torna vm. < Kalsa szn. (a -sa képző benne vszleg). *Melich:* Jegyz.

Kámon k. Vas vm. < szl. kamenu 'kő'. *Borovszky:* Honf. tört. 79.

Kanizsa (Nagy-, Magyar-) k. v. Zala stb. vm. R Knéza < a szl. künezü-nek nőnemű künežüja melléknévi alakjából 'praedium regis, principis' jelentéssel. *Melich:* Szl. jöv. szav. I. k. 2. r. 115. — *Borovszky:* Bács-Bodrog vm. I, 311. — L. még Kenéz a. is.

Kanyár l. Konyár a.

Kaplony k. Szatmár vm. < Kaplony szn. < R Kaplan, < tör. kaplan 'tigris'). *Karácsonyi:* Száz. XLII, 104. — *Gombocz:* MNy. X, 300. *Szoln.-Dob.* IV, 198.

Kapocsány k. Bihar vm. vszleg a kapu (a gyepűrendszer korából) szárm. *Györffy:* FK. XLI, 470.

Kapornak k. Zala vm. < szl. koprnik (< koprü 'Dill'). *Moór:* Ujb. IX, 242.

Kapornok k. Vas stb vm. < tör. ered. Kapornok szn. (< tör. koparnak 'leszakítani' ige szárm.) *Bátky:* FE. IX, 100.

Kaposfüred l. Füred a.

Kara k. Somogy vm. < Kara szn. (< tör. kara 'fekete' v. kara ~ gara 'héja') *Pais:* MNy. VIII, 400. — *Rohonyi:* A honf. tört. 169.

Karácsonfalva k. Alsófehér vm. < Karácson szn. (< cseh Kračín) + falva. *Melich:* MNy. II, 57.

Karád k. Somogy vm. R Karadi < Kara szn. (< tör. kara 'fekete' v. kara ~ gara 'héja') + -d kics. képző. *Pais:* MNy. VIII, 400. és 303.

Karancs k. Baranya vm. < Karancs -ně képzős tör. igei származékból lett tör. majd m. szn. *Melich*: Nyr. XIX, 140.

Karaszó k. Bihar vm. < Kara (l. ott) szn. + aszó 'völgy'. *Pais*: MNy. VIII, 400.

Karcag v. Jász-Nagykun-Szoln. vm. R Karszag < tör. ered. Karszag szn. (< *Karszak < tör. karsak 'pusztai róka'). *Németh*: MNy. XVIII, 126. és *Kleb*. eml. 140.

Karcsa k. Pozsony vm. < tör. ered. Karcsa szn. (< tör. karča 'madárnév, sólyom'). *Gombocz*: MNy. X, 247. — *Bátky*: FE. III, 24.

Károly (Nagy-) v. Szatmár vm. < karoly 'karvaly, turul'. *Nagy Gy.*: Tur. I, 31. — *Karácsonyi*: Száz. XLII, 99. szer. < R karul < Karil < karir < tör. khazar nemzets.-név. Has. magy.: Szatmár vm. 169.

Kartal k. Pest vm. < tör. ered. Kartal szn. (tör. kartal 'sas'). *Gombocz*: MNy. X, 242.

Karuly k. Szoln.-Dób. vm. < Karuly családnév. *Szoln.-Dob*. vm. IV, 227.

Kassa v. Abaúj-Torna vm. (R Kossa < Kosa) < Kosa szn. < Ko- kezdetű szn. + -sa bec. képző. *Melich*: MNy. XVIII, 142. — Tévesen: *Borovszky*: Honf. tört. 90. — L. még *Kos* a.

Kassád k. Baranya vm. < Kassád (R Kasudi Kauseud, Cassad) szn. *Szilády*: Nyr. II, 108.

Káta k. Pest vm. < Káta nemzets.-név < Kát (< Káld < Kált < Katl tör. ered. szn.) + -a. Ezzel a szn.-vel függ össze Kátó is. *Bátky*: FE. VIII, 206. — *Balássy*: Száz. IX, 246. — *Tagányi*: MNy. IX, 263. szer. bes. elnevezés a gyeplőrendszer korából.

Kátó l. Káta és Kátoly a.

Kátoly k. Baranya vm. R Katlt tehát a tör. ered. Katl (l. Kotliba a.) szn. szárm. Talán ide tart. Kátó is. *Bátky*: FE. VII, 198.

Kattony k. Szepes vm. < szl. katun 'havasok közt levő pásztor-kunyhó'. *Melich*: Jegyz.

Káty k. Bács-Bodrog vm. < vszleg bes. Káta 'gát, erőd'. *Borovszky*: Bács-Bodrog vm. I, 94.

Katymár l. Kajmád a.

Kaza k. Borsod vm. < ószl. kaza, koza 'kecske' szárm. Has. ered.: *Kazinc*. *Borovszky*: Borsod vm. 9. és Honf. tört. 78.

Kazár k. Nógrád vm. R Kozár < kozár törzsnév. *Nagy Gy.*: Tur. XXVIII, 56. — *Melich*: A honf.-kori MO. 12. — *Karácsonyi*: Száz. XLII, 98. szer. < szl. kozár 'kecskepásztor' (< szl. koza 'kecske' + -ár képző). — L. még a *Kozár* a.

Kazinc l. Kaza a.

Kazsó k. Zemplén vm. R Kazsu, Kozsuch < szl. Kožuch szn. *Melich*: NyK. XLIV, 357.

Kecöl k. Sopron vm. < ném. ered. Kecöl szn. (< ófn. Kazil). *Moór*: UJb. IX, 252.

Kecsed k. Szoln.-Dób. vm. < Kecséd szn. *Szoln.-Dob*. vm. IV, 232.

Kécske (Ó-, Új-) k. Pest vm. < Kékce < 'kék, blau, grün' + -cse kics. képző. *Pais*: MNy. VIII, 302.

Kecskéd k. Komárom vm. < Kecse szn. szárm. *Bátky*: FE. VI, 234.

Kecskemét v. Pest vm. < kecske + mét 'menet, járat'. *Rupp*: MO. helyr. tört. I, 708 — *Hajagos*: FK. XV, 577. — *Bátky*: N. és Ny. I, 39. szer. < vszleg Kecskeméd < Kecskemégy < Kecse megye < Kecse szn. + megye (~ megya) 'megye, határ, szél, vég stb.' *Bátky*: N. és Ny. I, 39.

Kéhida k. Zala vm. R Ketődhida < Ketőd szn. 'második fiú' + hida. *Pais*: MNY. VII, 167. — *Horváth*: FK. XXXVI, 62. szer. < Kéthida v. köhida. Has. magy.-ok: *Kúnos* Nyr. XIII, 492. — *Szarvas*: Nyr. VII, 19.

Kék l. Kékes a.

Kékbik l. Kékes a.

Kékcse l. Kékes a.

Kékec l. Kékes a.

Kéked k. Abaúj-Torna vm. < kék 'blau, grün' + -d kics. képző. *Pais*: MNY. VIII, 301. — *Szarvas*: Nyr. II, 344. — L. még Kékes a.

Kékellő l. Kékesd a.

Kékes k. Szatmár vm. a kékkend nép emlékét őrzi (mely = kék [< tör. kök] 'szín' + kend talán méltóságnév.) Azonos v. rokon ered. hn.-ek: Kék, Kékbik, Kékfű, Kékhalom, Kékhegy, Kékkálló, Kékkő, Kékkút, Kékmező, Kekmér, Kekeháza, Kékcse, Kéked, Kékes, Lippakékes, hn.-ek: Kék, Kékbik, Kékfű, Kékhalom, Kékhegy, Kékkálló, Kékkő, Kék-kestelep, Kékesújfalú, Kékesvásárhely, Kékecz, Kékesd, Kékellő, Kékítóp. *Madzsar*: MNY. XIII, 282. — *Pais*: MNY. VIII, 301. szer. < kék 'blau, grün' + -s kics. képző.

Kékesd k. Baranya vm. < kékes + -d hn. képző. *Szarvas*: Nyr. II, 344. — L. még Kékes a.

Kékeségyháza l. Kékes a.

Kékesfalva l. Kékes a.

Kékesfüred l. Kékes a.

Kékesoroszfalva l. Kékes a.

Kékestanya l. Kékes a.

Kékestelep l. Kékes a.

Kékesújfalú l. Kékes a.

Kékesvásárhely l. Kékes a.

Kékfű l. Kékes a.

Kékhalom l. Kékes a.

Kékhegy l. Kékes a.

Kékítő p. l. Kékes a.

Kékkálló l. Kékes a.

Kékkő l. Kékes a.

Kékkút l. Kékes a.

Kekmér l. Kékes a.

Kékmező l. Kékes a.

Kelecsény k. Borsod vm. < kis-or. klečane 'karó, rözse' szárm.

Borovszky: Borsod vm. 9.

Kelecsenyborda l. Borda a.

Keléd k. Vas vm. < Keléd (R Keled) szn. *Szilády*: Nyr. II, 108. *N. Imre*: Száz. VI, 343.

Kelenye k. Hont vm. < tót kleñ 'juhar-, jávorfa' + -je gyűjtő képző. *Melich: Jegyz.*

Kelnek k. Szeben vm. < ném. Kelling. *Kúnos: Nyr. XIII, 490.*

Kéménd k. Hunyad stb. vm. < kémény (< kémén) 'kemence' szárm. *Horger: Sebestyén: MNy. XXII, 322. — Szilády: Nyr. II, 108. szer. < Kéménd szn. — Bátky: FE. III, 18. szer. < szl. kemen ~ kamen 'kő' szárm.*

Kemenes k. Vas vm. a kémény (< kemen) 'kemence' szárm. *Horger-Sebestyén: MNy. XXII, 322.*

Kend k. Bács-Bodrog vm. < kend népnév (vö. kékkend). Ez a Kend van meg: Kendszék, Kiskend, Nagykend, Szarvaskend, Kende, Kendeföld, Kendemajor, Kendetanya, Kendetelek, Kendi, Kendilóna, Kendipusza, Kendic, Kendeléd, Kendő. *Madzsar: MNy. XIII, 283.*

Kende k. Sáros vm. < Kende szn. *Karácsonyi: A szék. ered. 4. — L. még Kend a.*

Kendeföld l. Kend a.

Kendeléd l. Kend a.

Kendereske k. Bereg vm. < Kenderes vszleg szn. + -ke. *Lehoczky: Száz. VII, 67.*

Kendi l. Kend a.

Kendic l. Kend a.

Kendilóna k. Szoln.-Dob. vm. < Kendi csal. név. + lóna szl. szó 'kebel, öböl'. *Szoln. Dob. vm. IV, 288. — L. még Kend a.*

Kendő l. Kend a.

Kendszék l. Kend a.

Kenese l. Kenéz a.

Kenéz k. Vas vm. < szl. knežu 'népfőnök'. Has. ered.: Kanizsa, (R Kněžaka) Kenese. *Borovszky: Honf. tört. 81. — Melich: Jegyz. < szl. kunez' 'fejedelem, herceg, pap'. Leghelyesebb magy. vszleg: Melich: A honf.-kori MO. 132.*

Kentelke k. Szoln.-Dob. vm. < Kend szn. + telke. *Szoln.-Dob. vm. IV, 303. — Kúnos: Nyr. XIII, 491. szer. < ném. Kindel.*

Kér k. Abaúj-Torna vm. < Kér nemzets.-név (< Keri < Const. Porph. Karê.) *Nagy G.: Tur. XXVIII, 23. — Karácsonyi: A m. nemz. honalap. 19.*

Keremcse k. Zólyom vm. < szl. kremy, tót kremen 'kova' szárm. *Melich: Jegyz.*

Keresd k. Nagyküküllő vm. < ném. Kreisch. *Kúnos: Nyr. XIII, 538.*

Keresztur k. Pozsony vm. < keresztur 'nagybirtokos'. *Wagner: Pozsony vm. hn. magy. 4.*

Kerény k. Bács-Bodrog vm. < szlov. ker 'szikla' mn.-i al.; tehát = 'sziklás'. *Simonyi: Nyr. XL, 233.*

Kerlés k. Szoln.-Dob. vm. < ném. Kirieleis (< Kyrie eleison). *Kúnos: Nyr. XIII, 491. — Pesty: Száz II, 113. — Pesty: A hn. és a tört. 49. Szoln.-Dob. vm. IV, 312. szer. < cserjés-nek a szászok által megváltoztatott al.*

Kernyécsa k. Krassó-Ször. vm. 'erdőség' jelentésű rom. ered. szó. *Pesty: Krassó vm. II, 271.*

Kérő k. Szoln.-Dob. vm. < Kérő szn. Szoln.-Dob. vm. IV, 341.

Kerpenyes k. Alsófehér vm. < rom. Cărpiniș 'gyertyános' (< lat. carpinus 'gyertyánfa'). *Alsófehér* vm. monogr. 744.

Késmárk v. Szepes vm. < R Kesmarkt, Kesemarkt 'sajtpiac'. *Zolnai*: Nyr. XXVIII, 165. — *Kúnos*: Nyr. XIII, 491. és *Hradzsky*: Szepes vm. tört. 11. szer. < ném. Kaismarkt ~ Kaisermarkt. Más magy.: *Borovszky*: Honf. tört. 91. — *Melich*: Deutsche Ortsn. 48. szer. < Kas, Käs, + ófn. mark 'Wald' („Késmárk wurde wahrscheinlich in der einem Kas, Käs angewiesenen Mark gegründet“).

Keszi k. Arad stb. vm. < Keszi törzsnév < óm. *Kesziy ~ Keszei < tör. kásák 'das Stück' (a tör. kás- 'schneiden' ige szárm.) *Melich* (Németh után): MNy. XXIV, 244. — *Nagy G.*: Tur. XXVIII, 53.

Kesző (Egyházas- stb.) k. Vas stb. vm. < Kesző (~ Keszi) nemzets.-név, l. Keszi a. *Nagy G.*: Tur. XXVIII, 53.

Keszthely v. Zala vm. < szl. kostelu 'templom' szárm. Has. ered.: Gesztely. *Borovszky*: Honf. tört. 82. — L. még Geszt a.

Kesztölc k. Esztergom vm. < vszleg Kesztelic < talán csehtót kostel 'templom' kicsinyített kostelücu alakjából. *Melich*: Szl. jöv. szavaink I. k. 2. r. 116. és MNy. XXII, 132. — *Bátky*: FE. II, 63. szer. < Gesztölc < geszt 'gesztenye' szárm., azaz továbbképzése. Has. ered. Gesztöd is.

Kétegyház k. Békés vm. < Két szn. + egyház. *Karácsonyi*: Békés vm. 180.

Ketel k. Szoln.-Dob. vm. < Ketel szn. v. ketel kn. 'kötélsás'. *Szoln.-Dob.* vm. IV, 353.

Kéthely k. Somogy vm. a Keddhely elferdítése. *Melich*: MNy. II, 122. — *Komárom* vm. 74. Más magy.: *Kúnos*: Nyr. XIII, 539. — *Moór*: UJb. IX, 240. szer. < R Keddhely 'Dienstagsort', azaz Dienstagmarkt.

Kevermes k. Csanád vm. R Keveeremes < Keve (< keve 'kö') szn. + eremes ('öremes, örvényes'). *Bátky*: FE. VIII, 196. Más magy.: *Bátky*: FE. IX, 191. — *Takáts*: MNy. XXV, 137.

Kevevára k. Temes vm. < Keve (< keve 'kö') szn. + vára. *Ivánfi E.*: Száz. VI, 155. — *Pais*: Magy. Anon. 122. — *Melich*: Honf. MO. 210.

Kicléd k. Vas vm. < ném. Kitzladen. *Kúnos*: Nyr. XIII, 491.

Kinizs (Nagy-, Kis-) k. Abaúj-Torna vm. < Kinizs szn. < Kenéz szn. (< szl. knež 'vezér'). *Dudás*: Száz. XXXVIII, 472. — *Karácsonyi*: Magy. nemz. XIV. sz. köz. II, 323.

Kirva k. Esztergom vm. < szl. Kriva 'görbe'. *Karácsonyi*: A m. nemz. őstört. 92.

Kisbajom l. Bajom a.

Kisbecskerek l. Becskerek a.

Kisigmánd l. Igmánd a.

Kiskend l. Kend a.

Kiskőrös l. Kőrös a.

Kisveszverés l. Veszverés a.

Kiszács k. Bács-Bodrog vm. < Kisács (R Ács ~ Alcs ~ Alch). *Borovszky*: Bács-Bodrog vm. I, 96.

Kluknó k. Szepes vm. < tót klukno 'horgas, kampós'. *Melich: Jegyz.*

Knyazsa k. Árva vm. < tót knaž 'pap' szárm. *Melich: Jegyz.*

Kocs k. Komárom vm. < tör. ered. Kocs szn. (< tör. koč 'kos').

Bátky: FE. VI, 234. — Borovszky: Komárom vm 76. — Téves magy.: Szoln.-Dob. vm. IV, 382. — Nagy G.: Nyr. VI, 37. szer. < Kolcsa szn.

Kocsola k. Tolna vm. < vszleg tör. ered. Kocsola szn. *Bátky: FE. VII, 125.*

Kojár l. Kajmád a.

Kojsó k. Szepes vm. < Kohis, Kojs szn. szárm. *Melich: Jegyz.*

Kolcs (-mező) k. Zemplén vm. < Kolcs szn. *Karácsonyi: Magy. nemzets. a XIV. sz. köz. II, 324.*

Kolcsó k. Szepes vm. R Kolcsva < szl. kolčovat 'erdőrésztt kiirtani' (< kol. kolček 'karó') szárm.; tehát = 'irtvány'. *Melich: Jegyz.*

Kolom k. Vas vm. < Kulm < szl. chülmü 'halom'. *Moór: UJb. IX, 245. — L. még Kolon a.*

Kolon k. Nyitra vm. < Kolon vszleg szn. (< baskir kulun ~ kolon 'csikó'). Has. ered. Kolom (R Kolon). *Bátky: FE. VIII, 68.*

Kolosakna l. Kolos a.

Kolozs k. Kolozs vm. R Clus ~ Clusa középkori ol. nyelven 'rekeszték, gát, torlasz, azaz gyepű' (< lat. clausum 'bezárt'). Kolozsvár és Kolozsakna kétségtelenül onnan vették nevüket, mert ilyen Clus, vagyis gyepű mellett épültek. *Karácsonyi: A honf. és Erdély 23.*

Kolozsvár v. Kolozs vm. < ol. clusa 'gát, torlasz' + vár. *Könyöki: Középk. 70. — Melich: MNy. I, 83. — Jakab E.: Kolozsvár tört. 274. szer. < Kolozs (< lat. Claudius) szn. + vár. Hasonlóan magy.: Zolnai: Nyr. XXV, 511. — Téves magy.: Borovszky: Honf. tört. 91. — L. még Kolozs a.*

Komaróc k. Abaúj-Torna vm. < szl. komar 'szúnyog'. Has. ered. Komárváros *Borovszky: Honf. tört. 79.*

Komárom v. Komárom vm. < *Komáron < *Komarn < szl. Komarno 'szúnyogos' (< szl. komar 'szúnyog'). *Horger: NyK. XLI, 137. — Melich: Sz. jöv. szavaink I. k. 1. r. 35. — Simonyi: Nyr. XL, 242. — Másképpen, de tévesen: Borovszky: Honf. tört. 91. és Rupp: MO. helyr. tört. I, 150.*

Komárváros l. Komaróc a.

Komját k. Nyitra stb. vm. < Komját szn. *Moór: UJb. 60.*

Komlód k. Baranya vm. < komló kn. + -d hn. képző. *Szarvas: Nyr. II, 344.*

Kompolt k. Heves vm. < ó-germ. Gumpold szn. *Karácsonyi: A m. nemz. honal. 7. — Moór: UJb. IX, 242. — Deutsche Ortsn. 39. Másképpen: Balássy: Heves vm. 185. — Téves: Balássy: Száz. VI, 314.*

Kondoros k. Békés vm. < Kondoros szn. *Karácsonyi: Békés vm. 195.*

Kóny k. Győr vm. < szl. koň 'ló'. Has. ered.: Konyi, Konyár ('lovász'). *Borovszky: Honf. tört. 78.*

Kónya p. Hajdú vm. < Kónya szn. *Wertner: Nyr. XLIV, 393.*

Konyár k. Bihar vm. < szl. konyár 'lovász' *Moór: UJb. VIII,*

383. szerint has. ered. Kanyár és Konyus (< szl. konjuh) is. — *Karácsonyi*: Száz. XLII, 98. — L. még Kóny a. — *Bátky*: FE. IX, 45. szer. < tör. ered. Konyár szn. (< tör. kon + mak 'leszállani' ige szárm.)

Konyi l. Kóny a.

Kopáncs Csanád vm. < Kopancs -nč képzős tör. igei származékból lett tör. majd. m. szn. *Melich*: MNy. XIX, 140.

Kóród (Tisza- stb.) k. Szatmár stb. vm. < kóró + -d (~ -gy) v.-vel bővelkedő jel. hn.-képző; tehát = 'kóróban bővelkedő hely'. Has. ered. *Kórógy*. — *Horger*: FE. IX, 42.

Kórógy l. Kóród a.

Koroncó k. Győr vm. < Koronszó < Korom (< bolg.-tör. Krum 'korom' jel. szn.) szn. + aszó. *Bátky*: FE. IV, 123.

Korond k. Udvarhely vm. < Korond < Korom (< bolg. tört. Krum 'korom' jel. szn.) szn. + -d képző. *Bátky*: FE. VII, 124.

Korotnok k. Szepes vm. < szl. koritnik 'tekenős, tekenő csináló'. *Hunfalvy*: Ethnogr. 444. — *Borovszky*: Honf. tört. 71. szer. < szl. korito 'csatorna' szárm. Has. ered. (hangváltozással) Keretye.

Korpona k. Hont vm. < szl. Krpino < Krp szn. szárm. *Borovszky*: Hont vm. 77. (Melich).

Kotrocó p. Nógrád vm. R Kodroszó < Kodorszó < Kodoraszó < Kodor (~ Kadar) vszleg szn. + aszó 'völgy'. *Pais*: MNy. VIII, 399.

Kós k. Nyitra vm. < Kos 'kos' jel. szn. (< tör. koč). Has. ered.: Kosd, Kossa, Kassa. *Bátky*: FE. VI, 234.

Kosály k. Szoln.-Dob. vm. < szl. koš, kosela, kosulja 'kas, kosárfonás'. *Szoln.-Dob*. IV, 411.

Kosd l. Kós a.

Kossa l. Kós a.

Kosút k. Turóc vm. < szl. košut 'kecskebak'. *Melich*: Jegyz.

Kozta (-falva) k. Szoln.-Dob. vm. a Constantin szn. rövid. bec. al. *Szoln.-Dob*. vm. IV, 420.

Kosztolány k. Sáros vm. < szl. kostel (< lat. castellum) 'torony, templom, egyház'. *Melich*: Jegyz.

Kovár k. Hont vm. < kovár 'kabar' néptörzs. *Melich*: MNy. XXIV, 246. — *Borovszky*: Honf. tört. szer. (cseh) szl. kovar 'kovács' és has. ered. Kovárc is.

Kovárc k. Nyitra vm. l. Kovár a.

Kovászna k. Háromszék vm. < szl. kvaszna 'savanyú' (t. i. 'víz'). *Fiók*: Nyr. XXX, 21.

Kovászó k. Bereg vm. < kova + aszó 'völgy'. *Tolnai*: FE. II, 71.

Kozár (Kis-, Nagy-, Rác-) k. Baranya vm. < szl. kozár 'kecskepásztor' (szl. koza 'kecske' szárm.) *Karácsonyi*: Száz. XLII, 98. — *Borovszky*: Honf. tört. 78. szer. Kazár is ilyen ered. — *Hunfalvy*: Ethnogr. 396. szer. < kozár 'népnév'. — Más. magy.: *Nagy G.*: Tur. XXVIII, 55.

Kozárd k. Nógrád vm. < Kozár szn. + -d kics. képző, *Melich*: MNy. XXI, 126. — *Hunfalvy*: Ethnogr. 397. és *Nagy G.*: Tur. XXVIII, 56. szer. < kozár törzsnév szárm.

Kozárom k. Pest vm. < Kozár szn. + -m (< -n) kics. képző. *Melich*: MNy. XXI, 126.

Kozárvár k. Szoln.-Dob. vm. < Kozár szn. + vár. *Szoln.-Dob.* I, 550. — *Hunfalvy*: Ethnogr. 396. szer. < kozár 'népié' + vár.

Kozmadombja k. Zala vm. R Kozmadomgyán nyí-i alak < Kozmadomján < Kozma-Damján. (Az -n-t ragnak percipiálták és ragtalan alanyesetként vonták el a -dombja alakot.) *Horger*: MNy. XXI, 271.

Kő k. Baranya stb. vm. < vszleg kő kn. 'kőépület, kastély'. *Bátky*: FE. III, 18.

Köbölkút k. Esztergom vm. < köből (< ném. Kübel) + kút; azaz olyan kút, melyet fából való köböllel bélelték ki. *Bátky*: FE. VII, 122.

Kőd k. Szilágy vm. < kő + -d hn. képző. *Szarvas*: Nyr. II, 344.

Kölcse k. Szatmár vm. < Kölcse szn. < Külce < Külcej < Kolcsej < Kolcsoj. *Pais*: Magy. Anon. 124. — *Pais*: MNy. XXV, 128. szer. < Kölcse szn. < Külce < Külcsé < Külcej < Kulcsej < Kolcsej < Kolcsoj ~ Kolsoj < *Kalcsej (< tör. kal- 'maradni' ige szárm.)

Kölesd k. Tolna vm. < Kölesd (R Culesed, Culessed) szn. *Szilády*: Nyr. II, 108.

Kölpény k. Maros-Torda vm. < Kulpen bes. törzsnév. *Tagányi*: FE. II, 231. — *Karácsonyi*: A szék. ered. 41. szer. < Kölpény szn.

Köpcse k. Moson vm. R Köpcse ~ Képcse < Kecse < Kék-cse < kék 'blau, grün' + -cse kics. képző. *Pais*: MNy. VIII, 302.

Körmöcbánya k. Bars vm. R Kremnicz < szl. kremen 'kova'. *Borovszky*: Honf. tört. 79.

Környe k. Békés vm. < ószl. 'köbölkút' jel. szó. *Karácsonyi*: Békés vm. 198.

Körös (Nagy-, Kis-) k. v. Pest vm. < kör + -ös rag, mely kerüllettel bíró tulajdonságot jelent, tehát Körös, 'olyan hely, melynek kerülete, hozzátartozó vidéke van'. Más magy. szer. < körös 'körösfa': — *Galgóczy*: Nagykörös v. 2. — *Pais*: MNy. X, 69. szer. < köris 'fa'.

Köszeg v. Vas vm. R Günseck < Güns a Gyöngyös folyó ném. neve + eck 'szeglet'. *Borovszky*: Honf. tört. 91.

Kötegyán l. Gyán a.

Kötesd k. Békés vm. < Kötes szn. szárm. *Karácsonyi*: Békés vm. 211.

Kötke k. Szoln.-Dob. vm. < ószl. kyta, kytká 'cserjés'. *Szoln.-Dob.* vm. IV, 501, I, 544.

Köved k. Arad vm. < kő (R köve, keve) + -d kics. képző. *Edelspacher*: Nyr. V, 194.

Kövesd k. Bihar vm. < köve 'kő' + -s + -d hn. képző. *Szarvas*: Nyr. II, 344.

Kriva k. Árva vm. < szl. krivu 'görbe, ferde' szárm. Has. ered. Krivadia, Kriván. *Borovszky*: Honf. tört. 69. — *Melich*: Jegyz.

Krivádia l. Kriva a.

Krivány l. Kriva a.

Krizba k. Brassó vm. < ném. Krissbach. *Kúnos*: Nyr. XIII, 491.

Krucsó k. Zemplén vm. < lengy. kruk 'holló' szárm. *Melich*: Jegyz.

Kukló k. Pozsony vm. < ném. Kugelhof. *Kúnos*: Nyr. XIII, 491.

Kula k. Bács-Bodrog vm. < tör. kula 'torony, vár, bástya'. *Trencsény*: Nyr. XXVI, 452. — *Borovszky*: Bács-Bodrog vm. I, 102.

- Kulcsod k. Győr vm. vszleg a kulcs kn. szárm. a gyepűrendszer korából. *Tagányi*: MNy. IX, 260.
- Kuldó k. Fejér vm. < talán küldő. *Bátky*: FE. II, (I. ?) 238.
- Kunágota l. Ágota a.
- Kup k. Veszprém vm. < szl. ered. kup 'rakás, kupac'. *Hetty*: Nyr. XL, 216.
- Kupa k. Békés vm. < Kupa szn. *Karácsonyi*: Békés vm. 212.
- Kurd k. Tolna vm. < vszleg tör. ered. Kurd szn. (tör. kurd 'far- kas'). *Gombocz*: MNy. X, 301.
- Kurityán k. Borsod vm. < szl. korito 'teknő, csatorna' szárm. *Borovszky*: Borsod vm.
- Kusaly k. Szilágy vm. < Kus (< tör. kus 'madár, sólyom') szn. + kics. képző. *Bátky*: FE. VIII, 68.
- Kustán (-falva) k. Bereg vm. < Kosztán csal. név. *Lehoczky*: Száz. VII, 67.
- Kuti (Bakony-) k. Fejér vm. < szl. kut 'szeglet' szárm. *Borovszky*: Honf. tört. 74.
- Küküllő (összetételek előtagja) < Küküleü < Küküley < tör: *Küküley 'Schlehe'. *Melich*: MNy. XXIV, 164. — *Borovszky*: Honf. tört. 98. szer. < 'kükül 'kökény, tüske' + jó 'folyó'.
- Küngös k. Veszprém vm. R Kingüs < vszleg Kingüs női szn. (< King + -(ü)s). *Melich*: MNy. XIII, 219.
- Kürt (Erdő- stb.) k. Nógrád stb. vm. < Kürt nemzetségnév < Kürt (írva Kurt) szn. *Nagy G.*: Tur. XXVIII, 29.

L

- Lád (Magyar- stb.) k. Somogy stb. vm. < Lád nemz.-n. *Karácsonyi*: Magy. nemzets. a XIV. köz. II, 343.
- Ladány p. Torontál vm. < Ladány szn. (< lat. Laudanus). *Wertner*: Nyr. XLIV, 394.
- Ladomér k. Zemplén vm. < szl. Ladamir szn. *Melich*: Jegyz.
- Ládony k. Sopron vm. < vszleg lat. Laudanus szn. *Wertner*: Nyr. XLIV, 394.
- Lak k. Komárom vm. < Lak szn. *Bátky*: FE. I, 140.
- Lakárd k. Ung. vm. < vszleg a ném. ered. Leichardt szn. *Deutsche Ortsn.* 38.
- Lakompak k. Sopron vm. < ném. Lakenbach. *Kúnos*: Nyr. XIII, 490.
- Lakos k. Zala vm. < Lakos (R Locus) szn. *Szilágy*: Nyr. II, 108.
- Lamacs k. Pozsony vm. < szl. lamacs 'kötőrő'. *Wagner*: Pozsony vm. hn. magy. 7.
- Lancsár k. Nyitra vm. < szlov. és szerb-horv. lončar 'fazekas'. *Melich*: Szl. jöv. szav. I, k. 1. r. 37., Nyr. XXIX, 510.
- Lándok k. Szepes vm. < ném. Landeck. *Kúnos*: Nyr. XIII, 491.
- Lanka kr. Baranya vm. < szl. laķa 'mocsár'. Has. ered. Lunka, Lonka. *Borovszky*: Honf. tört. 70.
- Lapujtó k. Nógrád vm. R Lopuhtu < lopuh ~ lapu növény- név + tö. *Bátky*: FE. V, 59.

Lapusnik (ma Lapusnok) k. Krassó-Ször. vm. < szl. lapusnik bojtortján'. *Pesty*: Szörényi bánság tört. II, 294.

Lask k. Zemplén vm. < szl. laska (~ leska ~ liska) 'mogyorófa' szárm. Has. ered.: Laskafalu, Laskó, Laszkár, Liszka, Liszkófalú. *Borovszky*: Honf. tört. 76.

Laskafalu l. Lask a.

Laskó l. Lask a.

Laszkár l. Lask a.

Laszó k. Hunyad vm. < Loaszó < ló + aszó 'völgy'. *Pais*: MNy. VIII, 397.

Látrány k. Somogy vm. < Laterán (us). *Kúnos*: Nyr. XIII, 491.

Láz k. Trencsén vm. < szl. laz 'gyepű, eine Bergfläche, ein unangebauter Ort, Ackerrand' szárm. Has. ered. Lázi, Lazony, Lazán. *Borovszky*: Honf. tört. 76. — *Melich*: Szl. jöv. szav. I. k. 2. r. 118.

Lazán k. Turóc vm. < szl. laz 'irtvány' szárm. *Melich*: Jegyz. — L. még Láz a.

Lázi l. Láz a.

Laziskó k. Liptó vm. < szl. laz 'irtás' szárm. *Melich*: Jegyz.

Lazony k. Zemplén vm. l. Láz a.

Lédec k. Trencsén vm. < szl. ledű 'jég' szárm. Has. ered.: Ledény, Lednic. *Borovszky*: Honf. tört. 72. — *Melich*: Jegyz.

Ledény l. Lédec a.

Lednic l. Lédec a.

Légrád k. Zala vm. R Lőgrád vszleg a lő-ni ige szárm. a gyepűrendszer korából. *Tagányi*: MNy. IX, 264.

Lehota k. Gömör vm. < tót lehota 'könnyebbség, adó alól való felszabadított telepedés'. *Melich*: Jegyz. és Száz. XL, 322. — *Karácsonyi*: Tört.-i jogunk hazánk ter.-i épségéhez 29. — *Melich*: Honf. MO. 185.

Léka k. Vas vm. < Léka szn. < R Leuka < Leurencz (< ó-m. Laurenczius < lat. Laurentius szn.) szn. rövidülése és továbbképzése -ka képzővel. *Melich*: MNy. XVIII, 188.

Lemény k. Szoln.-Dob. vm. 'len-, kendertörő' jel.-ű szl. szó. *Szoln.-Dob.* vm. I, 547.

Lépesfalva k. Sopron vm. < ném. Leipersdorf. *Kúnos*: Nyr. XIII, 538.

Les k. Bihar vm. < ószl. lészű 'erdő' szárm. Has. ered.: Lesnek, Leszna. *Borovszky*: Honf. tört. 73.

Lesnek l. Les a.

Leszenye k. Hont vm. < tót les 'erdő, liget' szárm. *Melich*: Jegyz.

Leszna l. Les a.

Letna k. Szoln.-Dob. vm. < szl. és rom. litka 'örvénylő, örvény'. *Szoln.-Dob.* V, 52.; I, 541.

Léva v. Bars vm. < Léva szn. (R Leua) a Leurencz (< Laurenczius < lat. Laurentius szn.) szn. rövidülése és továbbképzése -a képzővel. *Melich*: MNy. XVIII, 188.; XV, 125.

Lévárd k. Gömör vm. < vszleg Lővérd (vö. lő-ni igével) a gyepűrendszer korából. *Tagányi*: MNy. IX, 264.

Levél k. Moson vm. R Lwer < vszleg lövér (vö. lö-ni igével) a gyepürendszer korából. *Tagányi*: MNy. IX, 264.

Libád k. Esztergom vm. < vszleg liba kn. szárm. *Bátky*: FE. II, 165.

Libaton k. Szoln.-Dob. vm. < szl. ljub, libotini 'szeretni, kedves, kies' szárm. *Szoln.-Dob.* vm. V, 57.

Limpak k. Pozsony vm. R Limbach < ném. Linden-Bach. *Wagner*: Pozsony vm. hn. magy. 7.

Lipcse k. Máramaros vm. < szl. lipa 'hársfa' szárm. (kicsinyítés). Has. ered.: Liptó, Lipnica, Lipnik. *Borovszky*: Honf. tört. 74. — *Melich*: Jegyz.

Lipnica l. Lipcse a.

Lipnik l. Lipcse a.

Lipóc k. Sáros vm. R Lipolc < ném. ered. Lipolc szn. (< ófn. Liupo, ófn. Lieb, Lipp szn. + Holz). *Deutsche Ortsn.* 26.

Lippa k. Arad vm. < szl. lipe 'hárs'. *Márki*: Arad vm. I, 496. *Melich*: Honf. tört. 173. szer. < *Lipa < Lipva < *Lipava < *Lipova < ó-délszl. Lipova < szl. lipa 'hárs' + ovü melléknévképző.

Lippakékes l. Kékes a.

Liptó l. Lipcse a.

Lisó k. Hont vm. < cseh-tót Lisov szn. (< cseh-tót lichý 'egyetlen, páratlan, csaló'. *Melich*: Jegyz.

Lisza k. Trencsén vm. < szl. lysü 'calvus, szár'. *Melich*: Jegyz.

Liszka l. Lask a.

Liszkófalva l. Lask a.

Liszó k. Hont vm. < szl. lysü 'kopasz' szárm. *Melich*: Jegyz.

Litva k. Hont vm. < Litva szn. (< szl. ljuto 'grausam, vehemens' v. cseh-tót letavý, litavý 'fliegend, flüchtig' szárm.) *Melich*: Jegyz.

Livadia (Mező-) k. Hunyad sib. vm. < rom. livadia ~ livadea ~ livada 'rét'. *Asbóth*: Nyt. IV, 56—57.

Livazény k. Hunyad vm. < rom. Livazeni < rom. livazi 'rétek' (a livade 'rét' többes száma). *Asbóth*: Nyt. IV, 58.

Locsmánd k. Sopron vm. R Luchman, Luceman, Lutschmann, Lucznan < ném. Lutzmann 'Ludwig, Lajos' szn. *Wertner*: Nyr. XLIV, 395. Has. magy. *Mohl*: Száz. XXXVII, 613.

Lodormány k. Kis-Küküllő vm. < ném. Ledermann. *Kúnos*: Nyr. XIII, 491.

Lomna k. Árva vm. < szl. lomü 'kővágat' szárm. *Borovszky*: Honf. tört. 81.

Longodár k. Nagy-Küküllő vm. < ném. Langenthal 'Hosszúaszó'. *Borovszky*: Honf. tört. 92. — *Kúnos*: Nyr. XIII, 491.

Lonka l. Lanka a.

Lonkafalva k. Szoln.-Dob. vm. < lunca 'völgy, lankás hely'. *Szoln.-Dob.* vm. V, 62.

Lovad k. Komárom vm. < Lovad (R Luadi) szn. *Szilády*: Nyr. II, 108.

Lózna k. Szoln.-Dob. vm. bolg. lozna 'szőlőhely'. *Szoln.-Dob.* vm. I, 545.

L o z s á r d k. Hunyad vm. < ófn. lősart 'szabad szántófield'. *Borovszky*: Honf. tört. 92. — Más magy.: *Szoln.-Dob.* vm. I, 546.

L ö c s e v. Szepes vm. < Lőcse szn. (R Leuca) < Leurencz szn. (< ó-m. Laurencius < lat. Laurentius szn.) rövidülése és továbbképzése -csa (~ -cse) kics. képzővel. *Melich*: MNy. XVIII, 188. — Más magy.: *Hradzsky*: Szepes vm. 11.

L ő d (Kis- stb.) k. Veszprém vm. R Lövöld < Lévöld < lővöl (~ lővöl ~ lüel) + -d képző. *Pais*: MNy. XXIII, 54.

L ö k (Tisza-) k. Szabolcs vm. < lők ~ lok 'két hegy között. keskeny tér, hegyi lapály' (< szl. lokva). *Melich*: Jegyz.

L ö k ö s k. Gömör vm. < Lőkös szn. R Leukes < Leurencz szn. (óm. Laurencius < lat. Laurentius) rövidülése és továbbképzése -k + képzőkkel. Has. ered. Lőkősháza. *Melich*: MNy. XVIII, 188. — *Karácsonyi*: MNy. I, 183.

L ö k ö s h á z a l. Lőkös a.

L ő r i n t e k. Veszprém vm. < Lörinte szn. *Karácsonyi*: Magy. nemzets. a XIV. sz. köz. II, 351.

L ő v é r k. Sopron vm. < Lúér ~ Lëüér < Lüüér < lüüér (> lüér) 'lővér, sagittarius' (a lő-ni ige szárm.) *Melich*: MNy. XXII, 131.

L ő v ő k. Borsód vm. < lővő kn. (R lüüü a lő-ni ige szárm.) *Melich*: MNy. XXII, 129. — *Tagányi*: MNy. IX, 264. szer. a gyeprendszer korából való elnevezés.

L u d á n y k. Nógrád vm. < vszleg a lat. Laudanus szn. vált. *Wertner*: Nyr. XLIV, 394.

L u k a k. Hont stb. vm. < Luka csal. név (< Lukács szn.) *Melich*: Jegyz. — *Orbán*: A szék.-föld leírása IV, 43. — Más magy.: *Melich*: Jegyz.

L u n k a l. Lanka a.

M

M á c s a k. Pest vm. < szl. mač 'macska'. Has. ered.: Macs' is. *Borovszky*: Honf. tört. 78.

M á c s ó l. Mácsa a.

M a d á c s k. Nógrád vm. < Madács szn. (< Madacs < Modacs ~ Madocs) < Mad-, Mod- (a Madaras ~ Modoros szn. röv. al.) + -cs kics. képző. *Melich*: MNy. XV, 3.

M a d a r k. Komárom vm. a királyi madarászoktól vette a nevét. *Komárom* vm. 94.

M á d é f a l v a k. Csík vm. R Amadéfalva < Amadé (< ol. Amadeo, lat. Amadeus) szn. + falva. *EtSz.* I, 87. — *Horger*: MNy. XI, 239.

M a d o c s a k. Tolna vm. < Madocsa szn. < Mad (a Madaras szn. röv. al. vö. Madács) + képzők. Has. ered.: Madocsán. *Melich*: MNy. XV, 4.

M a d o c s á n l. Madocsa a.

M a g l ó d k. Pest vm. < Maglód (R Moglout) szn. *Szilády*: Nyr. II, 108. — *Karácsonyi*: Magy. nemzets. XIV. köz. II, 111. — *Pest* vm. 92.

M á g o c s k. Tolna vm. < Mágocs szn. *Tagányi*: MNy. IX, 224.

M á g o r k. Békés vm. < 'hegy, emelkedés' jel-ű ószl. szó. *Karácsonyi*: Békés vm. 214.

- Magyar (Kis-, Nagy-) k. Pozsony vm. < Magyar szn. *Karácsonyi*: Magy. nemz. a XIV. köz. III, 181.
- Magyaratád l. Atád a.
- Magyarbagó l. Bagó a.
- Magyarbarnag l. Barnag a.
- Magyarcsanád l. Csanád a.
- Magyarcséke-l. Csegőd a.
- Magyarderzse l. Derzse a.
- Magyardiószeg l. Diószeg a.
- Magyarlád l. Lád a.
- Magyaród k. Zala vm. < magyaró 'mogyoró' + -d hn. képző.
- Has. ered. Magyarósd. *Szarvas*: Nyr. II, 344.
- Magyarósd l. Magyaród a.
- Mahálfalva k. Szepes vm. < ném. Machelsdorf. *Kúnos*: Nyr. XIII, 491.
- Mája k. Maros-Torda vm. < máj (~ mály ~ mál fgr. szó 'mell') 'délnek fekvő hegyoldal'. *Hefty*: Nyr. XL, 265.
- Majos k. Tolna vm. R Majus ~ Mojus ~ *Mois < Mois szn. (< fr. Moyses 'Mózes' szn. röv. al.) *Melich*: MNy. X, 106. — *R. T.*: MNy. XIII, 55.
- Majsa (Kiskun-) k. Pest vm. < kun ered. Maisa szn. *Melich*: Jegyz.
- Majtény k. Pozsony vm. < ném. ered. Majtény szn. < R Mahtyn < ófn. Mahtin (< ófn. mahti, maht 'Macht' + -în kics. képző). *Melich*: NyK. XLIV, 347; MNy. II, 58.; MNy. XII, 291. — Más magy. *Borovszky*: Honf. tört. 92.
- Makád l. Maklár a.
- Makfalva l. Maklár a.
- Maklár k. Heves vm. < Mak bes. ered. szn. + tör. -lár többes képző. Vszleg has. ered.: Makód, Makfalva, Makád. *Bátky*: FE. I, 139.
- Karácsonyi*: MNy. XVIII, 211.
- Makó v. Csanád vm. < Makó szn. *Reizner*: Makó tört. 3. — *Dudás*: Száz. XXXVII, 472. — Más magy. *Borovszky*: Honf. tört. 76.
- Makód l. Maklár a.
- Maládé l. Malatina a.
- Malatina k. Árva vm. < R Malatin < szl. malát (~ malád) 'fiatal-, különösen fűzfahajtás' v. 'füzes, cserjés, bokros hely' szárm. Has. ered.: Maládé, Malonya. *Bátky*: FE. II, 164.
- Málom k. Szoln.-Dob. vm. < málom a lat. malum 'alma' magy. kiejtése. *Szoln.-Dob.* V, 105.
- Malomsok (Új-, Ó-) k. Győr vm. < malom kn. + sok 'falu'. *Pais*: MNy. X, 257.
- Malonya l. Malatina a.
- Mánya k. Szoln.-Dob. vm. < Mánya szn. *Szoln.-Dob.* vm. V, 122. — *Karácsonyi*: A szék. ered. 41.
- Mányik k. Szoln.-Dob. vm. < Mányik szn. (< lat. Dományik v. Domokos röv. al.) *Szoln.-Dob.* vm. V, 130.
- Mardos k. Nagy-Küküllő vm. < ném. Mardisch. *Kúnos*: Nyr. XIII, 538.

- Marja (Kis-) k. Bihar vm. < vszleg Mária. *Kúnos*: Nyr. XIII, 492.
- Márkó k. Veszprém vm. < Márkó szn. *Karácsonyi*: A szék. ered. 41.
- Márkóc k. Somogy vm. R Márkolc < Márk szn. + -olc (< ném. holz). *Deutsche Ortsn.* 28.
- Marosbogát I. Bogát a.
- Maroscsapó I. Csapó a.
- Marót k. Somogy vm. < szl. ered. Marót szn. (< bolg. szl. Moravici 'moravamenti' szn.) *Melich*: Honf. MO. 229.
- Martonos k. Bács-Bodrog vm. < Martonos szn. *Borovszky*: Bács-Bodrog vm. I, 109. — *Trencsény*: Nyr. XXVI, 452.
- Mecsér k. Moson vm. < tót mečar 'kardkészítő'. *Szombathy*: Tur. VI, 82.
- Medgyes k. Nagy-Küküllő vm. < Medgyes szn. *Karácsonyi*: A szék. ered. 41.
- Medzibrogy k. Árva vm. < tót medzi 'között' + brod 'gázló, sekélyebb hely a folyón, patakon'; tehát = 'gázlók közti terület'. *Melich*: Jegyz.
- Medvedze k. Árva vm. < medve (< szl. medvéd) szárm. *Borovszky*: Honf. tört. 77.
- Medves k. Vas stb. vm. < medü, medv 'meggy' szárm. *Moór*: UJb. IX, 233.
- Megyer (Békés-, Káposztás-) k. Pest stb. vm. < megyer nemzets.-név. *Rohonyi*: Honf. tört. 169. — *Karácsonyi*: A m. nemz. honala. 19. — *Nagy G.*: Tur. XXVIII, 26.
- Mehádia k. Krassó-Ször. vm. < Miháld < Mihál szn. + -d hn.-képző. *Pesty*: A szörényi bánság tört. II, 325.
- Ménhard k. Szepes vm. < Menhard 'Menyhért' ném. ered. szn. *Melich*: Jegyz.
- Menyháza k. Arad vm. R Monyásza < Monásza < Monósza < Monóasza < monó ~ monah 'remete, szerzetes' + aszó 'völgy'. *Pais*: MNy. VIII, 398.
- Menyhe k. Nyitra vm. R Mehnye < Mehna < Mehina. *Melich*: NyK. XLIV, 351. — *Karácsonyi*: Száz. XXXIV, 771.
- Meregyó k. Kolozs vm. utótagjában a jó 'folyó' rejlik. *Melich*: MNy. XX, 33.
- Mese k. Nagy-Küküllő vm. < ném. Esche v. Meschendorf. *Kúnos*: Nyr. XIII, 538.
- Mezőcsát I. Csát a.
- Mezőgyán I. Gyán a.
- Mezőlivadia I. Livadia a.
- Micske k. Bihar vm. < Mikcse < Mikücse. *Karácsonyi*: A honf. és Erdély 16.
- Miháld k. Somogy vm. < Mihály szn. + -d képző. *Pesty*: Száz. IX, 652.
- Mikola k. Szoln.-Dob. vm. < Mikola 'Miklós' szn. *Szoln.-Dob*. vm. V, 377.
- Milej k. Zala vm. (< esetleg Milej szn.) < mile szl. ered. szó = 'földdel befedett fakupac, melyből a kovácsok szenet égetnek'. *Pais*: MNy. IX, 177.

- Milván k. Kolozs vm. < szl. Milovan. *Horger*: Nyr. XXXIX, 340.
- Miske k. Pest vm. < Miske szn. (a Miska szn. vált.) *Szendrei*: Tur. II, 100.
- Miskolc v. Borsod vm. R Miskouc, Miskoch, Miscoucÿ, Mÿskolch, Miscoucÿ Miskoult, Miskoucÿ stb. < Miskoucÿ csal.- v. nemz.-név < Miskou < Miska szn. szárm. *Szendrei*: Tur. II, 100. — *Borovszky*: Borsod vm. 25. — *Karácsonyi*: Magy. nemzets. a XIV. köz. II, 363. — *Simonyi*: Tur. II, 98.
- Mizse p. Pest vm. < Mizse szn. (< Misius). *Balássy*: Heves vm. — *Borovszky*: Pest vm. 92.
- Mocsár k. Zemplén vm. < mocsár kn. (< szl. moča, močer). Has. ered.: Mocsármány, Mocsolya, Mocsonok, Mocsolád. *Borovszky*: Honf. tört. 70.
- Mocsármány l. Mocsár a.
- Mocsolád l. Mocsár a.
- Mocsolya l. Mocsár a.
- Mocsonok l. Mocsár a.
- Modor k. Pozsony vm. < szl. modrÿ szárm. Has. ered.: Modra. *Borovszky*: Honf. tört. 69. — *Pozsony* vm. 202. szer. < ném. Mâder 'kaszás'.
- Modra l. Modor a.
- Mogos k. Alsófehér vm. < rom. Mogoş (< m. magas) csal.-név. *Alsófehér* vm. 744.
- Mogyoród k. Pest vm. < Mogyoród (R Modorod) szn. *Szilády*: Nyr. II, 109. — *Edelspacher*: Nyr. V, 193. szer. < mogyoró kn. + -d kics. képző.
- Mogyorós k. Szatmár vm. < Mogyoros (R Modoros) szn. *Szilády*: Nyr. II, 109.
- Mohaj k. Szoln.-Dob. vm. < mohaj 'mohos, mohmező'. *Szoln.-Dob.* vm. I, 543.
- Mokra k. Ung vm. < szl. mokrÿ 'nedves' szárm. Has. ered.: Mokrág, Mokrin. *Borovszky*: Honf. tört. 69.
- Mokrág l. Mokra a.
- Mokrin l. Mokra a.
- Molnos k. Nyitra vm. < molnos (< szl. molna 'malom') tehát = 'malmos'. *Borovszky*: Honf. tört. 81.
- Monosokor l. Okor a.
- Monyoró k. Arad vm. < monyoró 'mogyoró'. *Borovszky*: Honf. tört. 96.
- Moraván k. Nyitra vm. < szl. morava 'pázsit' szárm. Has. ered.: Morovná. *Borovszky*: Honf. tört. 76.
- Morgonda k. Nagy-Küküllő vm. < ném. Mergindal. *Kúnos*: Nyr. XIII, 490.
- Moró k. Szoln.-Dob. vm. < szl. morov 'villa, major'. *Szoln.-Dob.* vm. I, 547.
- Moroda k. Arad vm. < R Maroth szn. *Pais*: MNy. XXIV, 95.
- Morovná l. Moraván a.
- Mosóc k. Turóc vm. R Mayus < vszleg Moys szn. *Mályusz*: Turóc vm. 22.

Mosód k. Zólyom vm. < szl. most' 'híd' szárm. *Melich*: Jegyz. Moson k. Moson vm. < germ. *Môsóm v. * Môsám (< germ. *môsa 'palus, Moor' többes dat.) v. < szl. *Musun 'alak útján van közvetítve. *Melich*: Száz. XL, 273. — *Melich*: MNy. II, 161.; XVIII, 146. — *Deutsche Ortsn.* 7. — *Pais*: Magy. Anon. 127.

Mundra k. Alsófehér vm. < rom. mândra 'büszke, szép'. *Alsófehér* vm. 745.

Munkács v. Bereg vm. R Munkác ~ Munkász ~ Munkhaus < ófn. munich (kfn. monch) 'szerzetes, Mönch' + haus 'ház'. *Borovszky*: Honf. tört. 99. — Más magy.: *Lehoczky*: Száz. VII, 67.

Murány k. Temes vm. < szl. murin 'Aethiops' népnév. *Pais*: MNy. XXIV, 46.

Murony k. Békés vm. < szl. murin 'Aethiops' népnév. *Pais*: MNy. XXIV, 46. — *Karácsonyi*: Békés vm. 229. szer. < 'hangyaboly' jel-ű ószl. szó szárm.

Muska k. Alsófehér vm. < rom. musca 'légy'. *Alsófehér* vm. 745.

Mutne k. Árva vm. < szl. matú 'sár' szárm. Has. ered. Mütos is. *Borovszky*: Honf. tört. 70.

Mutos l. Mutne a.

Muzsaly k. Bereg vm. < ném. Mondschein. *Kúnos*: Nyr. XIII, 490.

N

Nádasd k. Sopron vm. < nádas + -d hu. képző. *Szarvas*: Nyr. II, 344. — Más magy.: *Mohl*: Száz. XXXVII, 613.

Nagyaszó l. Aszó a.

Nagyatád l. Atád a.

Nagybajom l. Bajom a.

Nagybecskerek l. Becskerek a.

Nagyigmánd l. Igmánd a.

Nagykend l. Kend a.

Nagykörös l. Körös a.

Nagyod k. Bars vm. < Nagyod (R Nogud) szn. *Szilády*: Nyr. II, 109.

Nagyveszverés l. Veszverés a.

Namény k. Bereg vm. R Namen ~ Nomen ~ Nomyn < ófn. nâma (kfn. nâme) 'foglalás'. *Borovszky*: Honf. tört. 93.

Nedec k. Szepes vm. < szl. medvéd, nedvéd 'medve' szárm. *Melich*: Jegyz.

Négerfalva k. Szoln.-Dob. vm. < Negrufalva < Negru szn. + falva. *Szoln.-Dob.* vm. V, 219.

Néma k. Szoln.-Dob. vm. < Néma szn. *Szoln.-Dob.* vm. V, 226.

Nemes k. Nagy-Küküllő vm. < ném. Niemesch. *Kúnos*: Nyr. XIII, 538.

Nemesborzova l. Borsova a.

Nemesdéd l. Déd a.

Nemesdedina l. Dedina a.

Németbarnag l. Barnag a.

Németdiószeg l. Diószeg a.

Németgurab l. Gurab a.

Németfi (Szatmár-) v. Szatmár vm. < R Nempti (német telep).

Némethy: Tur. III, 25.

Nemti k. Nógrád vm. < Németi < német + -i képző. *Szily*: MNy. I, 235.

Neszele kr. Zala vm. < bajor nessele (ófn. Nessel) 'csalán' v. < neszelő ~ R neszelé a neszel 'neszt csinál, lármáz' igének jelenidejű melléknévi igeneve. *Pais*: MNy. IX, 174.

Nezsider k. Moson vm. < ném. Neusiedel 'új lak, új telep'. *Wertner*: Száz. XLV, 17.

Nizsna k. Árva vm. < szl. nizsna 'alsó, síkon fekvő falu'. *Melich*: Jegyz.

Nógrád k. Nógrád vm. R Naugrad ~ Nougrad ~ *Neugrad < dél. szl. Növgrad < szl. novĭ 'új' + grad 'város, Festung, Burg'. *Melich*: MNy. XVII, 5. — *Borovszky*: Honf. tört. 68. — *Pais*: Magy. Anon. 128.

Nógrádszakál l. Szakál a.

Noszlop k. Veszprém vm. < szl. ered. Noszlop szn. 'ne lépi, ne tágits' (< szl. Neustup ~ Neostup szn.) *Melich*: Szl. jöv. szav. I. k. 2. r. 121.

Noszoly k. Szoln.-Dob. vm. < szl. nosilo (nyoszolya) 'folyamagy'. *Bátky*: Szoln.-Dob. vm. 541. — Más magy.: *Szoln.-Dob.* vm. V, 243.

Nova k. Zala vm. < szl. novŭ 'új' szárm. Has. ered.: Novaj, Novák, Nógrád. *Borovszky*: Honf. tört. 68.

Novaj k. Abaúj-Torna stb. vm. < Novaj < Novej < Nové < Noé szn. *Pais*: MNy. XII, 79. — *Borovszky*: Borsod vm. 8. — Más magy.: l. Nova a.

Novák l. Nova a.

Ny

Nyárád k. Ung vm. < nyár + -d hn. képző. *Szarvas*: Nyr. II, 344. — *Pais*: Magy. Anon. 128. — *Horger*: FE. IX, 42. szer. a -d vvel bővelkedő jel. hn. képző; tehát Nyárád = 'nyárfában bővelkedő hely'.

Nyárasd k. Pozsony vm. < nyáras + -d hn. képző.

Nyáregyháza k. Pest vm. < nyár 'fanév' + egyháza. *Pais*: MNy. X, 69.

Nyársapát p. Pest vm. R Nyárasapát < nyár 'fanév' + -s + apát. *Pais*: MNy. X, 69.

Nyéek (Alsó-, Felső- stb.) k. Tolna vm. < vszleg nyék kn. 'lábásjóság befogadására szolgáló, mindig kerítészerű és földetlen pásztor alkotmány'. *Hermann*: MNy. I, 28. — *Nagy G.*: Tur. XXVIII, 27. szer. < Nyék (R Neek) nemzets.-név. Így magy.: *Rohonyi*: Honf. tört. 169.

Nyésta k. Abaúj-Torna vm. < R Nesta ~ Neste < Nest (< nest ~ nyest) női név. *Jakubovich*: MNy. XI, 387.

Nyirád k. Zala vm. < nyír 'fanév' + -d hn. képző. *Szarvas*: Nyr. II, 344.

Nyíregyháza v. Szabolcs vm. < nyír 'láp, mocsár' + egyháza. *Nagy I.*: FE. VI, 174.

Nyírsíd k. Szilágy vm. R Nyírséd < nyír 'láp, mocsár' + séd 'folyó, siető'. *Bátky*: FE. V, 121.

Nyitra v. Nyitra vm. R Nitrava szl. név. *Borovszky*: Honf. tört. 66.

Nyujtód k. Háromszék vm. R Nachtoud. *Karácsonyi*: Tur. IX, 95.

Nyüved k. Bihar vm. < Nyüved (R Nyvud), Nyund) szn. *Karácsonyi*: Magy. nemzets. a XIV. köz. I, 427.

Óbéb l. Béb a.

Óbér k. Vas vm. < R Olbruht, Olbriht, Olber, Albereth, Alber, < ném. Albert v. Albrecht vált. *Wertner*: Nyr. XLIV, 396.

Obrázsa k. Alsófehér vm. < rom. (< szl.) obreajá 'magasan fekvő mező'. *Alsófehér* vm. 745.

Ócsa k. Pest vm. < szl. jelša, olše, olša 'égerfa'. *Simonyi*: Nyr. XLIV, 242. — *Pais*: Magy. Anon. 129. szer. < Ocsa szn. és kics. -d képzős szárm.: Ócsád. — Más magy.: *Borovszky*: Honf. tört. 78.

Ocsova k. Zólyom vm. < tót Ocsa (m. Acsa) szn. szárm. *Melich*: Jegyz.

Odórfia p. Vas vm. < Odor szn. (~ Oldor < Oldró < *Oldroy < *Oldruch < *Oldrich < ném. Oldrich ~ Uldrich < Ulrich szn.) + fa (vszleg < falva). *Melich*: MNy. X, 251.

Ohába k. Alsófehér stb. vm. < rom. és szl. ohába 'adómentesség', melyet a honfoglaláskori telepítések kaptak egyes községek. *Karácsonyi*: Tört.-i jogunk hazánk ter.-i éps. hez. 59. — *Melich*: Száz. XLI, 331. — *Alsófehér* vm. 745. — *Melich*: Honf. MO. 185.

Ókéske l. Késke a.

Okor (Monor-, -ág) k. Baranya vm. < tör. ered. okor < tör. akar 'folyó, patak'. *Bátky*: FE. III, 24.

Olaszka k. Zólyom vm. < szl. valah 'pásztor' szárm. *Melich*: Jegyz.

Ombod k. Szatmár vm. < Ombod (R Ompud) szn. *Szilády*: Nyr. II, 109.

Omlás k. Szeben vm. < ném. Amnast. *Kúnos*: Nyr. III, 538.

Ond k. Zemplén vm. < Ond szn. (< ou [> ó] 'öreg, régi' + -d bec. kics. képző). *Pais*: Magy. Anon. 130. — *Bátky*: FE. IX, 196. szer. < Ond szn. (< On szn. szárm. < tör. on 'tiz').

Ondód k. Vas vm. < ondó 'kölesnek, napraforgónak stb. lefoszló pelyvéja, maghéja' (< ont igéből) szárm. *Bátky*: FE. IV, 122.

Ónod k. Borsod vm. < Ónod (R Onud) szn. *Szilády*: Nyr. II, 109.

Ónok k. Szoln.-Dob. R Olnok < kis or. olenok 'szarvas' *Szoln.-Dob*, vm. I, 546. — *Bátky*: FE. IX, 197. szer. < Onok szn. < valószínűleg On szn. (< tör: on 'tiz') + k képző.

Opáka k. Abauj-Torna vm. < szl. opáka 'apáti, apát birtoka, apátsági birtok'. *Melich*: Jegyz.

Oravica k. Krassó-Szörény vm. < szl. orah 'diófa' szárm. Has. ered.: Oroszka, Oróc, Orsova, Oroszló, Orcsotony, Oros. *Borovszky*: Honf. tört. 75. — *Melich*: Jegyz. szer. < szl. orati 'szántani' ige szárm.

- Orbó k. Szatmár vm. < szl. orba 'füz'. *Szolz.-Dob.* vm. V, 292.
Orlát l. Orló a.
- Orló k. Sáros vm. < szl. orel 'sas' szárm. Has. ered.: Uraj, Orlát, Arló. *Borovszky*: Honf. tört. 77.
- Ormány k. Szolz.-Dob. vm. < 'erdőség' jel.-ű tör.-kun ered. szó. *Szolz.-Dob.* vm. I, 544.
- Ormánd p. Zala vm. < tör. ered. Ormand szn. (< tör. orman 'erdő, erdőség' szárm.) *R. Nagy*: MNy. XXIV, 23.
- Oróc l. Oravica a.
- Orond k. Fejér vm. < Oromd < orom kn. + -d hn. képző. *Szarvas*: Nyr. III, 344.
- Oros l. Oravica a.
- Orosháza k. Békés vm. < Oros szn. + háza. *Horger*: MNy. XXIV, 14.
- Oroszka l. Oravica a.
- Oroszló l. Oravica a.
- Orosztony l. Oravica a.
- Orsova k. Krassó-Ször. stb. vm. < R Ursova < szl. *Urševo ~ *Urševa < m. Ūrsü (< Ūrs) szn. + szl.-ov képző; tehát = 'Ūrs-é'. *Melich*: MNy. XXII, 6.; MNy. XIX, 141. — *Pais*: Magy. Anon. 131. — L. még Oravica a. — *Moór*: UJb. II, 443. — *Melich*: Honf. MO. 207.
- Ortaháza k. Zala vm. < Orta szn. (< ort 'irt' ige + -a ige-névképző, '-ó') + háza. *Pais*: MNy. VII, 168.
- Oslí k. Sopron vm. < Osl bes. ered. nemzets.-név (< tör. oslu ~ aslu 'gabona'). *Bátky*: FE. VIII, 210.
- Ostoros k. Borsod vm. < ostor kn. + -s képző. *Pais*: Magy. Anon. 131. — Más magy.: *Kúnos*: Nyr. XIII, 538.
- Osva k. Abaúj-Torna vm. R Olsva < szl. jelša, olše, olša, jolša 'égerfa' + -va ('-s') képző. *Simonvi*: Nyr. XLIV, 242.
- Oszada k. Liptó vm. < tót osada 'telep, település'. *Melich*: Jegyz.
- Oszikó k. Sáros vm. < tót osika 'nyárfa'. *Melich*: Jegyz.
- Oszlár (Tisza-) k. Borsod vm. < R Aszlar < Azalar tör. ered. szó, a -lar tör. többes képző. *Karácsonyi*: MNy. XVII, 211. — L. még Eszlár a.
- Oszlop (Bakony-) k. Veszprém vm. < tót sztlap 'támasz'. *Szombathy*: Tur. VI, 82.
- Oszró k. Baranya vm. R Osztró ~ Isztró (R Sztró) < Osztró kn. 'gyepűgát' (a gyepűrendszer korából). *Tagányi*: MNy. IX, 258. — *Horger*: MNy. XVII, 80.
- Osztopán k. Somogy vm. < R Osztupán < Sztupán. *Horger*: MNy. XVII, 80.
- Osztró k. Nyitra vm. < szl. ostrovu 'sziget' szárm. Has. ered. Osztroluka, Esztró. *Borovszky*: Honf. tört. 72.
- Osztróluka l. Osztró a.
- Ottomány k. Bihar vm. R Olthaman < R Olthoman < Otman < Oltman < ném. Altmann szn. *Wertner*: Nyr. XLV, 15. — *Borovszky*: Honf. tört. 93.

Ozd k. Borsod vm. < Ozd szn. (R Osti). *Karácsonyi*: A szék. ered. 4. — *Szilády*: Nyr. II, 109.

Ozora k. Tolna vm. < szl. Jezero 'tó' szárm. Vszleg has. ered.: Ezeres söt Pusztaszer (< Pustozero) is. *Borovszky*: Honf. tört. 71.

Ö

Öcs l. Ecsed a.

Öcse k. Zala vm. < R Eöcse szn. *Varju*: Tur. XIX, 154.

Öcsény l. Ecsed a.

Öcsöd k. Békés vm. < öcs + -d hn. képző. *Szarvas*: Nyr. II, 345. — L. még Ecsed a.

Ökördi k. Pest vm. < ökör kn. + -di-hn. képző. *Szarvas*: Nyr. II, 344.

Ölyv k. Trencsén vm. < ölyv 'madár'. *Borovszky*: Honf. tört. 95.

Örke (Mező-) k. Torda-Ar. vm. < R Ürke szn. < Ür (< tör. är, ir 'férfi, hős') szn. + -ke kics. képző. *Gombocz*: MNy. XXII, 9.

Örkény k. Pest vm. < vszleg tör. ered. Örkény szn. (R Ürkün) < *Ör (< tör. är, ir, er 'férfi, hős') szn. bec. vált. *Pais*: MNy. XXIV, 170. — *Gombocz*: MNy. XI, 247.

Örményes k. Krassó-Ször. vm. < örményes (< örmény 'malom, -kő' + -s) 'örményköveket tartalmazó, ilyenek fejtésére alkalmas hely'. *Bátky*: MNy. XXIII, 218. — *Melich*: MNy. V, 301. szer. < örmény 'örvény' szárm.

Örs (Tisza-) k. Heves vm. < Örs szn. (< tör. är ~ er ~ ir 'férfi, hős' szárm.) *Pais*: MNy. XXIV, 170. — *Melich*: MNy. XXII, 5. — *Ta-gányi*: MNy. IX, 264.

Örsi p. Heves vm. < Ürsé < Ürsej < Ürs (< *Ürs ~ *Irs szn. < tör. er ~ ir 'férfi, hős' + -s [< -sü] bec. képző) + i birt. sz.-rag. *Gombocz*: MNy. XXII, 10.

Örvénd k. Bihar vm. < örvény ~ örmény 'malom, -kő' szárm.; tehát = 'örmény-kő fejtő hely'. *Bátky*: MNy. XXIII, 218. — *Szarvas*: Nyr. II, 344. — Más magy.: *Karácsonyi*: MNy. XXII, 209.

Öscsanád l. Csanád a.

Öskü k. Veszprém vm. < ös 'nagy' + kü 'kő'. *Historikus*: Nyr. XL, 233. — *Pais*: Magy. Anon. 132.

Ösöd k. Hont vm. < Ösöd (R Usud) szn. *Szilády*: Nyr. II, 109. — Más magy.: *Szarvas*: Nyr. II, 344.

Öszöd k. Somogy vm. < Öszöd (R Usud) szn. *Szilády*: Nyr. II, 109.

Öttömös p. Csongrád vm. < talán tör. Ötömiš (< tör. ötä- 'erfüllen, ausführen, bezahlen'). *Gombocz*: MNy. XI, 147. — *Bátky*: FE. IX, 192.

Öttevény k. Győr vm. < önt ige szárm. *Bátky*: MNy. XXIII, 216. — *Győr* vm. 48.

P

Padrag k. Veszprém vm. < szl. ered. Padrag szn. < R Podrag szn. (< po-drag 'carissimus, carior') v. < Podrug szn. (< po-drug 'socius'). *Melich*: Szl. jöv. szav. I, k. 2. r. 121.

- Pá kod k. Zala vm. < Pá kod (R Pecud) szn. *Szilády*: Nyr. II, 109.
- Paks k. Tolna vm. < Pakos szn. (R. Pacus) ~ Bakos. *Szilády*: Nyr. II, 106.
- Palánka (Ó-) k. Bács-Bodrog vm. < palánka 'kerítéssel erődített várhely'. *Borovszky*: Bács-Bodrog vm. I, 131.
- Páld k. Pozsony vm. < Páld szn. < Pál szn. + -d kics. képző. *Melich*: MNy. X, 151.
- Pálmafalu k. Szepes vm. (R Bálmar, Balmer) < Pálma (< ném. Paldemar, Baldamár szn. bec. al.) szn. + falu. *Melich*: Jegyz.
- Palojta (Alsó- stb.) k. Hont vm. R Pálachta < palojta, paléta 'ponyva' (< szlov. pláhta) szárm.; tehát = 'Ponyvád, Sátoros'. *Melich*: MNy. II, 58. — *Melich*: Jegyz.
- Palóznák k. Zala vm. < vszleg szl. ploskŭ 'latus' szárm. *Melich*: Szl. jöy.-szav. I. k. 2. r. 122.
- Páncélcseh k. Szoln.-Dob. vm. < Páncél szn. + Cseh szn. *Szoln.-Dob.* vm. V, 382.
- Pancsova v. Torontál vm. < ószl. pačina ~ pančina 'állóvíz' szárm. *Csánki*: Tört.-i Földr. 117.
- Panit k. Maros-Torda vm. < Panit szn. *Karácsonyi*: A szék. ered. 4.
- Pányok k. Abaúj-Torna vm. < vszleg pán 'úr' szárm. *Melich*: Jegyz.
- Papolec k. Háromszék vm. < Papulec szn. *Orbán*: A szék.-föld leír. III, 159.
- Parasznya k. Borsod vm. < szl. prasna 'üres' szárm. *Borovszky*: Borsod vm. 9.
- Pásztó k. Heves vm. < szl. ered. Pásztó szn. (R Pásztuh) 'mén, parázna'. *Peis*: Magy. Anon. 133. — *Melich*: NyK. XLIV, 358. — *Melegdi*: MNy. XI, 36. — *Melich*: Honf. MO. 224.
- Pat k. Somogy vm. < Pat szn. (< vszleg ném. Botho ~ Potho). Has. ered.: Pata, Patas, Pátfalú, Patacs, Pataj, Pátka, Poty, Potyond. *Bátky*: FE. VI, 169.
- Pata k. Somogy stb. vm. < Pata szn. *Karácsonyi*: Magy. nemzets. XIV. köz. I, 20. — *Pais*: Magy. Anon. 133. — *Balássy*: Száz. VI, 314.; VII, 97. — L. még Pat a.
- Patacs l. Pat a.
- Pataj l. Pat a.
- Pátas l. Pat a.
- Pátfalú l. Pat a.
- Pátka l. Pat a.
- Patró k. Somogy vm. < szl. ered. Patró (R Patroh < Patruh < *Patruh) szn. (< szl. Patruh szn. < vszleg szl. patruh, patruh 'ör'). *Melegdi*: MNy. XI, 37. — *Melich*: NyK. XLIV, 360. szer. Pátroha is has. ered.
- Pátroha l. Patró a.
- Paty l. Pat a.
- Pazdány k. Baranya vm. < Paznán < Pazmán < óm. Pasz-

mán < ném. Pazman < Pazeman < Paza (talán ném. Baso ~ Bazila szn.-ben levő v. ófn. baz 'besser, mehr' kn.) + man 'vir'. *Melich*: Száz. LVII—LVIII, 710.

Pázmány p. Békés vm. < Pázmány szn. (R Pazman l. Pazdány a.). Has. ered.: Pázmánd, Pazdány. *Melich*: Száz. LVII—LVIII, 710.

Pázmánd l. Pázmány a.

Péc (Kis-, Nagy-) k. Győr vm. < Pécz szn. *Karácsonyi*: Magyar. nemzets. XIV. köz. II, 427.

Pécel k. Pest vm. < ném. ered. Pécel szn. *Jakubovich*: MNy. XXIII, 233. — *Balássy*: Nyr. XXV, 446. — *Borovszky*: Pest vm. 109.

Pecöl k. Vas vm. < ném. ered. Pecöl szn. (< Pecli ~ Pezli). *Jakubovich*: MNy. XXIII, 236.

Pécs v. Baranya vm. < ószl. *pečī 'öt, quinque'. *Melich*: Nyr. XXIX, 510. — *Rupp*: MO. helyr. tört. I, 353. — *Borovszky*: Honf. tört. 73. szer. < szl. peč 'szikla' szárm. és has. ered.: Pécsöl, Pécska.

Pecseley k. Szilágy vm. R Pechel ~ Peczej ném. ered. szn. (vö. Pécel, Pecöl). *Jakubovich*: MNy. XXIII, 237.

Pécsenyéd k. Sopron vm. a besenyő népnév elszlávósodott alakja. *Tagányi*: MNy. IX, 263. — Más magy.: *Mohl*: Száz. XXXVII, 613.

Pécska l. Pécs a.

Pécsöl l. Pécs a.

Pekelnik k. Árva vm. < szl. pekló 'pokol' szárm. *Melich*: Jegyz. — *Borovszky*: Honf. tört. 79. szer. < szl. pekel 'szurok' szárm.

Peleske l. Pilis a.

Pelsőc l. Pilis a.

Pénteksúr l. Súr a.

Pentele (Duna-) k. Fejér vm. < Pentelé < Pentelej < Pantelej < gör. Pantelejmon szn. (vö. lat. Pantaleon) röv. al. *Pais*: MNy. XXII, 49.; *NyK*. XLIV, 332. — *Wertner*: Nyr. XLIII, 305. — *Horger*: MNy. XXI, 271. szer. < ol. Pantalón szn.

Perbál k. Pest vm. < szl. Pribór 'bórfenyő melléke'. *Karácsonyi*: A m. nemz. őstört. 92.

Pere l. Bér a.

Perecsény k. Ung stb. vm. < vszleg Perecseny szn. (< orosz ered. perecseny 'az eke két rúdszárát összekötő keresztfa'. Has. ered.: Peröcsény is. *Bátky*: FE. VII, 120.

Pered l. Bér a.

Peresztég k. Sopron vm. R Presztég < vszleg szl. přě 'durch, über' + styg 'via'; tehát = 'átalút'. *Melich*: Szl. jöv.-szav. I. k. 2. r. 124.

Perlak k. Zala vm. < szl. pre 'át' + vlak 'húzás, vontatás, átkelés' (a gyeprürendszer korából). *Tagányi*: MNy. IX, 263.

Perlasz k. Torontál vm. < ófn. perla 'gyöngy' szárm. *Borovszky*: Honf. tört. 93.

Perlep k. Bars vm. < tót Prilep 'folt, ragaszték'. *Melich*: Jegyz.

Peröcsény k. Hont vm. < szl. prično, prečno 'szembenfekvő' szárm. *Melich*: Jegyz. — L. még Perecsény a.

Pest l. Budapest.

Pestény l. Pészak a.

Pestera I. Pészak a.

Pestes k. Szoln.-Dob. vm. < szl. ered. pest 'kemence' szárm. *Bátky*: MNy. XXIII, 218. — *Hefty*: Nyr. XL, 304. szer. < szl. pestes 'sziklás' (vö. Pest-tel).

Pészak k. Torontál vm. < szl. pések 'durva szemű homok' szárm. Has. ered.: Pestény, Pöstyén, Pestera, Piszke. *Borovszky*: Honf. tört. 71.

Peszek k. Hont vm. < szl. pések 'homok, fövény'. *Melich*: Jegyz.

Peszér k. Bars vm. < szl. p'sar' 'ebörző' (vszleg királyi ebek őreinek falva). *Melich*: Jegyz.

Pét k. Veszprém vm. < Pét szn. a Péter szn. röv. bec. al. *Melich*: MNy. X, 106. — *Pais*: Magy Anon. 134.

Pete k. Kolozs vm. < Pete szn. < Pet a Péter röv. bec. al. + -e kics. képző. *Melich*: MNy. X, 153.

Peterd k. Bihar vm. < Peterd ~ Péterd szn. < Péter szn. + -d képző. *Melich*: MNy. X, 151. — *Pesty*: Száz. IX, 652.

Pető (-háza, -falva) k. Sopron vm. < Pető szn. < Pet a Péter szn. kics. bec. al. + -ő kics. képző. *Melich*: MNy. X, 154.

Petróc k. Zemplén vm. R Petrolc < Peter szn. + olc (< ném. helz). *Deutsche Ortsn.* 28.

Pilis k. Pest vm. (R Plys) < szl. ered. pilis 'barátoknak egy ruhadarabja' (< ószlov. plešŭ eredetileg 'kopaszság' később 'pilis'). *Asbóth*: NyK. XVIII, 373. — *Borovszky*: Honf. tört. 70. szer. Pelsöc, Peleske is has. ered. — *Melich*: Szl. jöv. szav. I. k. 2. r. 372. — *Karácsonyi*: A m. nemz. őstört. 92.

Piski k. Hunyad vm. R Pispeki < Püspöki. *Historikus*: Nyr. XLVIII, 95.

Piszke I. Pészak a.

Plostin k. Liptó vm. < szl. ploskü 'lapos' szárm. *Melich*: Jegyz.

Pojána k. Hunyad stb. vm. rom. ered. pojána 'havasi rét, tisztás'. *Hefty*: Nyr. XL, 304. — *Alsófehér* vm. 744. — L. még Polyán a. — *Melich*: Honf. MO. 163. szer. has. ered. Pojen, Polyán.

Pojen I. Pojána a.

Pola k. Zala vm. < szl. poljana 'mezőség' vált. Has. ered. Polány, Polyi. *Borovszky*: Honf. tört. 74.

Polány (-falva) k. Vas vm. < R Palán < szl. plán 'offene, waldfreie Gegend, der Vorplatz'. *Melich*: Szl. jöv.-szav. I, 2. r. 121. — *Hefty*: Nyr. XL, 305. — L. még Pola a.

Polgár (Tisza-) k. Szabolcs vm. < Polgár szn. < Palgár ~ Pulgár < Palagár ~ Pologár < szl. plogar ~ plugar 'ekés, szántóvető, földműves' (< szl. plug 'eke'). *Karácsonyi*: MNy. IV, 229. — *Gombocz*: MNy. IV, 280. szer. < polgár < kín. burgoere 'Bürger'. Has. magy.-ok: *Melich*: MNy. IV, 365. — *Tagányi*: MNy. IV, 455.

Polyán k. Szeben vm. < szl. poljana 'mező, síkság, hegyek közt elterülő fensík'. Has. ered. Pojána. *Melich*: Jegyz. — *Melich*: Honf. MO. 163.

Polyi I. Pola a.

Pomáz k. Pest vm. < 'kenés, csiriz' ószl. ered. szó. *Karácsonyi*: A m. nemz. őstört. 92.

Pomogy k. Moson vm. < ném. *Pamhagen*. Kúnos: Nyr. XIII, 491.

Ponor k. Hunyad vm. < szl. ponor 'mélység, örvény, völgykatlan' Nyr. XLI, 200. — *Borovszky*: Honf. tört. 71. — *Alsófehér* vm. 746.

Poprád k. Szepes vm. < szl. ered. paprád 'páfrány'. *Melich*: MNy. XXV, 45.

Pordány (Lajta-, Bába-, Vulka-) k. Sopron vm. < Paradan < Pradán < Prodán szl. ered. szn. (< délszl. prudán 'hasznos, 'dvösséges') *Karácsonyi*: MNy. IV, 175. — *Horger*: Nyr. XXXIX, 340.

Poroszló k. Heves vm. < szl. Proslav, Prislav szn. *Melich*: Nyr. XXXIII, 325.

Porva k. Veszprém vm. < tót poprava 'vesztőhely'. *Szombati*: Tur. VI, 82.

Potyand l. Pat a.

Pozsony v. Pozsony vm. < vszleg Pozsony szn. < Posony < Poson (< Posun ~ Pusun) < ó-m. Posu (> Pos) szn. + -n (> -ny) kics. képző. *Melich*: Száz. LVII—LVIII, 712.; MNy. XV, 57.; Nyr. XXIX, 509. szer. < szl. pōznja 'rét, szénatermő hely' szárm.

Pöse (Nagy-, Kis-) k. Vas vm. < Pöse nemz.-név. *Karácsonyi*: Magy. nemzets. XIV. köz. II, 446.

Pöstyén l. Pészak a.

Prakfalu k. Szepes vm. < Prak szn. + falu. *Melich*: Jegyz.

Preszák a k. Bihar stb. vm. < szl. preszaka 'bevágás, gyepű'. *Győrffy*: FK. XLI, 469. — *Alsófehér* vm. 746. — *Alexis*: Nyf. I, 207.

Pribilina k. Liptó vm. < Pribil szn. szárm. *Melich*: Jegyz.

Pribis k. Árva vm. < Pribis szn. *Melich*: Jegyz.

Pribó k. Gömör vm. R Priboj < szl. pripoj 'vnek a tartozéka'. *Melich*: Jegyz.

Pulyon (Kis-) k. Szoln.-Dob. vm. R Pujon < ószl. puhlján, puhlina 'lágú, porhanyó, puha talaj'. *Szoln.-Dob.* vm. V, 476.

Pusztaszer l. Ozora a.

R

Rád k. Nógrád vm. < szl. ered. Rád szn. *Melich*: Szl. jöv.-szav. I. k. 2. r. 125.

Radafalva k. Vas vm. < RRadalfalva < ném. ered. Radal szn. + falva. *Deutsche Ortsn.* 41. — Has. magy.: *Moór*: UJb. IX, 56.

Rádóc k. Bars stb. vm. < szl. ered. Rádóc szn. (< szl. Radovic). *Moór*: UJb. IX, 247.

Radvány k. Zemplén vm. < Radvány szn. < szl. Radoan (< szl. Rado-mir, Rado-gost szn. bec. al.) *Melich*: Jegyz.

Rakató k. Alsófehér vm. < szl. rakita 'iüzfá' magyaros al. Has. ered.: Rakottyás. Reketye, Regettő. *Borovszky*: Honf. tört. 75.

Rákó k. Ung. stb. vm. szl. ered. rák szárm. Has. ered.: Rákóc, Rakovica. *Borovszky*: Honf. tört. 78.

Rákóc l. Rákó a.

Rákosd k. Hunyad vm. < rákos + -d hn. képző. *Szarvas*: Nyr. II, 344.

Rakottyás l. Rakató a.

Rakovica l. Rakató a.

Raksa k. Turóc vm. < Radislav szn. kicsinyített és továbbképzett al. *Melich*: Jegyz.

Raposka k. Zala vm. R Rapsoka < Repsoka < Repesoka < Repe szn. + sok 'falu' + -a birt. sz.-rag. *Pais*: MNy. X, 256.

Rás k. Abaúj-Torna vm. < Rás szn. (a Rastislav v. Radislav szn. bec. al.) *Melich*: Jegyz.

Rátkó k. Gömör vm. < szl. Rad- szn. bec. Radoko alakjából. *Melich*: Jegyz.

Rátót k. Veszprém vm. R Rátoltfalva < ném. ered. Rátold szn. + falva. *Deutsche Ortsn.* 41. — *Karácsonyi*: Magy. nemzets.: XIV. köz. III, 3. — *Borovszky*: Borsod vm. 29.

Ravasz k. Győr vm. < ravasz 'vszleg róka' + -d hn. képző. *Szarvas*: Nyr. II, 345.

Rebra k. Beszterce-Nasz. vm. < szl. reber 'halom'. szárm. Has. ered.: Rébrény. *Borovszky*: Honf. tört. 73.

Rebrény l. Rebra a.

Regenye k. Baranya vm. < Regen szn. *Hatos*: Száz. IV, 378.

Regettő l. Rakató a.

Rendek k. Vas stb. vm. < Rednek (< szl. rívníki). *Moór*: UJb. IX, 50.

Repistye k. Bars vm. < szl. řěpa 'répa' szárm.; tehát = 'répás'. *Borovszky*: Honf. tört. 76. — *Melich*: Jegyz.

Retteg k. Szoln.-Dob. vm. < szl. retjag 'hegylánc, borda' szárm. *Szoln.-Dob.* vm. I, 542.

Réty k. Háromszék vm. < Réty szn. *Orbán*: A székföld leírása. III, 168.

Rójt k. Bihar vm. R Ruchd ~ Rahd. *Melich*: NyK. XLIV, 348.

Rohonc k. Vas vm. < szl. orěchovíc (a) < szl. orěchú 'Nuss'. *Moór*: UJb. IX, 239.

Rokító k. Sáros vm. < szl. rakita 'iúzfű' nyj-i al. Hás. ered.: Rokitóc. *Borovszky*: Honf. tört. 75.

Rokitóc l. Rokító a.

Rokus k. Szepes vm. < szl. rogoz 'sás, gyékény'. *Melich*: Jegyz.

Rosztócs k. Arad vm. R Rosztóc, Rosztolc < vszleg Rost ném. ered. szn. + olc (< ném. holz). *Deutsche Ortsn.* 28.

Rozvád k. Trencsén vm. < tót roz 'szét' + voda 'víz'. *Melich*: Jegyz.

Rozsnyó k. Gömör vm. < rózsa szárm.? *Rupp*: MO. helyr. tört. II, 108.

Röjtök k. Sopron vm. < Rejtek a gyeplérendszertől. *Tagányi*: MNy. IX, 265. — Más magy.: *Stessel*: Száz. XXIII, 295.

Rönök k. Vas vm. < Rünük < Rivnik < szl. Rov (< szl. rov ű) 'gyepű, effossio' szárm. *Moór*: UJb. IX, 49.

Ruda k. Hunyad v. < szl. ruda 'érc'. *Borovszky*: Honf. tört. 80.

- Rudna k. Torontál stb. vm. < szl. rudina 'ércbánya' *Borovszky*: Honf. tört. 80. — *Melich*: Jegyz. szer. Rudnó is has. ered.
 Rudnó l. Rudna a.
 Ruszkin k. Szepes vm. < Ruszkin szn. < ném. Rus szn. + -kin (< -ken < -chen) kics. képző. *Melich*: Jegyz.
 Rutka k. Turóc vm. < szl. rutka 'forrás'. *Melich*: Jegyz.

S

- Ság k. Győr vm. < ság (< vszleg ném. Schach: Sah < ófn. scac: Scaca) 'Wald, Gebüsch'. *Pais*: MNy. IX, 360.
 Ságod k. Zala vm. < ság (vö. talán Ság a.) + -d hn. képző. *Szarvas*: Nyr. II, 344.
 Sajgó k. Szoln.-Dob. vm. < sajgó 'zajgó' (erdőről kapta nevét.) *Szoln.-Dob.* vm. VI, 5.; I, 542.
 Sajó k. Gömör stb. vm. < savjó < sav 'só' + jó 'folyó'. *Melich*: MNy. XX, 33.
 Sajógömör l. Gömör a.
 Sajósenye l. Senye a.
 Sál k. Vas vm. (R Saal, Sool) < Sál szn. < Saul szn. *Csánki*: MNy. II, 387. — *Melich*: Jegyz.
 Salfa kr. Vas vm. R Salfalva, Solfalva < Sal szn. (< Saul szn.) + falva. *Csánki*: MNy. II, 387.
 Salló (Nagy-, Kis-) k. Bars vm. < salló < sarló. *Bátky*: FE. V, 125.
 Sály k. Borsod vm. (R Saaly, Saal, Sal) < Sál szn. (< Saul). *Csánki*: MNy. II, 387.
 Sály a k. Nagy-Küküllő vm. < Sályi (< Sál 'Saul' szn. + -i hn. képző) rom. torzítással vszleg. Has. ered.: Sályi is. *Csánki*: MNy. II, 389. — *Treml*: Ujb. VIII, 397.
 Sályi l. Sály a.
 Sámód k. Baranya vm. < Sámód (R Samod) szn. *Szilády*: Nyr. II, 109.
 Sárd k. Fejér vm. < sár kn. + -d hn. képző. *Szarvas*: Nyr. II, 344.
 Sárfalva k. Hunyad vm. R Salfalva < Sál (< Saul) szn. + falva. *Csánki*: Nyr. II, 392.
 Sarkad k. Bihar vm. < sarok kn. szárm. (t. i. Bihar vm.-nek délnyug.-i szegletében van). *Márki*: Sarkad tört. — *Szarvas*: Nyr. II, 345. *Pais*: MNy. VIII, 303.
 Sárkány p. Komárom stb. vm. < Sárkány szn. *Bátky*: FE. I, 140. — Más magy.: *Kúnos*: Nyr. XIII, 538.
 Sarmaság k. Szilágy vm. < sarma 'növénynev' + ság 'hegy, domb'. *Hefty*: Nyr. XL, 306.
 Sárpatok k. Nagy-Küküllő vm. < ném. Scharpendorf. *Kúnos*: Nyr. XIII, 539.
 Sárrét p. Pozsony vm. < sár 'mocsár' + rét. *Hunfalvy*: Ethnogr. 180.

Sárszeg k. Bihar vm. < sár 'mocsár' + szeg. *Huntalvy*: Ethnogr. 180.

Sárvár k. Vas stb vm. < sár 'sárga' + vár. (Agyagos földből épített földvárat a sárgaszínű sáncairól nevezték el Sárvárnak.) *Karácsonyi*: A honf. és Erdély 26. — Más magy.: *Huntalvy*: Ethnogr. 180.

Sárvásár k. Kolozs vm. R Sálvásár < Sál szn. (< Saul) + vásár. *Csánki*: MNy. II, 394. — Más magy.: *Huntalvy*: Ethnogr. 180.

Sásd k. Baranya vm. < sás kn. + -d hn. képző. *Szarvas*: Nyr. II, 345.

Sásony k. Moson vm. R Sáson ~ Sásun < sás 'vizinövény' + -n (~ -ny) kics. képző. *G-M.*: MNy. XXIII, 54.

Sasvár (Tisza-) k. Ugocsa vm. < ném. Schossberg. *Kúnos*: Nyr. XIII, 538.

Sávoly k. Somogy vm. R Savol, Sawl < Sávoly szn. (a Sauk szn. m. eltorzítása). *Csánki*: MNy. II, 390. — *Pais*: MNy. XXIV, 95.

Segesd (Alsó-, Felső-) k. Somogy vm. < ség ~ ség 'hegy, domb, halom' + -s + -d képzők. *Pápay*: MNy. XXIII, 214.

Segesvár v. Nagy-Küküllő vm. < séges (< ség ~ ség 'domb, hegy, halom' + -s). + vár; tehát = 'hegyes, dombos vár'. *Pápay*: MNy. XXIII, 214.

Selmebánya v. Hont vm. < R Schebnicz-Bánya < szl. Schebnicz 'patak' + bánya. *Borovszky*: Hont vm. 85.

Semesnye k. Szoln.-Dob. vm. < szl. smažine 'aszópatak' (< szl. smag, smažiti 'kiszáradni, kiaszni'). *Szoln.-Dob.* VI, 77. — Más magy.: *Szoln.-Dob.* I, 542.

Semjén k. Zemplén stb. vm. < Semjén szn. < Simián < Simeán < Simeon szn. *Karácsonyi*: MNy. IV, 126. — *Karácsonyi*: A szék. ered. 42.

Senye k. Borsod vm. < Senye szn. *Karácsonyi*: A szék. ered. 42.

Sepse l. Szepes a.

Siklód k. Udvarhely vm. < sikló kn. + -d hn. képző. *Szarvas*: Nyr. II, 344.

Siményfalva k. Udvarhely vm. R Semjénfalva < Simény szn. (< Simien < Semjén < Simián < Simeán < Simeon szn.) + falva. *Karácsonyi*: MNy. IV, 227.

Sirák k. Hont vm. < szl. sirek 'köles' szárm. Has. ered.: Szirák. *Borovszky*: Honf. tört. 76.

Sirók k. Heves vm. < szl. širokú 'széles' szárm. Has. ered.: Siroka. *Borovszky*: Honf. tört. 69.

Siroka l. Sirók a.

Siter k. Bihar vm. < Séter < Seiter < Sehter < Suhtur (olv. Söhtör). *Karácsonyi*: Tur. XII, 96.

Sok l. Alsok a.

Solt k. Pest vm. < Solt (~ Zsolt) szn. *Melich*: MNy. XXI, 126.; XV, 125. — *Rohonyi*: A honf. tört. 169. — *Fiók*: Száz. XLI, 610.

Sóly k. Veszprém vm. < Sóly (~ Sól) szn. a Saul szn. m. eltorzítása. *Csánki*: MNy. II, 390.

Som k. Somogy vm. < Som szn. *Szilády*: Nyr. II, 109.

Somodi k. Abaúj-Torna vm. < Somodi (R Chomudi) szn. *Szi-
lády*: Nyr. II, 109. — Más magy.: *Szarvas*: Nyr. II, 344.

Somodor k. Somogy vm. < Som 'növénynév' + -od + -or
képzőbókor. *Bátky*: FE. II, 236.

Somogy k. Baranya vm. < R Sumogy (Sumug) < Sumigy (Su-
mig) = sumi (> sum > som) 'Kornelkirsche, cornum' + -gy (< -d)
vvel bővelkedő jel-ű. hn. képző; tehát = 'somfában bővelkedő hely'. *Hor-
ger*: FE. IX, 42.

Somogyom k. Kis-Küküllő vm. R Somogyon < Somogy (~ Su-
amogy) szn. + -m (< -n) kics. képző. *Melich*: MNy. XIII, 18. — *Horger*:
FE. IX, 42.

Somorja k. Moson vm. < Samarja < Szent Mária. *Pesty*:
MO. hn. 328. — *Rupp*: MO. helyr. tört. I, 139. — *Pesty*: A hn. és a tört.
49. — *Kúnos*: Nyr. XIII, 492.

Somos k. Sáros vm. < Somos (R Chomos ~ Sumos) szn. *Szi-
lády*: Nyr. II, 109.

Sopron v. Sopron vm. a kelta *Scarabantia*-ból rövidült v. rom-
lott (v. még helyesebben a frank *Cyperon*-ból). *Borovszky*: Honf. tört.
65. — *Nagy I.*: Száz. XVII, Függelék 14.

Soroksár k. Pest. vm. (R *Surcusar*) < *Surkusár* < sark 'sar-
rok' + sár 'folyós mocsár, mocsaras folyó'. *Pais*: Magy. Anon. 136.

Sótony k. Vas. vm. R *Zolthon* ~ *Solthon* ~ *Söltum* ~ *Shuton*
< *Sótony* szn. < *Solt* (~ *Zsolt*) szn. + -n (~ -ny) kics. képző. *Me-
lich*: MNy. XXI, 126.

Söjtör k. Zala vm. < *Sëjtër* < (*Söhtör* ~ *Sehtör*) *Sehter*
< ném. *Sechter* (< kfn. *sehter* = ófn. *sehtare*) 'sajtár'. *Pais*: MNy. IX,
176. — *Bátky*: FE. VII, 123.

Söréd k. Fejér vm. < vszleg söre 'állat név' szárm. *Bátky*:
FE. II, 165.

Stósz k. Abaúj-Torna vm. < ném. *Stoss* 'hámor, vasbánya'.
Melich: Jegyz.

Strázsa k. Szepes vm. < szl. ered. strázsa 'ör' a gyepűrend-
szer korából. *Tagányi*: MNy. IX, 263.

Stubnya (Alsó-, Felső-) k. Turóc vm. < ném. *Stuben*. *Kúnos*:
Nyr. XIII, 490.

Sukoró k. Fejér vm. < *sukoró* (< *sukor-* ~ *sugor* ~ *zsugor-*
igének -ó képzős igeneve) 'tekerős'. *Pais*: MNy. XIV, 21.

Súr (Péntek-) k. Pozsony stb. vm. < (sór) *súr* 'liget, berek, er-
dős hely'. *Wagner*: Pozsony vm. hn. 4. — Más magy.: *Szombathely*: Tur.
VI, 81.

Susány k. Gömör vm. < szl. *suhü* 'száraz' szárm. *Melich*:
Jegyz.

Sükő k. Udvarhely vm. < **Sikō* < R *Sikoŭ* < *Sik* (< *Sikstus*
lat. szn. röv. al.) szn. + -oŭ (> -ó) kics. képző. *Pais*: MNy. XII, 369.

Sükösd k. Pest vm. < *Siküsd*, *Sikusd* < *Sicust* szn. (< lat. *Sikst*
< lat. *Sikstus* (írva *Sixtus*) szn.-ből való elvonás). *Pais*: MNy. XII, 369.

Süttör k. Sopron vm. < *Sütör* < *Sitör* < *Siter* < *Séter* < *Sej-
ter* < *Sehter* (< *Sehtör* ~ *Söhtör*) < ném. *Sechter* 'sajtár'. *Pais*: MNy.
IX, 174.

Sz

Szabadka v. Bács-Bodrog vm. < szabad + -ka kics. képző; azaz 'olyan hely, ahol szabadosok azaz szabadalmazott jobbágyok laknak'. *Iványi*: Szabadka v. 5.; — *Száz*. XVI, 493.

Szabár k. Zala stb. vm. < szl. Sobor szn. *Moór*: UJb. IX, 240. — L. még Szopor a.

Szabolcs (Pusztá-) k. Szabolcs stb. vm. < Szabolcs szn. *Pais*: Magy. Anon. 138. — *Rohonyi*: A honf. tört. 162. — *Pauler*: Száz. XI, 390.

Szada k. Zemplén vm. < 'kertalja' jel-ű szl. ered. szó. *Réthy*: Akk. I, 179.

Szádecse k. Trencsén vm. < tót sadek 'kis gyümölcsös kert, gyümölcsény' szárm. *Melich*: Jegyz.

Szádelő k. Abaúj-Torna vm. < szád 'száj' + elő (a gyeprü-rendszer korából). *Tagányi*: MNy. IX, 261. *Hefty*: Nyr. XL, 165.

Szaján k. Torontál vm. < vszleg Szaján ~ Zaján szn. *Pesty*: MO. hn. 333. — *Borovszky*: Torontál vm. 112.

Szák k. Komárom vm. < Szák (~ Cák) szn. *EtSz*. IV, 609. — *Bátky*: FE. I, 140. — *Karácsonyi*: Magy. nemzets. XIV. köz. III, 38.

Szakál (Nógrád-) k. Nógrád vm. < ném. Sackeldorf. *Kúnos*: Nyr. XIII, 538.

Szakáld k. Borsod vm. < szakál + -d hn. képző. *Szarvas*: Nyr. II, 345.

Szakcs k. Tolna vm. < Szakcs szn. (< tör. szakcsi 'ör'). *Karácsonyi*: A m. nemz. honalap. 18.

Szakoly k. Szabolcs vm. < Széköly, Székely név mélyhangú; vált. *Szabó*: Száz. XIV, 494. — Más magy.: *Huntalvy*: Száz. XV, 98.

Szala k. Abaúj-Torna vm. R Salaha 'sós víz' (< sal 'só' + germ. aha 'aqua, víz'). *Melich*: Jegyz.

Szalánc k. Abaúj-Torna vm. < Szal. (R Zal < Zalán szn.) szn. + ánc 'föld'? *Dongó Gyártás*: Akk. XII, 28.

Szalatna k. Zólyom vm. < szl. slatina 'sós vizet tartalmazó mocsár, tó'. *Melich*: Jegyz.

Szalók k. Zemplén stb. vm. < Szalók szn. *Pais*: Magy. Anon. 138, 132. — *Karácsonyi*: Magy. nemzets. XIV. köz. III, 45. — *Varju*: Tur. XIX, 154.

Szalónak k. Vas vm. < szl. Slavínik v. Slavúnik vszleg szn. *Moór*: UJb. IX, 24.

Szalonna k. Borsod vm. R Zelenna < ószl. zelenu 'zöld'. *Borovszky*: Borsod vm. 9. — *Szoln.-Dob*. vm. I, 542. szer. a. *Szoln.-Dob*. vm.-i Szalonna < szl. slanina 'sós'.

Szalonta (Nagy- stb.) k. Bihar vm. < ószl. ered. Szalonta szn. *Karácsonyi*: Magy. nemzet. honal. 25. — Más vszleg téves magy.: *Borovszky*: Honf. tört. 93.

Szamosdob l. Dob a.

Szápár k. Veszprém vm. < szl. czápár 'kecskebak őriző'. *Karácsonyi*: Száz. XLII, 98. — *Szombathely*: Tur. VI, 87. — L. még Szopor a.

Szaporca l. Szopor a.

Szár k. Fejér vm. < Szár szn. (< szár 'kopasz'). *Bátky*: FE. VII, 197.

- Szárazkék I. Kékes a.
 Szárszó k. Somogy vm. < Száraszó < szár + aszó 'völgy'.
EtSz. I, 161. — *Pais:* MNy. VIII, 392. — *Tolnai:* FE. II, 71.
- Szarvasd k. Tolna vm. < szarvas + -d hn. képző. *Szarvas:*
Nyr. II, 345.
- Szarvasgede I. Gede a.
 Szarvaskend I. Kend a.
 Szász (Új-, Bereg-) k. Bereg vm. < alném. sass (úfn. Sitz)
 'ülés'. *Melich:* Jegyz.
- Szászbréte I. Bréte a.
 Szásza k. Gömör vm. < ném. sass (Sitz) 'ülés; telepedés' szárm.
Melich: Jegyz.
- Szászcsanád I. Csanád a.
 Szata p. Zala vm. < Szata (< Szat szn. + -a) szn. *Melich:* MNy.
 XIX, 105.
- Szatmár v. Szatmár vm. < Szatmár (R Szotmár) flamand v.
 vallón- ol. szn. *Karácsonyi:* Kleb. eml. 218. — Has. magy.: *Pais:* Magy.
 Anon. 139. *Deutsche Ortsn.* 14.
- Szatmárnémeti I. Németi a.
- Szatymaz k. Csongrád vm. < tör. ered. Szatymaz (R Zot-
 maz) szn. (< talán sat- 'verkaufen, handeln' + -maz tör. nég. part.
 képző. *Gombocz:* MNy. XI, 148. — *Melich:* A honf. kori MO. 70.
- Százhalom k. Nagy-Küküllő vm. < száz 'sok' + halom
 'olyan tumulus, amilyenekbe a besenyők, kunok temetkeztek'. *Melich:* A
 honf. kori MO. 10. — Más magy.: *Edelspacher:* Nyr. V, 39.
- Szeben v. Szeben vm. < R Siebenburg < Sieben 'Sibin' szn.
 + burg 'vár'. (Ettől a várostól kapta először a szászok lakta vidék, ke-
 sőbb egész Erdély a ném. Siebenbürgen elnevezést.) *Pesty:* Száz. II, 117.
- Szécs k. Zemplén vm. < szl. sěk, sěč 'irtás, vágás, gázló'.
Melich: Jegyz.
- Szegfalu I. Szegvár a.
- Szeged v. Csongrád vm. < szeg ~ szög szárm. (azaz a Tisza
 és Maros összefolyása következtében támadt szeg-től nyerte nevét).
Csánki: Tört.-i földr. I, 677. — *Szarvas:* Nyr. II, 345. — *Reizner:* Szeged
 tört. 32. szer. < szöged ~ szüged 'sziget'.
- Szeghalom k. Békés vm. < szeg 'szög, szöglet' + halom. *Pais:*
 Magy. Anon. 139. — L. még Szegvár a.
- Szegvár k. Zala vm. < Szeg vszeg szn. (< szeg 'clavus, Na-
 gel' + vár). Has. ered.: Szeghalom, Szegfalu. *Bátky:* FE. VII, 197.
- Szekcső (Duna-) k. Baranya vm. < szökös (szökik) ige -ő
 képzős igeneve. *Pais:* Magy. Anon. 139.
- Székely (Kis-, Nagy-) k. Tolna vm. < szék 'tölgy' + el. *Bátky:*
 FE. II, 236.
- Székelyó k. Kolozs vm. utótagjában a jó 'folyó' rejlik. *Melich:*
 MNy. XX, 33.
- Székes k. Maros-Torda vm. < szék 'tölgy' szárm. *Bátky:* FE.
 II, 237.
- Székesfejérvár v. Fejér vm. 'az a Fehérvár, ahol a királyi
 szék volt'. *Baróti:* MNy. XIII, 234.

Szekszárd k. Tolna vm. < Szegszárd < Szeg (< szeg 'szeglet, falunép') szn. + szár 'kopasz' + -d hn. képző. *Bátky*: FE. VII, 197. — Más magy.: *Bátky*: FE. II, 237.

Székudvar k. Arad vm. < szék 'tölgy' + udvar. *Bátky*: FE. II, 237.

Szelec k. Trencsén vm. < szl. sedlo, selo 'ülés, telepedés, falu' szárm. Has. ered.: Szelecske, Szeleste, Szelény, Szellő. *Melich*: Jegyz. — *Borovszky*: Honf. tört. 80.

Szelecske k. Szoln.-Dob. vm. < rom. seliska, selisca 'szállás, falu'. *Szoln.-Dob.* vm. VI, 297. — L. még Szelec a.

Szelenc k. Hont vm. R Szelc < szl. sel'c'. 'lakós, telepes'. *Melich*: Jegyz.

Szelény I. Szelec a.

Szeleste I. Szelec a.

Szelestény k. Bars vm. < szl. selo 'falú, lak, telep' + -iste szl. hn. képző; tehát = 'nagyfalú, nagyfalú'. *Melich*: Jegyz.

Szelistye k. Gömör stb. vm. < szl. selo 'falú, telep' szárm., azaz 'elpusztult falu helyén épült új falu'. *Melich*: Jegyz.

Szellő I. Szelec a.

Szemely I. Zemplén a.

Szemenye I. Zemplén a.

Szemere k. Abaúj-Torna stb. vm. < Szemere szn. < szemere (< tör. samer 'eltör, összeront') 'pusztító, rontó'. *Török*: Nyr. XL, 131. — *Kardcsanyi*: Magy. nemzets. XIV. köz. III, 57. — *Pais*: Magy. Anon. 140.

Szemeréd (Alsó-, Felső-) k. Hont vm. < Szemere szn. (I. ott) + -d képző. *Török*: Nyr. XL, 131.

Szemes k. Somogy vm. a szem kn. szárm. 'határörsem' (a gyepfűrendszer korából). Vszleg has. ered.: Szémő, Szempc. *Tagányi*: MNy. IX, 265. — Más magy.: Szilády: Nyr. II, 109. — L. még Szimő a.

Szémő I. Szemes a.

Szempc I. Szemes a.

Szencse k. Bars vm. < széna (< szl. seno) kn. szárm. Has. ered.: Szenice, Szenna. *Borovszky*: Honf. tört. 76.

Szend k. Komárom stb. vm. < Szemd < szem + -d képző. (Volt Szend < Szemd szn. is.) *Pais*: MNy. VIII, 302. — *Szilády*: Nyr. II, 109. — *Borovszky*: Szendrő vára 5. — L. még Szimő a.

Szendrő k. Borsod vm. R Szendrév (irva Zend-rewe) < Szend szn. + rév. *Borovszky*: Szendrő vára 3.

Szengyel (Erdő-, Mező-) k. Maros-Torda vm. stb. < Szent-jel. *Kúnos*: Nyr. XIII, 492.

Szenice I. Szencse a.

Szenna I. Szencse a.

Szentborbás I. Borbás a.

Szentdienes I. Dienes a.

Szepes (összetételek előtagja) R Scepus < ófn. scáf 'bárány'? *Borovszky*: Honf. tört. 94. — *Melich*: MNy. XXV, 41. szer. < Szepüs ~ Szeps < Szepis < Szipüs ~ Szips < Szipis < szip 'szép' szárm. Has. ered. Szepezd, Szepsi, Szepetk, Sepse.

Szepetk k. Zala vm. < szepedek 'vízfolyás'. *Historikus*: Nyr. XXXVIII, 277. — L. még Szepes a.

Szepezd l. Szepes a.

Szepsi l. Szepes a.

Szer (Puszta-) k. Csongrád vm. < szer 'sor, rend, mód'. *Pais*: Magy. Anon. 141.

Szér k. Szilágy vm. < R Szeϋr ~ Szeϋer < ó-magy. Szever szn. (< bolg.-tör. Sever szn.). Has. ered. kics. képzővel Szörce és -n ~ (-m) képzővel Szörény. *Melich*: Honf. MO. 218.

Szerdahely k. Zala vm. < szl. Szědna, Szěděk, Szednik 'Mit-telort'. *Moór*: UJb. IX, 61.

Szered k. Pozsony vm. < szl. srěd 'középső' szárm. Has. ered.: Szerednye. *Borovszky*: Honf. tört. 69.

Szerednye l. Szered a.

Szeremle k. Pest vm. < R Szeremlén (az -n-t ragnak perci-piálták és ragtalan alanyesetként vonták el a Szeremle alakot.) *Horger*: MNy. XXI, 271. — *Melich*: MNy. XXV, 109. szer. < R Szeremlén < Szeremlyén < Szeremlyán < dszl. Srěmljani 'szerémiék, szerémségiek'.

Szerencs k. Zemplén stb. vm. < Szerencs, -nč képzős tör. igei származékból lett tör., majd m. szn. *Melich*: MNy. XIX, 140. — Más magy.-ok: *Pais*: Magy. Anon. 141. *Réthy*: Akk. I, 153. *Dongó Gyártás*: Akk. II, 232.

Szerencsefalva k. Bereg vm. < Szerencsi csal. név + falva. *Lehoczky*: Száz. VII, 67.

Szerep k. Bihar vm. < vszleg szl. ered. Szerep szn. *Pesty*: MO. hn. 361. — *Melich*: Honf. MO. 230.

Szeszáрма k. Szoln.-Dob. vm. < szesz 'szikes, átkelő őrhely' + árma 'orom'; tehát = 'Székorom, Végorom'. *Szoln.-Dob*. VI, 440.

Sziágy p. Somogy vm. < R *Sziág < *Sziág < *Asziág < *Asziág < *Asziág < *Asziág < *Asziág < *Asziág ~ aszi 'siccus, aridus' + ág; tehát = 'kiszáradt v. időnként kiszáradó vízmeder'. Vö. Szilvágy. *Pais*: MNy. XI, 272.

Szihalom k. Borsod vm. < Szihalom < Széhalom < Szénhalom < szén 'hamv' + halom 'temető'. *Edelspacher*: Nyr. V, 391. — Más magy.-ok: *Pais*: Magy. Anon. 141. *Balássy*: Heves vm. 304.

Szikra k. Sopron vm. < ném. Siegraben. *Kúnos*: Nyr. XIII, 534.

Szikszó k. Abaúj-Torna vm. < Szikaszó < szík (~ szék) 'mocsár, az a terület, ahol a szikso virágzik' + aszó 'völgy'; tehát = 'mocsaras, szikes völgy'. *Pais*: MNy. VIII, 393. — *EtSz*. I, 161. — *Tolnai*: FE. II, 71.

Szilád k. Nyitra vm. < szil fanév + -d (~ -gy) vvel bővelkedő jel. hn. képző; tehát = 'szilfában bővelkedő hely'. Has. ered. Szilágy. *Horger*: FE. IX, 42.

Szilágy k. Baranya vm. < *szila 'szil' + -gy kics. képző. *Edelspacher*: Nyr. VI, 242. — L. még Szilád a.

Szilágybagos l. Bagos a.

Szilás k. Komárom vm. < Szilas szn.

Szilvágy k. Zala vm. R *Sziág ~ Sziág < R Asziág (írva:

Azzyagh stb.) a szókezdő a-t névelőnek percipiálták s így maradt el; az -l pedig v. a szia ~ sziva 'szilva' v. a vasmegyei Szilvágy hatására került bele < asszú ~ aszú ~ aszi 'siccus, aridus' + ágy (< ág); tehát = 'kiszáradt v. időnként kiszáradó vízmeder'. Vö. Sziágy. *Pais*: MNy. XI, 272.

Szimő k. Komárom vm. R Zimerw, Scmey ~ Zemej < vszleg Szim (< szim ~ szüm 'szem') szn. + e + i képző. Has. ered.: Szind (< Szend), Szemes, Szend. *Bátky*: FE. VI, 235. — Más magy.: *Hefty*: Nyr. XL, 364.

Szind l. Szimő a.

Szinye k. Szoln.-Dob. vm. < szl. Sinji, Sinjav 'fénylő, kéklő' (erdőre v. vízre von.) *Szoln.-Dob.* VI, 457.; I, 544. — *Melich*: Jegyz. szer. < szl. svinija 'disznó'.

Szirák l. Cirák és Sirák a.

Szita k. Szoln.-Dob. vm. < szl. sita 'káka, szittyó'. *Szoln.-Dob.* vm. VI, 466.; I, 546.

Szkáros k. Abaúj-Torna vm. < tót škara 'sovány'; skarednik 'csunya, rút' szárm.; tehát = 'sovány, ösztövé' (t. i. föld) v. < szl. škare 'eplény' (= 'kocsirész'). *Melich*: Jegyz.

Szlanica k. Árva vm. < szl. slanica 'olyan hely, hol sós forrás v. sóbányászó hely van'. *Melich*: Jegyz.

Szlatvin k. Szepes vm. < szl. slatino 'sós vizű' mocsár, sós víz'. *Melich*: Jegyz.

Szoboszló (Hajdú) v. Hajdú vm. < szl. ered. Szoboszló szn. (< szl. Sobieslav). *Melich*: FE. IX, 39. — *Bátky*: FE. VIII, 205. — *Karácsonyi*: A m. nemz. honal. 25. — *Melich*: MNy. XXV, 135.

Szód k. Bihar vm. < Szód szn. < Szoud < *Szaud < *Szaudi < *Szaú + -di (> -d) kics. képző. *Melich*: MNy. XXII, 277.

Szohodol k. Alsóféhér vm. < rom. sohodol 'száraz völgy'. *Alsóféhér* vm. 744.

Szokolár k. Krassó-Szörény vm. < bolg.-szl. sokol 'sólyom' + -ár képző. *Karácsonyi*: MNy. XVII, 212. — *Pesty*: Krassó vm. II, 227.

Szokoly k. Kolozs stb. vm. < szl. sokol 'sólyom'. Has. ered.: Szokolya, Szokoles. *Borovszky*: Honf. tört. 77.

Szokolya l. Szokoly a.

Szokolcs l. Szokoly a.

Szolnocska l. Szolnok a.

Szolnok v. Jász-Nagykun-Szolnok vm. < Szolnok szn. < Szónok ~ Szónuk < Szounuk < Szaunuk < Szaunik < Szau vszleg szn. + -nik (< -nok) kics. képzőbeker. *Melich*: Honf. MO. 237. — *Melich*: MNy. XXII, 277. — Más magy.-ok: *Hunfalvy*: Ethnogr. 444 *Borovszky*: Honf. tört. 80. szer. Szolnocska is has. ered. — *Melich*: Jegyz. — *Bánó*: Száz. XV, 2. r. 15. — *Montedégó* A.: Heves és Szoln. leírása. I.

Szomajom k. Somogy vm. R Szomajon. *Simonyi*: Nyr. XL, 234.

Szombatfa k. Vas vm. < ném. Sumetendorf. *Kúnos*: Nyr. XIII, 538.

Szombathely v. Vas vm. talán a római Sabaria név ford. *Borovszky*: Honf. tört. 65.

Szomolnok k. Zemplén stb. vm. < szl. smola 'szurok' szárm. *Melich*: Jegyz. Has. ered.: Szomolya, Szomolány is.

Szomolya k. Borsod vm. < szl. smola 'szurok' szárm. *Borovszky*: Borsod vm. 9. — L. még Szomolnok a.

Szomolány l. Szomolnok a.

Szomotor k. Zemplén vm. < szl. smoter 'cél, meglátó'. Nyr. XXXVIII, 140. — Más magy.: *Kúnos*: Nyr. XIII, 492.

Szopor (Alsó- stb.) k. Szilágy stb. vm. < tör. ered. Szopor szn. (< tör. szapmak 'megfordulni, eltávolodni' igéből képzett névszó). Has. ered.: Szapár, Szabar, Szaporca (< Szapor szn. + -ca kics. képző.) *Bátky*: FE. VIII, 212.

Szótelke k. Szoln.-Dob vm. R Szoltelke, Zolthteleke < Zolt ~ Zsolt szn. + telke. *Szoln.-Dob*. VI, 471.

Szóváros k. Szoln.-Dob. vm. R Zóvaros < vszleg Sóváros. *Szoln.-Dob*. vm. VI, 483.

Szovát k. Kolozs stb. vm. < Szovát szn. *Bátky*: FE. VIII, 205.

Szöd k. Pest vm. < szö 'subalbus, flavus' + -d kics. képző. (Van Szöd szn. is.) *Pais*: MNy. VIII, 304. — Más magy.: *Bátky*: FE. VIII, 25.

Szőkedencs l. Dencs a.

Szőny (Ó-) k. Komárom vm. vszleg szövény (a szöni ige szárm.) rövidülése. *Bátky*: FE. III, 25. — Más magy.: *Melich*: MNy. II, 160.

Szőrény k. Somogy vm. < Szőrény szn. < Szejjrén < Szejjrin ~ Szejjrin ~ Szejjrim < Szeverén ~ *Szeverin < bolg.-tör. Se-ver szn. + -n (~ -m) kics. képző. *Melich*: Honf. MO. 217. — L. még Szer a. — Más magy.: *Moór*: UJb. VIII, 384.

Szőrcse l. Szer a.

Sztanka (-hermány) k. Sáros vm. < szl. stanka 'sátor, őrhely'. Has. ered.: Sztankován is. *Melich*: Jegyz.

Sztankován l. Sztanka a.

Sztapár k. Bács-Bodrog vm. < szl. Szto-par 'száz pár' (t. i. határőr). *Trencsény*: Nyr. XXVI, 453.

Sztára (Dráva-) k. Somogy vm. < szl. starü. 'ó' szárm. Has. ered.: Esztár. *Borovszky*: Honf. tört. 68.

Sztrégonya k. Hunyad vm. < szl. sztrég-töböl 'örzés' jel. fn. a gyepűrendszer korából. Has. ered.: Trizs. *Tagányi*: MNy. IX, 265.

Sztrugár k. Szeben vm. < szl. struga 'vízfolyás' szárm. Has. ered.: Esztergály. *Borovszky*: Honf. tört. 71.

Szuha k. Heves vm. < szl. suchü 'száz' szárm. Has. ered. Szuhogy, Szuhány. *Borovszky*: Honf. tört. 69. — *Melich*: NyK. XLIV, 342.

Szuhány l. Szuha a.

Szuhogy l. Szuha a.

Szupatak k. Nógrád vm. < R Aszupatak. (A szókezdő a-t névelőnek percipiálták és azért maradt el.) *Pais*: MNy. XI, 271.

Szurdok k. Szoln.-Dob. stb. vm. < 'zúg, szögellet' jel-ű szl. ered. szó. Has. ered.: Szurduk is. *Szoln.-Dob*. vm. I, 543. — *Iványi*: Bács-Bodrog vm. III, 112. — *Hefty*: Nyr. XL, 365. — *Szoln.-Dob*. vm. VI, 515.

Szurduk l. Szurdok a.

T

Tab k. Somogy vm. < Tab szn. (< Taba rövid. al. ez pedig < Tabód < Tabald ~ Tobald < ném. ered. Teobald szn.) *Pais*: MNy. IX, 32.

Tabajd k. Fejér vm. < Tabaj ~ Tobaj (l. Tobaj a.) + -d kics. képzőből fejlődött hn. képző. *Pais*: MNy. IX, 33.

Tabód k. Tolna vm. < R Tabold ~ Tibold < Tabald ~ Tobald < ném. ered. Teobald szn. *Pais*: MNy. IX, 32.

Tác k. Fejér vm. < Tác szn. *Karácsonyi*: A m. nemz. honal. 17.

Tacs k. Beszterce-Naszód vm. < tör. tas 'kő, keve'. *Bátky*: FE. I, 138.

Tagyon k. Zala vm. < Tagy vszleg szn. (< Tadeus) + -m kics. képző. *Bátky*: FE. IV, 121.

Tajnasári k. Bars vm. < Tajna szn. (R Tajona < tör. dajmak 'jöllakni' ige szárm.) + Sári vszleg tör. szn. *Bátky*: FE. IX, 98.

Taksony k. Pozsony vm. < tör. ered. Taksony szn. < Tokšun < Tokšyn (< tör. tok 'tele, vastag, erős' + -šyn képző.) *Rásonyi N.*: MNy. XXIII, 280. — *N. Imre*: Száz. VI, 343. — *Rohonyi*: A honf. tört. 169. — *Karácsonyi*: Árpád és az Árp. 144.

Talmács k. Szeben vm. < bes. Tolmat törzsnév. *Tagányi*: FE. II, 231.

Tálya k. Heves vm. < fr. Taille 'vágás, irtás, róvás, bemetszés, fejadó, kerület, adókerület'. *Bárczi*: MNy. XXV, 266.

Táp k. Győr vm. < Tap tör. ered. szn. (< tör. tap 'mozogni, élni') < a Tapan 'mozgó, élő' jel. szn.-ből rövidült. *Bátky*: FE. IX, 43.

Tápé k. Csongrád vm. < vszleg Tápé szn. < *Tápēj < *Tápēu < *Tápoϋ < *Tápaϣ *Horger*: MNy. XXIII, 50.

Tápióbitske l. Bicske a.

Tápiógyörgye l. Györgye a.

Táplánfa k. Vas vm. < szl. toplū 'hévvíz' szárm. Has. ered.: Táplány, Tapolca, Tapolcsány, Teplic, Topla, Toplica. *Borovszky*: Honf. tört. 69.

Táplány l. Táplányfa a.

Tapolca k. Zala stb. vm. R Tapulca < Topolca ~ Topulca < Topuluca < Topluca < Toplica 'hévíz, héjó' jel-ű szl. ered. szó < szl. toplū 'calidus, warm' + ica képző). Hasonló magyarázata van a többi hévíz mellett fekvő Tapolcáknak és Toplicáknak. A nem hévíz mellett fekvő, Romániában levő Toplicá-k vszleg < rom. toplița süppedékes, ingoványos' szóból származnak. *Melich*: MNy. XVII, 11. — L. még Tapolcsány és Táplánfa a.

Tapolcsány k. Sáros vm. < szl. toplū 'meleg' szárm. *Melich*. Jegyz. *Borovszky*: Borsod vm. 10. — L. Táplánfa a. — Más magy.: *Melich*: Jegyz.

Tar k. Heves vm. < Tar szn. (< tar 'kopasz'). *Bátky*: FE. VII, 197. — *Pais*: MNy. VIII, 302.

Tarcsa (Erdő-) k. Nógrád stb. vm. < tar 'kopasz' + csa kics. képző. *Pais*: MNy. VIII, 303. — Más magy.: *Karácsonyi*: Békés vm. 207.

Tarcal k. Zemplén vm. < kun ered. Tarcal szn. *Réthy*: Akk. I, 179.

Tard k. Borsod vm. < Tar vszleg szn. (< tar 'kopasz') + -d hn. képző. *Bátky*: FE. VII, 197.; I, 140. — *Pais*: MNy. VIII, 303. — *Pais*: MNy. XXV, 124. szer. < Tord szn. < tör. tordy (< tör. tur 'áll' ige jel. mód mult idejű egyes. 3. sz.) Has. ered.: Tardos is.

Tardona k. Borsod vm. < szl. tvordina 'kemény'. *Borovszky*: Borsod vm. 10.

Tardos k. Komárom vm. < Tardos szn. *Bátky*: FE. I, 140. *Karácsonyi*: Magy. nemzets. XIV. köz. III, 76. — *Czirbusz*: Akk. XII, 130. — L. még Tarda.

Tarján k. Komárom stb. vm. < Tarján törzsnév. *Nagy G.*: Tur. XXVIII, 30. — *Karácsonyi*: A m. nemz. honal. 19.

Tárkány (Mező-) k. Heves vm. < tarkan ősi tör. méltóságnév. *Tagányi*: FE. II, 232. — *Munkácsi*: Nyr. XXVI, 364. — Más magy.-ok: *Patrubány*: Nyr. XXVI, 241. — *Gombocz*: MNy. XI, 438.

Tarna k. Ung vm. < szl. trünü 'tövis' szárm. Has. ered.: Tarnó, Tarnóc, Tarnóca, Tárnok, Tarnóka, Terenye, Torna, Trencsén, Törincs. *Borovszky*: Honi. tört. 72.

Tarnó k. Sáros stb. vm. < szl. trn 'tövis' szárm. Has. ered.: Tesnye. *Melich*: Jegyz. — L. még Tarna a.

Tarnóc l. Tarna a.

Tarnóca l. Tarna a.

Tarnóka k. Zemplén vm. < tárnok 'kert végében levő földek' + kics. képző. *Dongó Gy.*: Akk. XIII, 86. — L. még Tarna a.

Tas k. Pest stb. vm. < tör. ered. Tas szn. (< tör. tas 'kö'). *Gombocz*: MNy. X, 338. — *Pais*: Magy. Anon. 143. — *Melich*: MNy. IX, 356. — *N. Imre*: Száz. VI, 343. — *Karácsonyi*: Árp. és az Árp. k. 144.

Taskony p. Heves vm. R Takson vszleg szn. *Gombocz*: MNy. XXII, 74.

Taszár k. Somogy vm. < szl. tesar 'ács'. *Tagányi*: FE. II, 230. *Melich*: Jegyz.

Tata v. Komárom vm. < Tata < Tota < Adelais germ. szn. bec. al. *Melich*: MNy. X, 104. — *N. Imre*: Száz. VI, 343. *Borovszky*: Komárom vm. 126. szer. < Deodatus-tól, Szent István keresztatyjától nyerte nevét, kit Szent István tiszteletből Tátának nevezte el.

Tátika p. Somogy vm. R Tádika < Taddeus, Tádé szn. kics. al. *Pais*: MNy. VII, 169.

Tatrang k. Brassó vm. < *Tartrang < *Tortlon < Tortilon. *Horger*: Nyr. XXXIX, 395.

Tázlár k. Pest vm. < tör. ered. Táz szn. + tör. -lár többes képző; = 'Tázék szállása'. *Bátky*: FE. VIII, 208. — *Karácsonyi*: MNy. XVII, 211.

Tejed k. Pozsony vm. < tej + -d hn. képző. *Szarvas*: Nyr. II, 345.

Tejfaluk k. Pozsony vm. < Tej (< tör. taj 'csikó') vszleg szn + falu. *Bátky*: FE. IV, 122.

Teke p. Győr vm. < Teke szn. (< tör. teke 'kecske'). *Bátky*: FE. VI, 234.

Telegd k. Bihar vm. < telek + -d hn. képző. *Szarvas*: Nyr. II, 345.

- Telgárt k. Gömör vm. < vszleg ném. Tiergarten. *Melich*: Jegyz. *Künos*: Nyr. XIII, 491.
- Tengerfalu k. Abaúj-Torna vm. < Tenger (R Tengardi, Tengurd) szn. + falu. *Szilády*: Nyr. II, 110.
- Tépe k. Bihar vm. < tör. tepe 'domb'. *Bátky*: FE. II, 166.
- Teplic l. Táplánfa a.
- Teplicska k. Szepes vm. < teplicska 'meleg vizű forrás, patak' jel-ű szl. szó (< szl. teplü 'meleg'). *Melich*: Jegyz.
- Terbegeg k. Hont vm. < tót Trebigost szn. 'irts vendég' (< szl. trebiti 'irtani' + szl. gost 'vendég'). *Melich*: Jegyz.; MNy. II, 97.
- Terebes k. Szatmár vm. < szl. trebež 'irtás'. Has. ered.: Terebő (R Terebei). *Borovszky*: Honf. tört. 81. *Melich*: Jegyz.; Nyr. XXXIII, 326. Más magy.: *Nagy*: VI, 79.
- Terebő l. Terebes a.
- Terény k. Nógrád vm. < Terjén, Těrján < Tarján szn. *Karácsonyi*: MNy. IV, 128.
- Terenye l. Tarna a.
- Tereske k. Nógrád vm. < szl. trsf 'nád' szárm. Has. ered. Teresztenye, Terestyénfa. *Borovszky*: Honf. tört. 76.
- Terestyénfa k. Vas vm. < Terestyén (<Tristianus) szn. + fa (< falva). *Kubinyi*: Tur. III, 177. — L. még Tereske a.
- Teresztenye k. Abaúj-Torna vm. < szl. teresztenye 'nadas'. *Melich*: Jegyz. — L. még Tereske a.
- Tés k. Veszprém vm. < Tés szn. *Bátky*: FE. I, 140. Más magy.: *Szombathy*: Tur. VI, 82.
- Teszér l. Ácsteszér a.
- Tét k. Győr vm. < Tét szn. + *Téhēt ~ Těyēt ~ Tűyüt ~ Tühüt < *Tiyit ~ *Tihit szn. (< vszleg tör. tiyit 'méltóságnév'). *Melich*: MNy. XXI, 127.
- Tétény k. Pest vm. < Tétény < Tétén < *Tihitin (~ Tühütüm) < *Tihitüm (~ Tühütüm) szn. < Tihit (~ Tühüt) szn. (l. Tét a.) + -m (~ -n ~ -ny) kics. képző. *Melich*: Honf. MO. 217. *Melich*: MNy. XXI, 127.; MNy. XV, 125. *Melegdi*: MNy. VII, 183. *Horger*: Nyr. XXXIX, 339. *Pais*: Magy. Anon. 144. *Karácsonyi*: Tur. XII, 96. Más magy.: *Majláth*: Adalékok a hn. tört.-hez 8.
- Tetétlen k. Hajdu vm. < tetétlen 'tetőtlen'. *Bátky*: FE. VI, 172.
- Tevel k. Tolna vm. < Tevel szn. *Karácsonyi*: A m. nemz. honalap. 17.; Árp. és az Árp.-ok 143.
- Tiba k. Ung. vm. < Tiba szn. < Tibód (< Tibold < ném. Theobald) szn.-ből a kicsinyítőnek tekintett -d elveszésével. *Pais*: MNy. IX, 32.
- Tibód k. Udvarhely vm. < Tibold (< ném. Theobald) ném. ered. szn. *Pais*: MNy. IX, 31. *Balássy*: Száz. III, 477.
- Tibold (-daróc) k. Borsod vm. < Tibold (< ném. Theobald) ném. ered. szn. *Pais*: MNy. IX, 31.
- Tiha l. Tihany a.
- Tihany k. Zala vm. < szl. ered. Tihany szn. < szl. tichü 'csendes, nyugodt' szárm. Has. ered.: Tiha, Tihó. *Borovszky*: Honf. tört. 69. *Melich*: Szl. jöv.-szav. I. k. 2. r. 129.; NyK. XLIV, 342. *Simonyi*: Nyr. XXV, 564. *Balássy*: Nyr. XXV, 446. *Melich*: MNy. X, 104.

Tihó l. Tihany a.

Tinód k. Bihar vm. < tinó kn. + -d hn. képző. *Szarvas: Nyr.* II, 345. *Bátky: FE.* II, 165.

Tisza k. Hunyad vm. < szl. tisa 'tisza' szárm. *Borovszky: Honf. tört.* 75.

Tiszabüd l. Büd a.

Tiszacsege l. Csege a.

Tiszadob l. Dob a.

Tiszafüred l. Füred a.

Tiszalök l. Lök a.

Tiszaoszlár l. Oszlár a.

Tiszaörs l. Örs a.

Tiszaug l. Ug a.

Tiszolc k. Gömör vm. < ném. Theissholz < Theiss (< Matthias szn. bec. al.) + Holz 'fa'. *Deutsche Ortsn.* 27.

Tobaj k. Vas vm. < Toba (~ Taba) szn. (l. Tab a.) -j (> j) képzős possessivuma (esetleg deminutivuma). *Pais: MNy.* IX, 33.

Tok k. Arad vm. < Tok szn. (< tör. tok 'jóllakott'). Has. ered.: -a és -d képzővel Toka, Tokod, Tuka. *Bátky: FE.* IX, 99.

Tokaj k. Zemplén vm. < szl. Sztokoj 'vítorkolat, összefolyás'. *Kolosváry G.: FE.* VIII, 107. *Réthy: Akk.* I, 179. *Szolz.-Dob.* vm. 541.

Told k. Nógrád vm. < Told tör. ered. szn. < tör. toldi (a tör. tol- 'telik' ige jel. mód mult idejű egyes 3. sz.) *Pais: MNy.* XXV, 124.

Toldalag k. Maros-Torda vm. < toldalag < toldalék 'hozzátoldott birtokrész' < toldal ige (< told + -l képző) + -ék névszóképző. *Pais: MNy.* VII, 413.

Toldi p. Somogy vm. < vszleg Toldi szn. (< tör. toldi 'megtelt' < tör. tolmak 'megtelni'). *Bátky: FE.* IX, 189.

Tolmács k. Nógrád vm. < bes. Tolmat törzsnév. *Tagányi: FE.* II, 231.

Tolna k. Tolna vm. < Tolna szn. < Tolona < Tolon kun szn. (< köz. tör. tolmak 'jóllakni' ige szárm.) + -a képző. *Bátky: FE.* IX, 98.

Tomaj k. Zala vm. < Tomaj nemzets.-név. *Pais: Magy. Anon.* 145.

Topla l. Táplánia a.

Toplica l. Táplánia és Tapolca a.

Topolóka l. Topolya a.

Topolya k. Bács-Bodrog vm. < szl. topola 'nyárfa'. Has. ered.: Topolóka. *Borovszky: Honf. tört.* 74. *Trencsény: Nyr.* XXVI, 453.

Torbágy k. Pest vm. < torba 'táska' + -gy kics. képző. *Edelspacher: Nyr.* VI, 242.

Torda v. Torda-Aranyos vm. < tör. ered. Torda (R Turda) szn. *Pais: Magy. Anon.* 145.

Tordát (-falva) k. Udvarhely vm. < Tordát (< ném. Trudhard < Drudhard) szn. *Karácsonyi: A szék. ered.* 42.

Tordos k. Hunyad vm. < Tordos szn. *Bátky: FE.* I, 140.

Tormás k. Tolna vm. < vszleg Tormás (R Termatz) szn. *Karácsonyi: A m. nemz. honalap.* 17. *Karácsonyi: Árp. és az Árp.-ok* 143.

Torna (Apáca-) k. Veszprém vm. R Turnva < Turnova < Turnava < szl. Trnava. *Melich: MNy.* XXII, 6. — L. még Tarna a.

Tornalja k. Gömör vm. < ném. ered. torn (> toron) 'torony'
+ alja (< al 'ima pars' + -ja birt. szrag). *Pais*: MNy. XII, 17.

Torontál (összetételek előtagja) < ófn. durri ~ thurri (kfn. dūrre) 'száraz' + tal 'völgy'. *Borovszky*: Honf. tört. 94.

Torvaj k. Somogy vm. R Torovoi. *Horger*: Nyr. XXXIX, 340.

Tósok k. Veszprém vm. < tó 'lacus' + sok 'falu'. *Pais*: MNy. X, 257.

Tótgurab l. Gurab a.

Töböröcsök p. Fejér vm. < vszleg bes. ered. Töböröcsök szn. (Vö. Teber ~ Töbör szn.) *Pesty*: MO. hn.-i 391.

Töltszék k. Sáros vm. < Tölyszék, Tölgyszék < tölgy 'fa'
+ szék (< szl. sjek) 'irtás; tehát = 'tölglyairtás'. *Karácsonyi*: MNy. IV, 354.

Tömör k. Somogy vm. < vszleg tör. ered. Tömör szn. (< kun-
*Temir ~ Timir < tämir 'vas'). Has. ered. Tömörd. *Gombocz*: MNy. X, 340. *Simonyi*: Nyr. XXVIII, 325. *Melich*: MNy. VI, 153. *Pais*: MNy. VIII, 303.

Tömörke p. Somogy vm. < Tömörke (< Timürka < Timürki)
szn. < tör. ered. Timür szn. + -ke kics. képző. *Gombocz*: MNy. XXII, 9.

Tömörkény k. Csanád vm. < Timürkin < tör. ered. Timür
szn. + -kin kics. képzőbokor. *Gombocz*: MNy. XXII, 9.; X, 340. — *Pais*:
UJb. III, 246. szer. Timür tör. ered. szn. < tör. timür 'Eisen'.

Tördemic (Nemes-) k. Zala vm. < vszleg tör. ered. Tördemic
Turdemecz szn. (< tör. dört-mek 'szürni' ige szárm.) s jel.: 'nem
ó'. *Bátky*: FE. IX, 45.

Tőre k. Bars vm. < tör. tőre 'úr' (méltóságnév). Has. ered.: Türe.
Bátky: FE. IV, 121.

Törinés l. Tarna a.

Tötör k. Szoln.-Dob. vm. < Tötör < Tötör < Tótör < tót
népnév + ör 'határör' (a gyepűrendszer korából). *Pais*: MNy. XII, 16.
Más. magy.: *Szoln.-Dob.* vm. VII, 32.; I, 546.

Trencsén v. Trencsén vm. < Trēncsen < Tūrūncsün < Trūncsün
< *Trincsin ~ *Trincsin < tót Trnčín < tót Trnka szn. (< tót trnka
'kókény') + tót -in képző; tehát = 'Trnká-é'. *Melich*: MNy. XIX, 108.
— L. még Tarna a. — Vszleg téves magy. *Rupp*: MO. hely. tört. 353.

Trizs l. Sztregova a.

Túr k. Somogy stb. vm. vszleg szl. Tur szn. < szl. turū 'bölény'
szárm. Has. ered.: Tura, Turony, Tūrje, Turány, Turc, Turóc, Turina,
Turja, Tūr, Türe. *Borovszky*: Honf. tört. 77. — *Moór*: UJb. II, 445.

Tura l. Túr a.

Turány l. Túr a.

Turc l. Túr a.

Turgony kr. Békés vm. < ószl. trugony 'szakadék, hasadék'.
Karácsonyi: Békés vm. 331.

Turja l. Túr a.

Turina l. Túr a.

Túrkeve k. Jász-Nagykun-Szoln. vm. < tūr + keve 'kő'. *Bo-
rovszky*: Honf. tört. 97.

Turóc l. Túr a.

Túrony k. Baranya vm. < Túroly < Turul szn. *Karácsonyi*: Magy. nemz. XIV. köz. III, 116. — L. még Túr a.

Túr l. Túr a.

Türe l. Töre és Túr a.

Türje k. Zala vm. < Türje szn. *Horváth*: FK. XXXVI, 62. — *Karácsonyi*: Magy. nemzets. XIV, köz. III, 119. — L. még Túr a.

Tyukod k. Szatmár vm. R Tikod < Tikod nemzets.-név. *Karácsonyi*: Magy. nemzet. XIV. köz. III, 126. — *Szilády*: Nyr. II, 110.

U

Udvar (-falva) k. Maros-Torda vm. < Udvar szn. *Karácsonyi*: A szék. ered. 43.

Udvard k. Baranya vm. < udvar kn. + -d hn. képző. *Szarvas*: Nyr. II, 345. — Has. magy.: *Borovszky*: Komárom vm. 137.

Udvarnok k. Nyitra vm. R Dvornik (< szl. dvoru 'udvar') 'udvarnok'. *Borovszky*: Honf. tört. 81.

Ug (Tisza-) k. Jász-Nagykun-Szoln. vm. < Ug nemzets.-név. (taszn. is) az Ugrin ~ Ugrun ~ Ugron ~ Ugra (< szl. ugrin 'magyar') szn. bec. rövidülése. *Pais*: MNy. XIV, 195.

Uglya k. Máramaros vm. < uglya 'szeglet, sarok'. *Parászka*: Nyr. XLIV, 448.

Ugod k. Veszprém vm. < Ugod (~ Ugud) szn. < Ug szn. (l. ott) + -d kics. képző. *Pais*: MNy. XIV, 196.

Ugra k. Bihar stb. vm. < Ugra szn. (összetartozik az Ugrin, Ugrun, Ugron szn.-kel, melyek a szl. ugrin 'magyar' népnévre vezethetők vissza; az -a pedig vszleg kics. képző.) *Pais*: MNy. XIV, 194.

Újkécske l. Kécske a.

Úny k. Esztergom vm. < Úny szn. < Ony ~ On szn. (< tör. on 'tíz'). Has. ered. -m képzővel Unyom és esetleg Hunyad is ide tart. *Bátky*: FE. IX, 197.

Únyad k. Hont vm. R Unyatin < szl. Unjata szn. + -jn mn. képző. *Melich*: Jegyz.

Ura k. Szatmár vm. < Ura szn. < úr + -a kics. képző). *Pais*: MNy. X, 132.

Uraj k. Gömör vm. < Ura szn. (< úr + -a kics. képző) + -i (< -i) vhez tartozót jelentő képző. *Pais*: MNy. X, 132.

Urszád k. Bihar vm. < ur + szád 'szái' (a gyepűrendszer korából). *Tagányi*: MNy. IX, 261.

Uszód k. Pest vm. Uszód (R Usud) szn. *Szilády*: Nyr. II, 109.

Uzd k. Somogy stb. vm. < Uzd (R Uzdi) szn. *Szilády*: Nyr. II, 109.

Uzon k. Háromszék vm. < Uzon szn. *Orbán*: A szék. föld leír. III, 200.

Ü

Üllő k. Pest vm. < tör. ered. Üllő szn. < R Illeu (R lelex) < újgur-kazár Ilig ~ Élig méltóságnév: 'Herrscher, Fürst'. *Gombocz*: MNy. XI, 437. — *Bátky*: FE. VII, 195. — *Pais*: Magy. Anon. 120. — Más magy.: *Wertner*: MNy. I, 326. — *Pais*: UJb. III, 236.

Úrbő p. Pest vm. < R Ilbeü ~ Ilbö < Ilbö (~ Elbö) szn. < bes-tör. el 'vidék, nép' + bö (< tör. bey ~ beḡ 'vezér, úr'). *Bátky*: FE. VII, 195.

Úrgeteg k. Bihar vm. < R Úrgetag < ürge + tag 'a határ-felosztásnál keletkező területek jelzője'. *Pais*: MNy. XIII, 231. — *Bátky*: FE. VI, 61. szer. < ireg ~ ürög 'forog' ige fn.-i szárm.

Úrmény k. Nyitra vm. < R Irmély < *Irmél < Irmér < Il-mér szn. (< Ilemér). *Karácsonyi*: MNy. XXII, 210.

Ürög (Magyar-) k. Baranya vm. < R Irüg < üreg kn. vált. Has. ered.: Ürögd (hn. képző -d-vel), Ireg. *Pais*: MNy. XXI, 266.

Ürögd (Kis-, Nagy-) k. Bihar vm. < ürög + -d hn. k. *Szarvas*: Nyr. II, 345. — L. még **Ürög** a.

Vác v. Pest vm. < cseh Vaclav szn.-ből való Vác bec. elvonás. *Melich*: Nyr. XLI, 97.; MNy. XIX, 106.; Nyr. XLI, 102.

Vadad k. Maros-Torda vm. < vad + -d hn. képző. *Szarvas*: Nyr. II, 345.

Vadna k. Borsod vm. < szl. woda 'víz' szárm.; tehát = 'vizes'. *Borovszky*: Honf. tört. 70.; Borsod vm. 10.

Vágod k. Vas vm. < Vágód < vágó (ige név) + -d, kics. képző. *Simonyi*: Nyr. VI, 294. — *Szarvas*: Nyr. II, 345.

Vaja k. Szabolcs stb. vm. < Vaja nemzets.-név. *Karácsonyi*: Magy. nemzets. XIV. köz. III, 129. — *Orbán*: A szék. föld leír. IV, 38. — *Karácsonyi*: A szék. ered. 43.

Vajdahunyad v. Hunyad vm. < szl. ered. vajda 'helyettes fővezér, gyula' + hunyad. *Karácsonyi*: MNy. XIII, 205.

Vajta k. Fejér vm. < Vajta (< R Bojta) szn. *Pais*: Magy. Anon. 147. — *Varju*: Tur. XIX, 154. — Más, de vszleg téves magy.: *Borovszky*: Honf. tört. 94.

Vál k. Fejér vm. < Vál szn. *Rohonyi*: A honf. tört. 169.

Valk k. Borsod vm. < ószl. vlükü 'farkas'. *Borovszky*: Borsod vm. 10. — L. még **Valkó** a.

Valkány l. **Valkó** a.

Valkó k. Pest stb. vm. < szl. vlk 'farkas' szárm. Has. ered.: Valk, Valkány, Valkóc, Völcsök, Völcselj. *Borovszky*: Honf. tört. 77. — *Melich*: Jegyz. szer. esetleg < Valent 'Bálint' szn. bec. al.

Valkóc k. Bars vm. < tót Valek 'Bálint' szn. szárm. *Melich*: Jegyz. — L. még **Valkó** a.

Vanyarc k. Nógrád vm. R Unarch < vszleg une ~ ine ~ ina ~ in ~ en 'szolga' szárm. *Bátky*: FE. II, 239.

Vanyovka k. Árva vm. < Vane-, Vanya (< Iván, 'János' bec. al.) szn. szárm. *Melich*: Jegyz.

Várad (Alsó-, Felső-) k. Bars vm. R Várod < vár + -d kics. képző. *Pais*: Magy. Anon. 147. — *Edelspacher*: Nyr. V, 194. — *Szarvas*: Nyr. II, 345. — Más magy.-ok: *Szilády*: Nyr. II, 110. — *Cséplő*: Száz. VI, 645.

Varannó k. Zemplén vm. < szl. vran 'holló' szárm. *Borovszky*: Honf. tört. 78.

Varasd v. Baranya stb. vm. < váras + -d kics. képző. *Melich:* MNy. VI, 297.

Varaszó k. Heves vm. < vszleg vár + aszó 'völgy'. *Pais:* MNy. VIII, 397.

Varbó k. Borsod vm. vm. < szl. vriba 'fűzia'. *Borovszky:* Borsod vm. 9.

Varbóc k. Abaúj-Torna vm. < szl. vriba, vrba 'fűzia' szárm.; tehát = 'füzes'. *Melich:* Jegyz. — L. még Verbó a.

Várda k. Somogy vm. < Várada < vár + -d + -a. *Szarvas:* Nyr. II, 340.

Várkony k. Pozsony vm. R Várkun < vár + -kun (> -kon) kics. képzőbokor. *Gombocz:* MNy. XXII, 10.

Varsány k. Nógrád vm. < Varsány nemzets.-név (a kabar törzs egyik ága). *Nagy G.:* Tur. XXVIII, 61. — L. még Verseg a.

Vas p. Esztergom vm. < Vas (R Wos, Vus, Wus) szn. *Szilády:* Nyr. II, 110. — *Bátky:* FE. I, 140.

Vasad k. Pest vm. < Vasad (R Wosud, Vosod) szn. *Szilády:* Nyr. II, 110. — Más magy.: *Szarvas:* Nyr. II, 345.

Vásárd k. (Alsó-, Felső-) Nyitra vm. < Vásárd (R Vasard) szn. *Szilády:* Nyr. II, 110. — Más magy.: *Szarvas:* Nyr. II, 345.

Vasas k. Baranya vm. < Vasas (R Vosos) szn. *Szilády:* Nyr. II, 110.

Vasziló k. Árva vm. < Vasziló 'Vazul, Vászoly' szn. *Melich:* Jegyz.

Vászoly k. Zala vm. < Vászoly (R Wazul < Wazil) szn. < szl. Vaszil szn. (< gör. Βασιλεύς lat. Basileus szn.) *Melich:* MNy. I, 185.; I, 66. — Más magy.-ok: *Karácsonyi:* MNy. I, 131.; I, 133. *Melegdi:* MNy. VII, 183. *Jakubovich:* MNy. XXIII, 236. szer. < ném. ered. Wazil szn.

Vata k. Borsod vm. < Vata szn. *Szendrei:* Tur. II, 100. — *Bunyitay:* A váradi püsp. tört. 66.

Vavrecska k. Árva vm. < Vavrecska (< tót. Vavrinec 'Lőrinc' bec. al.) szn. *Melich:* Jegyz.

Vavrisó k. Liptó vm. < szl. Vavris 'Lőrinc' szn. szárm. *Melich:* Jegyz.

Vázsec k. Liptó vm. < szl. Vázsec 'kis Vág'. *Melich:* Jegyz.

Vecel k. Hunyad vm. < ném. ered. Vecel szn. *Jakubovich:* MNy. XXIII, 236.

Veck k. Szoln.-Dob. vm. < szl. vjeks, vjecha 'cserje'. *Szoln.-Dob.* vm. I, 546.

Vécs k. Heves vm. < Vécs (R Weck) törzsnév. *Szell:* Tur. VII, 2.

Vedrőd k. Pozsony vm. < veder kn. szárm. *Bátky:* FE. VII, 123.

Végág I. Végaszó a.

Végalmás I. Végaszó a.

Végaszó k. Somogy vm. < vég 'határ' + aszó 'völgy' (a gye-pürendszer korából). Has. ered. vég van a köv. hn.-ben: Végág, Végbala, Végvalkány, Végalmás, Végfaiu, Végzalatnok. *Tagányi:* MNy. IX, 265.

Végbala I. Végaszó a.

Végfalu l. Végaszó a.

Végles k. Zólyom vm. R Wyglesch, Wygles, Vigles, Wigles, Wegles, Veghles < Wiguleus ~ Wigalois ném. ered. szn. *Wertner*: Tur. XXX, 132.; Nyr. XLV, 57.

Végvalkány l. Végaszó a.

Végzalatnok l. Végaszó a.

Veleg k. Fejér vm. < Veleg szn. *Pais*: Magy. Anon. 148. *Varju*: Tur. XIX, 154.

Velem k. Vas vm. R Velen < Velen szl. ered. szn. (< szl. Velmír, Valimir szn. bec. al.) *Melich*: Szl. jöv.-szav. I. k. 2. r. 130. — *Simonyi*: Nyr. XL, 243.

Velemér k. Vas vm. < szl. Velimir, Velmir szn. *Melich*: Szl. jöv.-szav. I. k. 2. r. 130.

Venelce k. Fejér stb. vm. < Venence < Venece < Venéce < Venöce < *Venöccza < *Venöcza < *Venicza < *Veniza, Venizia észak ol. nyi. v. lat. irod. útján elterjedt név. *Melich*: MNy. II, 214.

Vének k. Győr vm. < Vének (R Vejník) szn. < Vén 'vén' szn. + -k kics. képző. *Melich*: MNy. II, 53.; Szl. jöv.-szav. I. k. 2. r. 130.

Veperd k. Sopron vm. < ném. Weppersdorf. *Kúnos*: Nyr. XIII, 491.

Verbász k. (Ó-, Új-) Bács-Bodrog vm. < szerb vrba 'fűzfa' szárm. *Trencsény*: Nyr. XXVI, 453. *Borovszky*: Bács-Bodr. vm. I, 135.

Verbény l. Verbó a.

Verbó k. Nyitra vm. < szl. vrba 'fűzfa' szárm. Has. ered.: Verbény, Verbóc, Verböc, Varbóc. *Borovszky*: Honf. tört. 75.

Verbóc l. Verbó a.

Verböc l. Verbó a.

Vércsorog k. Bihar vm. < Vircsorog < Vircsolog < szl. Vrcselog < szl. vrcse 'korsó' + log 'fekvő hely, vacok' v. 'teknő, medence' v. 'meder, folyamágó' v. 'méhkas, kaptár'; tehát = 'korsóalakú teknő, medence'. *Karácsonyi*: MNy. IV, 354.

Veréce k. Ugocsa vm. < veréce 'kis gyeplükapu' a gyeplürendszer korából. *Tagányi*: MNy. IX, 260.

Véröce (Nógrád-) k. Nógrád vm. < veröce 'kis gyeplükapu' a gyeplürendszer korából. *Tagányi*: MNy. IX, 260. — Más magy.: *Horger*: Nyr. XXXIX, 299.

Verpelét k. Heves vm. < ógerm. Velprecht szn. *Karácsonyi*: A m. nemz. honalap. 7.

Versec k. Temes vm. < szerb vrhšac 'hegyes hely'. *Temes* vm. 434. — *Milleker*: Versec tört. 249. — *Melich*: Honf. MO. 173. szer. Versec < *Versic < ném. Werschitz < délszl. Vršica vagy Vršice < szl. vrh 'das oberste einer Sache, die Spitze, der Zipfel'.

Verseg k. Pest vm. < verseg (~ versik ~ versek ~ vörcsök ~ varsa ~ verse) 'halfogó szerszám fiókja'. Has. ered. Vörcsök, Varsád, Varsánd, Varsány. *Bátky*: FE. VI, 235.

Vérvölgy k. Szilágy vm. < Üvérvölgy < üvér 'fehér agyagos föld' + völgy. *Karácsonyi*: MNy. IV, 353.

Veszkény k. Sopron vm. < Veszkény nemzets.-név. *Karácsonyi*: Magy. nemzets. XIV, köz. III, 133.

Vessződ k. Nagy-Küküllő vm. < ném. Wassied. *Kúnos*: Nyr. XIII, 538.

Veszprém v. Veszprém vm. R Bezprem, Bezprim < cseh-lengy. ered. Beszprém szn. (< cseh bezpriem < ó-cseh *bezprémü 'indulatos, szenvedélyes, mértéktelen'. *Melich*: MNy. II, 52.; XV, 125.; Szl. jöv.-szav. I. k. 2. r. 131. — *Baróti*: MNy. XIII, 233. — *Pais*: Magy. Anon. 148. — Más, de vszleg téves magy.: *Boróvszky*: Honf. tört. 94.

Vésztő k. Békés vm. < R Vejszető < veisz (~ vejc ~ véisz ~ vész) 'halfogó rekeszték' + tö 'vítorkolat'. *Pais*: MNy. XXIII, 75. *Bátky*: FE. VI, 235. szer. Veszverés is has. ered.

Veszverés l. Vésztő a.

Vezenseny k. Jász-Nagykun-Szoln. vm. < Vezenseny nemz.-n. *Karácsonyi*: Magy. nemzets. XIV, köz. III, 139.

Vice k. Szoln.-Dob. vm. < szl. vica 'füzfű'. *Szoln.-Dob*. vm. I, 546.

Vidra k. Arad vm. < szl. ered. vidra kn. Has. ered. Vidrány. *Boróvszky*: Honf. tört. 79.

Vidrány l. Vidra a.

Villámos k. Vas vm. < szl. Veljanci < szl. Velján szn. *Moór*: Újb. IX, 243.

Vimpác k. Sopron vm. < ném. Wimpassing. *Kúnos*: Nyr. XII, 491.

Vinár k. Zemplén vm. R Inár < in (~ en) 'szolga' + -á + -r képző; tehát = 'szolgalak'. *Bátky*: FE. II, 238.

Vindornya (-lak) k. Zala vm. < lat. vinitor (északolaszosan vinidor) + nja szl. hn. képző; tehát = 'szőlőmunkások, vincellérek lakta hely'. *Melich*: Szl. jöv.-szav. I, k. 2. r. 132.

Vingárd k. Alsófehér vm. < ném. Weingarten. *Boróvszky*: Honf. tört. 94. *Melich*: Jegyz.

Vis k. Szabolcs vm. < Vis szn. Kics. képzős szárm.-i: Visa, Visó, Visk. *Jakubovich*: MNy. XXIII, 232.

Visa l. Vis a.

Visegrád v. Pest vm. < szl. vysok 'magas' + grad 'vár'. *Melich*: Szl. jöv.-szav. I. k. 2. r. 132. — *Rupp*: MO. helyr. tört. I, 41 — *Karácsonyi*: A m. nemz. őstört. 92.

Visk k. Hont vm. < szl. vysú 'magas' szárm.; tehát = 'magasan fekvő'. *Melich*: Jegyz. — L. még Vis a.

Visó l. Vis a.

Visonta k. Heves vm. < germ. ered. visonta 'bölény'. *Boróvszky*: Honf. tört. 77, 94.

Viszló k. Borsod vm. < Vizló szn. *N. Imre*: Száz. VI, 343.

Visnyó k. Zemplén vm. < szl. višnjev, višnjav (< szl. višnja 'meggy' mn.-i szárm.) *Melich*: Jegyz.

Vitfalu k. Szepes vm. Vit (< Vitus, Vid bec. al.) szn. + falu. *Melich*: Jegyz.

Vizesgyán l. Gyán a.

Vizsoly k. Abaúj-Torna vm. < Visoly < Visul < Visl < vszleg úém. ered. Vislu szn. (talán a Wazil névcsal.-ba tart.) *Jakubovich*: MNy. XXIII, 236.

Völóc k. Bereg vm. < szl. volú 'ökör' szárm. *Borovszky*: Honf. tört. 78.

Vök k. Pozsony vm. R Wilk, Wylk, Velk < tót vlk 'farkas, toportyán'. *Pór*: MNy. I, 367.

Völcs k. Szoln.-Dob. vm. < szl. wilz, velch 'nedves, vízmosás'. *Szoln.-Dob.* VII, 131.; I, 542.

Völcselj l. Valkó a.

Völcsök l. Valkó a.

Vörcsök l. Verseg a.

Vukovár (Temes-) k. Temes vm. R Valkóvár < R Valkó < Volkó < Volkov < Vlkov szl. hn. átvétele < szl. Vlk szn. (< szl. vlükü 'farkas') melléknévi szárm.; tehát = 'Vlk-é, Vlk-hoz tartozó, Vlk tulajdona'. *Melich*: MNy. XIX, 108.

Z

Zalány k. Háromszék vm. < Zalány szn. *Orbán*: A szék. földl. leír. III, 51.

Zalatna k. Alsó-Fehér vm. < Zlatna < szl. zlatna ruda 'aranybánya' rövidülése (zlatna = 'aranyból való'). *Karácsonyi*: MNy. IV, 176. Has. magy.: *Melich*: Jegyz.

Zálha k. Szoln.-Dob. vm. < szl. zalew, zalech 'zápor, patak, árvíz'. *Szoln.-Dob.* vm. VII, 137.; I, 542.

Zákány k. Somogy vm. < zákány 'bemélyedés, gödör a kocsiúton'. *Hefty*: Nyr. XL, 370.

Zámoly k. Fejér vm. < R zám- 'szántani' igető szárm.; tehát vszleg = 'szántó'. Has. ered. Zámor. *Bátky*: FE. II, 238. — L. még Zemplén a.

Zámor l. Zámoly a.

Zápróc k. Szoln.-Dob. vm. < szl. zaporec 'gát, zsilip'. *Szoln.-Dob.* vm. I, 547.; VII, 143.

Zászkalk k. Árva vm. < szl. zaszkal 'hegyen, sziklán túl fekvő rész' (< szl. za 'túl' + skala 'szikla, hegy'). *Melich*: Jegyz.

Závod k. Pozsony vm. < szl. závod 'vízen túl fekvő helység'. *Wagner*: Pozsony vm. hn. magy. 7.

Zebegény k. Hont vm. < szl. zbęg 'összefutás, -folyás, víz-esés' szárm. *Melich*: Jegyz.

Zemplén k. Zemplén vm. < Zemplén < Zēmlen (< Zemlün) < Zemlün < R Zemlin < szl. *Zemlinü < szl. zemlinü mn. 'földből való' (< szl. zeml'a 'föld' + inü képző, még pedig anyagot jelentő fn.-ből képez melléknévet). Has. ered.: (Zemlin > Zemplén) Zimony, Zámoly, Szemely, Szemernye, Zsemenye. *Melich*: MNy. XVII, 68.; I, 69. *Borovszky*: Honf. tört. 79. — *Pais*: Magy. Anon. 149. — *Melich*: Akk. XII, 16.

Zetelaka k. Udvarhely vm. < Zete szn. + laka. *Balássy*: Száz. III, 473.

Zimony l. Zemplén a.

Zirc k. Veszprém vm. < tót zsirecz 'makkoló'. *Szombathy*: Tur. VI, 82.

Zobor k. Nógrád vm. < morva Zobor szn. *Rupp*: MO. helyr. tört. I, 639.

Zombor v. Bács-Bodrog vm. < Zombor < Zobor < Czobor. *Borovszky*: Bács-Bodrog vm. I, 207.

Zs

Zsablya k. Bács-Bodrog vm. < tör. zsabia 'béká-é'. *Trencsény*: Nyr. XXVI, 454.

Zsadány k. Zemplén vm. < avar Zsadány szn. (< avar méltóságnév). *Czirbusz*: Akk. XII, 130. — *Lukinich*: FK. XXXVI, 105.

Zsáka k. Bihar vm. < Izsáka < Izsólka < Izsólaka. *Karácsonyi*: MNy. IV, 353.

Zsarnóca k. Bars vm. < szl. žrűny 'malom' szárm. *Melich*: Jegyz.

Zsemenye l. Zemplén a.

Zsibrito k. Hont vm. < cseh-tót Žibrit 'Siegfried' szn. *Melich*: Jegyz.

Zsolca k. Borsod vm. < ószl. žlotū 'sárga' szárm. *Borovszky*: Borsod vm. 10.

Zsolna k. Trencsén vm. < tót Žilina 'erecske, patak'. *Melich*: Jegyz.

Irodalom.

Akk. = Adalékok Zemplén vármegye történetéhez. Szerk. Dongó Gyárfás Géza. (I—XXII. évf.)

Alsófeh. vm. = Alsófehér vármegye monographiája, Nagyenyed. 1896—1901. Kiadja Alsófehér vármegye közönsége.

Árp. és Árp.-ok = Árpád és az Árpádok. Bpest, 1907. Szerk. Csánki Dezső.

Balássy: Heves vm. = Balássy Ferenc: Heves vármegye története. Eger, 1887.

Borovszky: Borsod vm. = Borovszky Samu: Borsod vármegye története. Bpest, 1909.

Borovszky: Honf. tört. = Borovszky Samu: A honfoglalás története. Bpest, 1894.

Borovszky: Szendrő vára. = Borovszky Samu: Szendrő vára. Bpest, 1908.

Borovszky: Bács-Bodr. vm. = Borovszky Samu: Magyarország vármegyéi és városai: Bács-Bodrog vármegye. Bpest, 1896.

Borovszky: Hont vm. = Borovszky Samu: Magyarország vármegyéi és városai: Hont Vármegye. Bpest, 1896.

Borovszky: Temes vm. = Borovszky Samu: Magyarország vármegyéi és városai: Temes vármegye. Bpest, 1896.

Borovszky: Győr vm. = Borovszky Samu: Magyarország vármegyéi és városai: Győr vármegye. Bpest, 1896.

Borovszky: Nógrád vm. = Borovszky Samu: Magyarország vármegyéi és városai: Nógrád vármegye. Bpest, 1896.

Borovszky: Bihar vm. = Borovszky Samu: Magyarország vármegyéi és városai: Bihar vármegye. Bpest, 1896.

Borovszky: Zemplén vm. = Borovszky Samu: Magyarország vármegyéi és városai: Zemplén vármegye. Bpest, 1896.

Borovszky: Torontál vm. = Borovszky Samu: Magyarország vármegyéi és városai: Torontál vármegye. Bpest, 1896.

Borovszky: Szatmár vm. = Borovszky Samu: Magyarország vármegyéi és városai: Szatmár vármegye. Bpest, 1896.

Borovszky: Pest vm. = Borovszky Samu: Magyarország vármegyéi és városai: Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye. Bpest, 1896.

Borovszky: Pozsony vm. = Borovszky Samu: Magyarország vármegyéi és városai: Pozsony vármegye. Bpest, 1896.

Borovszky: Komárom vm. = Borovszky Samu: Magyarország vármegyéi és városai: Komárom vármegye. Bpest, 1896.

Borovszky: Abaúj vm. = Borovszky Samu: Magyarország vármegyéi és városai: Abaúj-Torna vármegye. Bpest, 1896.

Bunyitay: Vár. püsp. = Bunyitay Vince: A váradi püspökök a püspökség alapításától. Nagyvárad, 1883.

Csánki: Tört. földr. = Csánki Dezső: Magyarország történelmi földrajza a Hunyadiak korában. Bpest, 1894. (I., II., III., V.)

EtSz. = Magyar Etymologiai Szótár. Szerk. Gombocz—Melich. (I. k. 1—9. f.)

FE. = Föld és Ember. Szerk. Kogutowicz Károly. (I—IX. évf. 1., 2., 3., 4. f.)

FK. = Földrajzi Közlemények. Szerk. Berecz Antal. (I—LVI. évf.)

Galgóczy: Nagy-Kőrös v. = Galgóczy Károly: Nagy-Kőrös város monographiája. Bpest, 1896.

Hradzky: Szepes vm. = Hradzky József: Szepes vármegye helynevei. Lőcse, 1887.

Hunfalvy: Ethnogr. = Hunfalvy Pál: Ethnographia. Bpest, 1876.

Iványi: Gönc tört. = Iványi Béla: Gönc története a középkorban. Karcag, 1926.

Iványi: Szabadka tört. = Iványi István: Szabadka város története. Szabadka, 1886.

Iványi: Bács-Bodrog vm. hn. = Iványi István: Bács-Bodrog vármegye földrajzi és történelmi helynévtára. Szabadka, 1909.

Jakab: Kvár tört. = Jakab Elek: Kolozsvár története. Bpest, 1870—1888.

Karácsonyi: M. nemz. tört. jog. = Karácsonyi János: A magyar nemzet történelmi joga hazánk területéhez. Bpest, 1921.

Karácsonyi: M. nemzets. XIV. köz. = Karácsonyi János: A magyar nemzetségek a XIV. század közepéig. Bpest, 1901.

Karácsonyi: M. nemz. honalap. = Karácsonyi János: A magyar nemzet honalapítása. Nagyvárad, 1925.

Karácsonyi: Honf. és Erd. = Karácsonyi János: A honfoglalás és Erdély. Bpest, 1896.

Karácsonyi: M. nemz. östört. = Karácsonyi János: A magyar nemzet östörténete 896-ig. Nagyvárad, 1924.

Karácsonyi: Szék. ered. = Karácsonyi János: A székelyek eredete és Erdélybe való települése. Bpest, 1905.

Karácsonyi: Békés vm. = Karácsonyi János: Békés vármegye története. Békés, 1896.

Kleb. eml. = Emlékkönyv Gr. Klebelsberg Kunó negyedszázados kulturpolitikai működésének emlékére. Bpest, 1925.

Könyöki: Középk. v. = Könyöki József: A középkori várak. Bpest, 1906.

Kubinyi: Régi m. szn. = Kubinyi Ferenc: A régi magyarok személynevei. Bpest, 1892.

MNy. = Magyar Nyelv. Szerk. Gombocz—Melich—Pais. (I—XXV. évf. 1—8. f.)

Nyr. = Magyar Nyelvőr. Szerk. Simonyi Zsigmond. (I—LVII. évf.)

Majláth: Adat. hn. tört. = Majláth Béla: Adatok a helynevek történetéhez. Bpest, 1882. Ért. tört. tud. köz. IX. 12.

Mályusz: Turóc vm. = Mályusz Elemér: Turóc vármegye kialakulása. Bpest, 1922.

Márki: Sarkad tört. = Márki Sándor: Sarkad története. Bpest, 1877.

Márki: Arad vm. = Márki Sándor: Arad vármegye monographiája. Arad, 1892.

Melich: Jegyz. = Melich János: Jegyzetek néhány felsőmagyarországi vármegye helyneveiről. Bpest, 1911.

Melich: Honfoglaláskori MO. = Melich János: A honfoglaláskori Magyarország (2. füzet). Bpest, 1925.

Melich: Szl. jöv.-szav. = Melich János: Szláv jövevényszavaink. Bpest, 1903—1905.

Melich: Szl. jöv.-szav. ered. = Melich János: Szláv jövevényszavaink eredetéről. Bpest, 1909.

Deutsche Ortsn. = Melich—Lumtzer: Deutsche Ortsnamen und Lehnwörter der ungarischen Sprachschatzes. Innsbruck, 1900.

Milleker: Dézsánf. tört. = Milleker Bódog: Dézsánfalva története. Versec, 1908.

Milleker: Nagy-Zsám tört. = Milleker Bódog: Nagy-Zsám története. Temesvár, 1909.

Milleker: Versec tört. = Milleker Bódog: Versec város története. Bpest, 1886.

Montedégói A.: Heves vm. = Montedégói Albert Ferenc: Heves és Külső-Szolnok törvényesen egyesült vármegyék leírása. Eger, 1868.

N. és Ny. = Népünk és Nyelvünk. Szerk. Bibó—Horger—Sebestyén. (I. évf. 1—9. f.)

Nyt. = Nyelvtudomány. Szerk. Asbóth O. (I—VII. évf.)

NyK. = Nyelvtudományi Közlemények. (I—XLVI. évf.) Szerk. Szinnyi József.

Orbán: Székelyf. leír. = Orbán Balázs: A székelyföld leírása. Bpest, 1868.

- Pais: Magy. Anon. = Pais Dezső: Magyar Anonymus. Bpest, 1926.
Pesty: Mo. hn. = Pesty Frigyes: Magyarország helynevei. Bpest, 1888.
- Pesty: Krassó vm. = Pesty Frigyes: Krassó vármegye története. Bpest, 1884.
- Pesty: Ször. b. tört. = Pesty Frigyes: A szörényi b. története. Bpest, 1878.
- Reizner: Szeg. tört. = Reizner János: Szeged története. Szeged, 1897.
- Reizner: Makó tört. = Reizner János: Makó város története. Szeged, 1892.
- Rohonyi: Honf. tört. = Rohonyi Gyula: A honfoglalás története. Bpest, 1896.
- Rupp: Mo. helyr. tört. = Rupp Jakab: Magyarország helyrajzi története. Bpest, 1870—72—76.
- Salamon: Bpest tört. = Salamon Ferenc: Budapest története. Bpest, 1885.
- Száz. = Századok. (I—LXII. évf.) Szerk. Domanovszky Sándor.
Szoln. Dob. vm. = Szolnok-Doboka vármegye monographiája. Dézs, 1901.
- Tur. = Turul. (I—XLII. évf.) Szerk. B. Nyári Albert.
- UJb. = Ungarische Jahrbücher. Szerk. Farkas Gyula. I—II. (3—4)—III—V—VI. (4)—VII—VIII. (3—4)—IX. (1—2—3.)
- Wagner: Pozsony vm. hn. magy. = Wagner Lajos: Pozsony vármegye helyneveinek magyarázata. Pozsony, 1883.